"ร่วมขับเคลื่อนอาเซียน...ด้วยพลังเยาวชน"

วารสาร
วิทยุสราญรมย์

ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๗๑ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๙ ISSN ๑๕๑๓-๑๐๕ X

วารสารวิทยุสราญูรมย์

ISSN ๑๕๑๓-๑๐๕ X
ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๗๑ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๙

สารบัญ

หน้า

ถ้อยแถลง ๔

พระราชวังสราญรมย์ พิพิธภัณฑ์การทูตของไทย ๖
นิรันดร์ บุญจิต

อุซเบกิสถาน จากอู่อารยธรรมเส้นทางสายไหม ๓๒
สู่ตลาดการค้าสมัยใหม่
กนกพรรณ ชินสวนานนท์, โชติกร หลิมรัตน์

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับ “น้ำมัน” ๓๙
ชลธี จันทร์รัชชกูล

นักการทูตไทยในเอธิโอเปีย ตอนที่ ๖ ๔๖
พิมพิรีย์ พีระมาน

องค์การข่ายงานศูนย์เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแห่งเอเชียและแปซิฟิก ๕๒
กับบทบาทในการส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัย
ด้านอาหารสัตว์น้ำในภูมิภาค
เชิดศักดิ์ วีระพัฒน์

หน้า

รู้ไว้ก่อนท่องไปในอาเซียน ๖๒

อาเซียนกับความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของไทย ๖๖

ค่ายเยาวชนไทยเพื่อประชาคมอาเซียน ๗๑
กองยุทธศาสตร์และความร่วมมืออาเซียน กรมอาเซียน

ประโยชน์ของชา: เรียนรู้จากคนจีนที่นิยมดื่มชา ๗๘
ชัยรัตน์ พรทิพย์วรเวทย์

รู้จักอาเซียนผ่านมุมมองมิติทางวัฒนธรรม ๘๕

รู้จักสายการบินแห่งชาติในประชาคมอาเซียน ๙๐

เชื่อมโยงอาเซียนด้วยโทรคมนาคม ๙๗

ถ้อยแถลง จากทีมบรรณาธิการ

วารสารวิทยุสราญรมย์ฉบับที่ ๗๑ อาจจะล่าช้าไปหน่อย แต่ท่านผู้อ่านจะยังคงได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากเรื่องราวด้านการต่างประเทศในหลากหลายมิติเช่นเคย โดยฉบับนี้เรายังคงมุ่งเน้นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียนเป็นหลักเพื่อต่อยอดจากฉบับที่ ๗๐ ซึ่งเป็น “ฉบับ**ต้อนรับประชาคมอาเซียน**” โดยเราได้พาท่านผู้อ่านไปทำความรู้จักกับอาเซียนให้ดียิ่งขึ้นผ่านบทความที่น่าสนใจเกี่ยวกับบทบาทของโทรคมนาคมที่เชื่อมโยงอาเซียนเข้าด้วยกัน การเรียนรู้ถึงความเหมือนและความต่างของผู้คนในประชาคมอาเซียนผ่านมุมมองทางด้านวัฒนธรรม รวมทั้งเกร็ดน่ารู้ทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละชาติในอาเซียนที่หลายคนคงคาดไม่ถึง ทีมบรรณาธิการเชื่อว่าการ **“รู้เขา รู้เรา”** จะเป็นพื้นฐานสำคัญที่เป็นจุดเริ่มต้นที่จะช่วยให้เราสามารถทำความรู้จักคุ้นเคยกับเพื่อนชาวอาเซียนของเราอีก ๙ ประเทศได้อย่างราบรื่นและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีบทความที่สะท้อนความสำคัญของประชาคมอาเซียนที่มีต่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศ แถมท้ายด้วยการแนะนำให้ท่านผู้อ่านได้รู้จักกับสายการบินแห่งชาติของแต่ละประเทศอาเซียน ซึ่งเมื่อเราเป็นประชาคมแล้ว การมีข้อมูลที่รอบด้านเกี่ยวกับอาเซียนจะช่วยให้ท่านสามารถมองเห็นโอกาสและใช้ประโยชน์จากประชาคมอาเซียนได้อย่างสร้างสรรค์นั่นเอง

นอกจากนี้ วารสารฉบับนี้ยังนำเสนอเรื่องราวและสาระน่ารู้ที่นอกเหนือจากเรื่องการต่างประเทศ เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้รับข้อมูลที่หลากหลายและเป็นประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับประโยชน์ของชา และ “เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับน้ำมัน” ซึ่งเป็นสิ่งที่คนใช้รถใช้ถนนควรต้องทราบ โดยข้อมูลนี้เราได้เรียบเรียงจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของ ปตท. คือ คุณบุรณิน รัตนสมบัติ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ธุรกิจหล่อลื่น ที่กรุณาให้เกียรติมาให้สัมภาษณ์ในรายการของวิทยุสราญรมย์ที่สถานีฯ เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ นอกจากนี้ ยังมีเรื่องเกี่ยวกับองค์การข่ายงานศูนย์เพาะเลี้ยงพันธุ์สัตว์น้ำแห่งเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งเรียบเรียงโดยคุณเชิดศักดิ์ วีระพัฒน์ ผู้อำนวยการใหญ่ขององค์การฯ ที่มาร่วมเป็นแขกรับเชิญของสถานีวิทยุสราญรมย์ด้วยเช่นกัน ทีมบรรณาธิการจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาอีกครั้งที่ท่านทั้งสองให้เกียรติและร่วมแบ่งปันข้อมูลดี ๆ เหล่านี้กับท่านผู้ฟังและท่านผู้อ่านของเรา

สำหรับผู้ติดตามเรื่องราวของคุณชวน นักการทูตในเอธิโอเปียของเรา ก็อย่าลืมติดตามอ่านเรื่องราวน่าตื่นเต้นของคุณชวนได้เช่นเคยในฉบับนี้ พร้อมด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับเส้นทางสายเครื่องเทศที่สะท้อนสายสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมอาหารของไทย-อินเดีย ซึ่งเขียนโดยนักการทูตสาวผู้มากประสบการณ์ของสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองเจนไน อีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจไม่แพ้กันก็คือ “พระราชวังสราญรมย์ พิพิธภัณฑ์การทูตไทย” ที่นำเสนอเกร็ดความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์การทูตไทย รวมทั้งเรื่องของประเทศอุซเบกิสถาน เพื่อช่วยต่อยอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเส้นทางสายไหมหลังจากที่วารสารวิทยุสราญรมย์ฉบับที่ ๗๐ ได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเส้นทางสายไหมแล้วถึง ๒ เรื่องด้วยกัน

พบกันใหม่ฉบับหน้า พร้อมสาระน่ารู้และเรื่องราวดี ๆ เช่นเคยค่ะ

วิทยุสราญรมย์

แบบแจ้งความประสงค์เป็นสมาชิกวารสารวิทยุสราญรมย์

ตามที่กองประชาสัมพันธ์การทูตสาธารณะ กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ได้จัดทำวารสารวิทยุสราญรมย์ รายไตรมาส และจัดส่งให้หน่วยงาน/ สถาบัน และองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งสมาชิกและผู้สนใจมาอย่างต่อเนื่อง นั้น โดยที่วารสารฯ ที่จัดส่งไปได้รับการตีกลับเป็นจำนวนมากเนื่องจากไม่มีผู้รับหรือย้ายที่อยู่ กองประชาสัมพันธ์การทูตสาธารณะจึงเห็นควรปรับปรุงรายชื่อหน่วยงานและสมาชิกที่ประสงค์จะได้รับวารสารวิทยุสราญรมย์เพื่อให้วารสารฯ ถึงมือผู้รับอย่างครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์ และเป็นการใช้งบประมาณของราชการอย่างคุ้มค่า

ขอความร่วมมือท่านกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มนี้และนำส่งทางไปรษณีย์มายัง
กองประชาสัมพันธ์การทูตสาธารณะ กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ เลขที่ 443 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 หรือทางโทรสาร 02 - 643 5093 หรือทางไปรษณีย์-อิเล็กทรอนิกส์ bsaengthong405@gmail.com และ karn_azzume87@hotmail.com
ภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2560

กรณีบุคคลทั่วไป

ชื่อ .....นามสกุล.....อายุ.....ปี
อาชีพ.....การศึกษาสูงสุด.....

ที่อยู่สำหรับจัดส่งวารสารฯ

บ้านเลขที่ ..... หมู่บ้าน/ อาคาร.....
ตรอก/ ซอย.....ถนน .....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด .....รหัสไปรษณีย์.....
หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
กรณีหน่วยงาน/ องค์กร/ สถาบัน
ชื่อหน่วยงาน/ องค์กร/ สถาบัน.....

ที่อยู่สำหรับจัดส่งวารสารฯ

เลขที่ ..... อาคาร.....
ตรอก/ ซอย.....ถนน .....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด .....รหัสไปรษณีย์.....
เจ้าหน้าที่ประสานงาน.....
หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวารสารวิทยุสราญรมย์
ในภาพรวม ท่านเห็นว่าวารสารฯ น่าสนใจและเป็นประโยชน์หรือไม่ อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับรูปเล่มและเนื้อหาของวารสารฯ?

.....

.....

.....

.....

ท่านติดตามอ่านวารสารฯ มานานเท่าใดแล้ว? (กาเครื่องหมาย X หน้าข้อความ)

..... น้อยกว่า 1 ปี ..... 1-5 ปี

..... 5-10 ปี ..... มากกว่า 10 ปี

บทความหรือเรื่องราวประเภทใดที่ท่านสนใจและชอบอ่านมากที่สุด? (เลือก 3 ข้อ)

..... บทความเทิดพระเกียรติหรือเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

..... การประชุมหรือความร่วมมือระหว่างประเทศ อาทิ อาเซียน สหประชาชาติ

..... เกร็ดความรู้ทางการทูต หรือการต่างประเทศ

..... เรื่องเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักการทูตหรือข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ

..... เกร็ดความรู้ทางประวัติศาสตร์ทั้งของไทยและต่างประเทศ

..... ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศต่าง ๆ

..... เรื่องเล่าเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยในต่างแดน

ท่านเห็นว่าวารสารฯ ควรมีการปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง?

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม และส่งแบบฟอร์มนี้กลับมายังกระทรวงการต่างประเทศ
คณะผู้จัดทำวารสารวิทยุสราญรมย์, กองประชาสัมพันธ์การทูตสาธารณะ, กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างเทศ

พระราชวังสราญรมย์
พิพิธภัณฑ์การทูตของไทย

นิรันดร์ บุญจิต
นักวิจัยด้านเขตแดน กองเขตแดน กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

การค้นพบหนังสือสนธิสัญญาเบาริงเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ที่สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาตินั้น เป็นเวลาประจวบเหมาะกันกับการดำเนินการเพื่อจะจัดตั้ง **“พระราชวังสราญรมย์ พิพิธภัณฑ์การทูตของไทย”** ควรที่จะได้มีการบันทึกเรื่องราวการค้นพบต้นฉบับหนังสือสนธิสัญญาฉบับนี้ไว้

หนังสือสนธิสัญญาเบาริงมีปรากฏอยู่ในเอกสารประวัติศาสตร์ของไทยว่าได้ทำขึ้นที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ค.ศ. ๑๘๕๕ (พ.ศ. ๒๓๙๘) ในรัชสมัย

ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ หนังสือสนธิสัญญาฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นเอกสารสำคัญฉบับแรกที่ประกันเอกราชของชาติไทยไม่ให้ตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศมหาอำนาจตะวันตกที่กำลังแข่งขันกันล่าอาณานิคมอยู่ในขณะนั้น

กล่าวคือ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น อังกฤษเริ่มส่งทูตกลับมาติดต่อทางไมตรีกับไทย หลังจากที่ห่างเหินไปตั้งแต่รัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย และต่อมาสยามมีศึกติดพันกับพม่าในสมัยกรุงธนบุรี ครั้นถึงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ขณะที่ประเทศสยามกำลังทำสงครามติดพันกับพม่า กัปตันฟรานซิส ไลท์ (Captain Francis Light) ผู้ก่อตั้งอาณานิคมของอังกฤษขึ้นที่เมืองปีนัง เมืองหลวงอยู่ที่เมือง George Town ในปี ค.ศ. ๑๗๘๖ (พ.ศ. ๒๓๒๙) ได้นำอาวุธยุทธภัณฑ์ที่ทันสมัยเข้ามาถวายรัชกาลที่ ๑ ได้ทันเวลาในช่วงนั้นพอดี พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกจึงทรงมีพระเมตตาโปรดเกล้าฯ พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้เป็นที่หลวงอาวุธวิเศษ ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ หลังสงครามนโปเลียนระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศส มาร์ควิส แฮสติงส์ (Marquis Hastings) ผู้สำเร็จราชการอินเดียของอังกฤษที่เบงกอล ได้แต่งตั้งให้ นายจอห์น ครอเฟิด (John Crawford) เป็นทูตเข้ามาเจริญทางพระราชไมตรีกับสยาม ได้เข้าพบกับพระยาสุริยวงศ์มนตรี (ต่อมาคือ สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์) ว่าที่พระคลัง และได้เข้าเฝ้าพระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ ต่อมาได้เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ก่อนเสด็จขึ้นครองราชย์ทรงกำกับราชการกรมท่า แต่การเจรจาของจอห์น ครอเฟิด ในครั้งนั้นไม่สามารถตกลงกันได้เรื่องเมืองไทรบุรีของไทย เพราะเจ้าพระยาไทรบุรีต้องการให้อังกฤษยกทัพมาขับไล่ทัพไทยของเจ้าพระยานครออกไปให้พ้นเมืองไทรบุรี ส่วนเรื่องการค้านั้น

สยามไม่ยอมแก้ไขธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสยาม เช่น ภาษีเบิกร่องหรือค่าปากเรือ คือเรือสามเสาเก็บวาละ ๘๐ บาท หรือภาษีสินค้าขาเข้าซึ่งในสมัยกรุงศรีอยุธยาเก็บร้อยละ ๓ ในรัชกาลที่ ๒ เก็บร้อยละ ๘ เป็นต้น จึงไม่สามารถตกลงทำหนังสือสัญญากันได้ ต่อมาในปลายปี พ.ศ. ๒๓๖๘ (ค.ศ. ๑๘๒๕) เมื่ออังกฤษทำสงครามจวนจะชนะพม่า ลอร์ด แอมเฮิสต์ (Lord Amhurst) ผู้สำเร็จราชการอินเดียของอังกฤษ ได้แต่งตั้งให้ ร้อยเอก เฮนรี่ เบอร์นี (Henry. Burney) เดินทางเข้ามาทำหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีกับสยาม ในปี ค.ศ. ๑๘๒๖ (พ.ศ. ๒๓๖๙) หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่า **“สนธิสัญญาเบอร์นี”** ฝ่ายอังกฤษได้ขอทัพไทยไปช่วยอังกฤษรบกับพม่า เมื่อสามารถตกลงเรื่องเมืองไทรบุรีกันได้ ไทยได้ส่งกองทัพไปเพื่อช่วยอังกฤษรบกับพม่าตามที่ขอ สำหรับในเรื่องการค้านั้น สยามได้ยอมตกลงให้เก็บภาษีปากเรืออย่างเดียว แต่เก็บแพงมาก เช่น เรือบรรทุกสินค้าเก็บวาละ ๑,๗๐๐ บาท พ่อค้าอังกฤษเดินทางเข้ามาค้าสินค้าขายได้โดยเสรี ยกเว้นข้าว อาวุธ และฝิ่น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๓๙๓ (ค.ศ. ๑๘๕๐) ลอร์ด พาลเมอร์สตัน (Lord Palmerston) ได้แต่งตั้งให้ เซอร์ เจมส์ บรู๊ค (Sir James Brooke) เดินทางเข้ามาเจรจาทำหนังสือสัญญาการค้ากับสยาม ในการนี้ ได้เข้าพบสนทนากับเจ้าพระยาพระคลังที่ทำหน้าที่ฝ่ายการต่างประเทศ และจหมื่นไวยวรนาถ (ต่อมาคือสมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์) โดยเซอร์ เจมส์ บรู๊ค ได้เสนอร่างสนธิสัญญา ๙ ข้อ ให้ฝ่ายสยามพิจารณา แต่ฝ่ายสยามคงรับได้เพียงข้อเดียว คือ ข้อ ๘ เรื่อง การช่วยเหลือกันในกรณีเรือค้าขายเกิดอับปางทางทะเล ซึ่งเป็นหลักทั่วไป ที่ชาวเรือจะต้องช่วยเหลือกัน แต่ข้ออื่น ๆ สยามมีท่าทีไม่ประสงค์ที่จะยินยอมผ่อนปรนให้แก่อังกฤษแต่ประการใด เช่น ข้อเสนอของเซอร์ เจมส์ บรู๊ค จะขอลดค่าธรรมเนียมปากเรือให้เหลือวาละ ๕๐๐ บาท แต่ฝ่ายสยามยอมให้ไม่ได้ การเจรจาจึงล้มเหลว

ครั้นถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ พระองค์ได้ทรงตระหนักดีว่า อิทธิพลของมหาอำนาจตะวันตกกำลังแผ่ขยายเข้ามาในทวีปเอเชียทั้งทางด้านการค้าและการเมือง โดยเฉพาะอังกฤษเป็นชาติที่มีแสนยานุภาพทางเรือที่เข้มแข็งมาก ทางเดียวที่จะรักษาเอกราชไว้ได้คือยอมรับไมตรีทำสนธิสัญญาตามเงื่อนไขที่ชาติตะวันตกเสนอมา และปรับปรุงบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้า ทางปลอดภัยมีทางเดียวคือ ต้องรับทำหนังสือสัญญาโดยดี ให้เกิดมีไมตรีจิตต่อกัน แล้วจึงค่อยชี้แจงกันฉันมิตรให้ลดหย่อนผ่อนผันในข้อสัญญากันในภายหลัง อย่าให้เกิดยุคเข็ญแก่บ้านเมือง และทรงพระราชดำริต่อไปว่า ประเทศทั้งหลายทางตะวันออกนี้ ต่อไปภายหน้าคงจะมีการเกี่ยวข้องกับฝรั่งมากขึ้นทุกที ถ้าไม่เปลี่ยนรัฏฐาภิบาลโนบายของประเทศสยาม ให้ฝรั่งนิยมว่าสยามพยายามบำรุงบ้านเมืองให้เจริญตามอริยธรรมก็ไม่อาจจะปลอดภัยไปได้มั่นคง ดังนั้นในปี ค.ศ. ๑๘๕๕ (พ.ศ. ๒๓๙๘) เมื่อ เซอร์ จอห์น เบาริง ได้เป็นราชทูตของสมเด็จพระนางเจ้าวิกตอเรียแห่งอังกฤษ เดินทางเข้ามายังกรุงเทพฯ เพื่อเจรจาทำหนังสือสัญญาการค้ากับสยาม พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงแต่งตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่ง ประกอบด้วยเจ้านายและเสนาบดีที่มีความสามารถ มีพระเจ้าน้องยาเธอกรมหลวงวงษาธิราชสนิท ทรงเป็นประธาน ทำหน้าที่แทนพระองค์ในการเจรจาและมีสมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (หรือ สมเด็จเจ้าพญาองค์ใหญ่) (ดิศ บุนนาค) สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาพิไชยญาติ (หรือ สมเด็จเจ้าพญาองค์น้อย) (ทัด บุนนาค) เจ้าพระยาศรีสุริยวงษ์ (สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์) (ช่วง บุนนาค) และเจ้าพระยาพระคลัง (ต่อมาคือ เจ้าพระยาทิพากรวงศ์)(ขำ บุนนาค) ร่วมกันเจรจากับ เซอร์ จอห์น เบาริง ข้าหลวงใหญ่อังกฤษประจำฮ่องกง ซึ่งได้เดินทางมาถึงกรุงเทพฯ ในวันที่ ๒๗ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๕๕ (พ.ศ. ๒๓๙๘) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักดีว่าการเจรจาครั้งนี้คงจะไม่สำเร็จได้โดยง่าย ดังนั้น เพื่อประโยชน์ของทั้งฝ่ายสยาม

และอังกฤษ การเจรจาจึงควรอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจ และเจตนาดีต่อกัน พระองค์ได้โปรดให้ เซอร์ จอห์น เบาริง เข้าเฝ้า เพื่อเจรจากันเป็นการภายในก่อน เป็นการแสดงพระราชประสงค์ที่จะปลูกฝังมิตรภาพในครั้งนี้ ด้วยน้ำพระทัยอันแท้จริง ทำให้เป็นที่ประทับใจแก่อัครราชทูตอังกฤษมาก เพียงชั่วเวลาไม่ถึงหนึ่งเดือน ในที่สุด การเจรจาที่บ้านสมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ ซึ่งปรากฏชื่อหมอบรัดเลย์มาร่วมประชุมเจรจาอยู่ด้วย ก็ประสบผลสำเร็จในวันที่ ๑๘ เมษายน ค.ศ. ๑๘๕๕ (พ.ศ. ๒๓๙๘) และได้มีการลงนามในหนังสือสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีและการค้าระหว่างสยามกับอังกฤษ ปี ค.ศ. ๑๘๕๕ (พ.ศ. ๒๓๙๘) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า **“สนธิสัญญาเบาริง”** หรือ **“หนังสือสัญญากรุงเทพมหานครกับกรุงอังกริษเป็นทางไมตรีค้าขายกัน”**

ครั้นต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๔๑๐ (ค.ศ. ๑๘๖๗) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ เซอร์ จอห์น เบาริง เป็นอัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายไทยประจำยุโรปคนแรก โดยพำนักอยู่ใน

กรุงลอนดอน มีอำนาจในการเจรจาทำไมตรีกับประเทศอื่น ๆ ตามนโยบายของสยาม และเจรจาแก้ไขปัญหายุ่งยากต่าง ๆ ทั้งทางการเมืองและการค้าบางประการกับประเทศในยุโรป เซอร์ จอห์น เบาริง ได้รับราชการเป็นที่พอพระราชหฤทัยมาก รัชกาลที่ ๔ จึงพระราชทานบรรดาศักดิ์ให้เป็นที่ **“พระยาสยามานุกุลกิจ สยามมิศรมหายศ”**

ผลของหนังสือสัญญาเบาริง ระหว่างสยามกับอังกฤษ สยามต้องยกเลิกภาษีปากเรือ และเก็บภาษีขาเข้าในอัตราร้อยละ ๓ และสยามยอมให้อังกฤษตั้งสถานกงสุลขึ้นในกรุงเทพฯ ได้ และให้สิทธิสภาพนอกอาณาเขต (Extraterritoriality) แก่คนในบังคับอังกฤษ กงสุลอังกฤษเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาตัดสินคดีต่าง ๆ ทั้งคดีแพ่งและอาญาซึ่งคนในบังคับอังกฤษเป็นจำเลย กงสุลอังกฤษจะลงโทษตามกฎหมายอังกฤษโดยไม่ต้องขึ้นศาลสยาม หนังสือสนธิสัญญาเบาริงได้เป็นต้นแบบของหนังสือสนธิสัญญากับชาติตะวันตกอื่น ๆ ต่อมาอีก ๑๒ ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา (๑๘๕๖) ฝรั่งเศส (๑๘๕๖) เดนมาร์ก (๑๘๕๘) โปรตุเกส (๑๘๕๙) เนเธอร์แลนด์ (๑๘๖๐) เยอรมนี (๑๘๖๒) สวีเดนและนอร์เวย์ (๑๘๖๘) เบลเยียม (๑๘๖๘) อิตาลี (๑๘๖๘) ออสเตรีย - ฮังการี (๑๘๖๙) สเปน (๑๘๗๐) และรัสเซีย (๑๘๙๙) รวมทั้งญี่ปุ่น (๑๘๘๗) ซึ่งอยู่ในเอเชีย

หลังจากได้มีการลงนามในหนังสือสนธิสัญญาเบาริง เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ค.ศ. ๑๘๕๕ (พ.ศ. ๒๓๙๘) แล้ว ก็ไม่ปรากฏหลักฐานเลยว่า ต้นฉบับหนังสือสนธิสัญญาฉบับนี้ได้นำไปเก็บรักษาไว้ ณ ที่ใด จนมีการค้นพบเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมเวลาที่หายไปนานถึง ๑๖๑ ปี (พ.ศ. ๒๓๙๘ - พ.ศ. ๒๕๕๙) ระยะเวลาที่หายไปนี้ เป็นเวลานานพอกับระยะเวลาที่เจ้าพระยาโกษาปาน ผู้เป็นต้นแห่งพระบรมราชวงศ์มหาจักรี ที่สืบเชื้อสายลงมาจากราชวงศ์พระร่วง เป็นราชทูตสยามเดินทางไปเจริญทางพระราชไมตรีกับประเทศฝรั่งเศส

ในปี พ.ศ. ๒๒๒๘ (ค.ศ. ๑๖๘๕) และได้เข้าเฝ้าพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ที่พระราชวังแวร์ซายส์ ตั้งแต่ครั้งนั้นลงมาจนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ที่ได้ทำหนังสือสนธิสัญญาเบาริงนี้ รวมเวลาได้ถึง ๑๗๐ ปี การค้นพบต้นฉบับหนังสือสนธิสัญญาเบาริงในครั้งนี้ จึงนับเป็นอัศจรรย์ประการหนึ่ง

ในการศึกษาหนังสือสนธิสัญญาเบาริงที่หายไปในสมัยต่อมา จึงศึกษาได้จากต้นร่างหนังสือสนธิสัญญาฉบับนี้ ที่เขียนเป็นหนังสือไทยไว้ในสมุดไทยดำ ซึ่งเก็บรักษาไว้อย่างดีที่แผนกเอกสารโบราณ สำนักหอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี หรือหอพระสมุดวชิรญาณเดิม หรือศึกษาจากหนังสือเก่าที่หายาก คือหนังสือ STATE PAPER OF THE KINGDOM OF SIAM 1664 - 1886, Compiled by the Siamese Legation in Paris, By Order of Prince Prisdang พิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๘๘๖ (พ.ศ. ๒๔๒๙) ที่กรุงลอนดอน

การสืบค้นหาต้นฉบับหนังสือสนธิสัญญาเบาริงนั้นดำเนินการต่อเนื่องกันมาตามโอกาสและสถานการณ์ คือ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ในคราวนั้น เอกอัครราชทูตประศาสน์ ประศาสน์วินิจฉัย และผู้เขียน ซึ่งในขณะนั้นเป็นข้าราชการใหม่ ได้พบหนังสือสนธิสัญญาเก่าหลายฉบับที่ทำภายหลังหนังสือสนธิสัญญาเบาริง

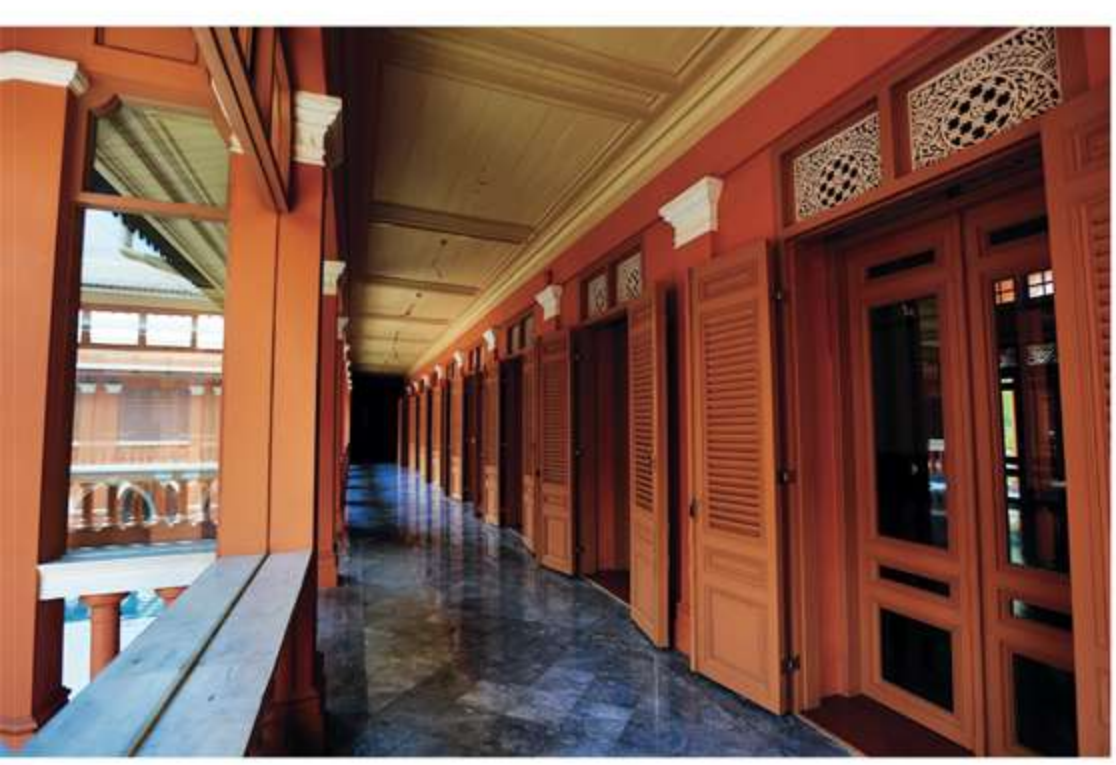

บางฉบับมีสภาพชำรุดตามกาลเวลา บางฉบับก็สมบูรณ์แต่เก่าเก็บ พบที่ลิ้นชักตู้ไม้เก่าที่จวนจะพังแล้ว ที่กองพัสดุและรักษาสถานที่ กระทรวงการต่างประเทศ ใต้ถุนพระราชวังสราญรมย์ คือ

๑. ต้นฉบับ สัตยาบันสาร หนังสือสัญญาระหว่างสยามและฝรั่งเศส ว่าด้วยเมืองพระตะบองและณคอรเสียมราบ ทำที่กรุงปารีศ เมื่อวันที่ ๑๕ เดือนยุลาย คฤสตศักราช ๑๘๖๗ (พ.ศ. ๒๔๑๐) ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ที่ทำให้ไทยเสียดินแดนส่วนใหญ่ในเขมรให้แก่ฝรั่งเศส แต่เมืองเสียมราฐและพระตะบองยังคงเป็นของสยาม

๒. ต้นฉบับ สัตยาบันสาร หนังสือสัญญาระหว่างสยามและฝรั่งเศส ว่าด้วยเรื่องสุรา ทำที่กรุงปารีศ เมื่อวันที่ ๗ เดือน ออเกิด คฤสตศักราช ๑๘๖๗ (พ.ศ.๒๔๑๐)

๓. ต้นฉบับ ข้อเพิ่มเติมหนังสือสัญญา ในระหว่างกรุงเกรตบริเตนแลกรุงสยาม ทำที่กรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๓ เดือน เสบเตมเบอ คฤสตศักราช ๑๘๘๓ (พ.ศ. ๒๔๒๖) ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

๔. ต้นฉบับ หนังสือสัญญาระหว่างสยามกับอังกฤษ ทำที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ สิบ เดือนยันนุวารี ปีคฤสตศักราช พันแปดร้อยแปดสิบสาม (ค.ศ. ๑๘๘๓) (พ.ศ. ๒๔๒๖) ว่าด้วยการยกเลิกหนังสือสัญญาเมืองเชียงใหม่ ปี ค.ศ. ๑๘๗๔ (พ.ศ. ๒๔๑๗) ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ฉบับนี้ถูกยกเลิก ไม่มีผลใช้บังคับ

๕. ต้นฉบับหนังสือสัญญาระหว่างสยามกับอังกฤษ ว่าด้วยเมืองเชียงใหม่ เมืองลำปาง เมืองลำพูน ทำ ณ กรุงเทพฯ วันที่ ๓ กันยายน ค.ศ. ๑๘๘๓ (พ.ศ. ๒๔๒๖) ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ ๕ สยามต้องเสียหัวเมืองเงี้ยว ๕ เมือง และหัวเมืองกะเหรี่ยง ๑๓ เมือง ให้แก่อังกฤษ โดยกำหนดให้ใช้แม่น้ำสาละวินเป็นเส้นเขตแดน

๖. ต้นฉบับ หนังสือสัญญาระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ลงนามกันที่ราชวัลลภ ณ กรุงเทพฯ วันที่ ๓ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๙๓ หรือ ร.ศ. ๑๑๒ (พ.ศ. ๒๔๓๖) เป็นหนังสือสัญญาที่สยามจำใจต้องลงนามกับฝรั่งเศสจากวิกฤตกาล ร.ศ. ๑๑๒ ทำให้สยามต้องสูญเสียดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศส

๗. ต้นฉบับ สัญญาน้อย ตามหนังสือสัญญาระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ทำที่ราชวัลลภกรุงเทพฯ ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๙๓ (พ.ศ. ๒๔๓๖) ว่าด้วยรัฐบาลฝรั่งเศสจะเข้าไปตั้งที่เมืองจันทบุรี เพื่อให้สยามต้องปฏิบัติตามหนังสือสนธิสัญญา วันที่ ๓ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๙๓ (พ.ศ. ๒๔๓๖)

๘. ต้นฉบับ สัตยาบันสาร หนังสือสัญญาระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ทำที่ราชวัลลภกรุงเทพฯ ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๙๓ (พ.ศ. ๒๔๓๖) สัตยาบันสาร ทำที่ปารีศ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๙๔ (พ.ศ. ๒๔๓๗)

๙. ต้นฉบับ หนังสือสัญญาระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ลงนามที่กรุงปารีศ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๐๔ (พ.ศ. ๒๔๔๗) ทำให้สยามได้คืนเมืองจันทบุรี และฝรั่งเศสได้ให้คืนสิทธิสภาพนอกอาณาเขตบางส่วน แต่ต้องเสียเมืองด่านซ้ายและเมืองตราด

๑๐. ต้นฉบับ สัตยาบันสาร หนังสือสัญญาระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ลงนามที่กรุงปารีศ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๐๔ (พ.ศ. ๒๔๔๗) สัตยาบันสาร ทำที่กรุงปารีศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๐๔

๑๑. ต้นฉบับ สัตยาบันสาร หนังสือสัญญาระหว่าง สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยามกับเปรสิเดนต์แห่งริปับลิกฝรั่งเศส ทำที่กรุงเทพมหานคร ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๕ คฤสตสักราช ๑๙๐๗ (พ.ศ. ๒๔๕๐) สัตยาบันสาร ทำที่กรุงปารีศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๐๗ หนังสือสัญญานี้ทำให้สยามได้คืนมาซึ่งสิทธิสภาพนอกอาณาเขตบางส่วน แต่ต้องเสียเมืองเสียมราฐ พระตะบอง และเมืองศรีโสภณให้แก่ฝรั่งเศส และสยามได้เมืองด่านซ้ายและเมืองตราดกลับคืนมา

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้สืบค้นพบต้นฉบับหนังสือสัญญา ฉบับวันที่ ๒๓ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๐๗ ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ทางกองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ ถนนแจ้งวัฒนะ

๑๒. ต้นฉบับ สัญญาเขตรแดนระหว่างกรุงสยามกับอังกฤษในมลายูประเทศ ลงนามที่กรุงเทพฯ ณ วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๑๘ ค.ศ. ๑๘๙๙ (พ.ศ. ๒๔๔๒) ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่าด้วยเขตรแดนเมืองรามัน เมืองไทรบุรี เมืองกลันตัน เมืองตรังกานู ของสยามกับเมืองเประและเมืองปาหังของอังกฤษ

๑๓. ต้นฉบับ สัตยาบันสาร สัญญาในระหว่างกรุงสยามกับกรุงอังกฤษ ลงนามที่กรุงเทพฯ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ ค.ศ. ๑๙๐๙ (พ.ศ. ๒๔๕๒) สัตยาบันสาร ทำที่กรุงลอนดอน เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๐๙ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สยามลงนามในหนังสือสัญญาฉบับนี้เพื่อยกเลิกสัญญาลับที่ทำไว้กับอังกฤษ ฉบับวันที่ ๖

เมษายน พ.ศ. ๒๔๔๐ (ค.ศ. ๑๘๙๗) ที่อังกฤษขอสงวนอิทธิพลของตนไว้ตั้งแต่ใต้ตำบลบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ต่อลงไปโดยต้องได้รับความเห็นชอบจากอังกฤษก่อน ทำให้สยามสูญเสียผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจอย่างมาก สยามจึงขอยกเลิกสัญญาลับดังกล่าว โดยยอมยกกลันตัน ตรังกานู ไทรบุรี และปลิศ ให้แก่อังกฤษ และอังกฤษจะยกเลิกสิทธิสภาพนอกอาณาเขตให้สยาม เมื่อประกาศใช้ประมวลกฎหมายโดยสมบูรณ์แล้ว

๑๔. ต้นฉบับ หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างกรุงสยามกับกรุงอังกฤษ ลงนามที่กรุงลอนดอน ณ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ (พ.ศ. ๒๔๖๘) ขอยกเลิกสิทธิสภาพนอกอาณาเขต โดยคนในบังคับอังกฤษต้องขึ้นศาลไทย

๑๕. ต้นฉบับ สัตยาบันสาร หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างกรุงสยามกับกรุงอังกฤษ ลงนามที่กรุงลอนดอน วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ (พ.ศ. ๒๔๖๘) สัตยาบันสาร ทำที่ราชสำนักเซนต์เจมส์ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๕

๑๖. ต้นฉบับ อนุสัญญาทางอนุญาโตตุลาการะหว่างสยามกับอังกฤษ ลงนาม ณ กรุงลอนดอน เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๒๕ (พ.ศ. ๒๔๖๘)

๑๗. ต้นฉบับ สัตยาบันสาร หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี การค้าขาย และการเดินเรือ ระหว่างสยามกับฝรั่งเศส ลงนาม ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๗ (ค.ศ. ๑๙๒๕)

๑๘. ต้นฉบับ สัตยาบันสาร อนุสัญญาระวางสยามกับฝรั่งเศสเพื่อวางระเบียบความเกี่ยวพันระหว่างสยามกับอินโดจีน ลงนามกัน ณ กรุงเทพฯ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๙ (ค.ศ. ๑๙๒๖) กำหนดแนวเส้นเขตแดนในแม่น้ำโขงระหว่างสยามกับอินโดจีนของฝรั่งเศส สัตยาบันสารทำที่กรุงปารีส วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๒๗ (พ.ศ. ๒๔๗๐)

และในคราวเดียวกันนี้ ยังได้ค้นพบแผนที่การปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีนของฝรั่งเศส คือ เขมรและลาว มี ๑๑ ระวาง อีกจำนวนหนึ่งเป็นผลงานของคณะกรรมการปักปันเขตแดนที่จัดตั้งขึ้นตามหนังสือสนธิสัญญาปี ค.ศ. ๑๙๐๔ (พ.ศ. ๒๔๔๗) และหนังสือสนธิสัญญาปี ค.ศ. ๑๙๐๗ (พ.ศ. ๒๔๕๐)

เอกสารที่ค้นพบทั้งหมดนี้ กองเขตแดน กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ได้ส่งให้สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติอนุรักษ์ซ่อมแซม และทำการสแกนเก็บไว้เพื่อการศึกษาค้นคว้าต่อไปแล้ว

การสืบค้นหาเอกสารประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญคือ เมื่อเกิดกรณีพิพาทคดีปราสาทพระวิหารระหว่างไทยกับกัมพูชาตั้งแต่ปี ๒๕๐๔ จนถึงปี ๒๕๐๕ ไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการค้นพบต้นฉบับหนังสือสนธิสัญญาเบาริงแต่อย่างใด และอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเกิดกรณีพิพาทเขตแดนบริเวณบ้านร่มเกล้า ระหว่างไทยกับลาว ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ มีการค้นหาเอกสารประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการปักปันเขตแดนบริเวณบ้านร่มเกล้า ทั้งเอกสารจากฝ่ายไทยและจากฝรั่งเศสเป็นจำนวนมาก ถึงแม้จะไม่ได้พบต้นฉบับหนังสือสนธิสัญญาเบาริง แต่ได้นำไปสู่การค้นพบเอกสารสำคัญ คือ เอกสารส่วนพระองค์ของสมเด็จกรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ ประมาณ ๔๐,๐๐๐ แผ่น เก็บไว้ใน ๑๐ หีบเหล็ก และ ๑ กล่องกระดาษที่ราชสกุล **“เทวกุล”** เก็บรักษาไว้ ซึ่ง ม.ร.ว. เทพ เทวกุล ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมการเมืองในขณะนั้น ได้มอบเอกสารดังกล่าวมาให้คณะทำงานเตรียมการเจรจากรณีบ้านร่มเกล้ากับฝ่ายลาว ซึ่งมีรองอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมายในขณะนั้น (นายกฤษณ์ กาญจนกุญชร) เป็นหัวหน้าคณะทำงาน เมื่อทำการศึกษาเอกสารดังกล่าวเสร็จแล้ว ผู้เขียนได้รับมอบหมายให้เขียนโครงการอนุรักษ์เอกสารชุดดังกล่าว ตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ โดยขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติในการอนุรักษ์

เอกสารดังกล่าวนี้ มีเอกสารที่ชำรุดจนไม่สามารถรักษาไว้ได้ถึงร้อยละ ๑๐ โครงการดังกล่าวแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ค่าใช้จ่ายในการอนุรักษ์นั้นส่วนหนึ่งมาจากราชสกุลเทวกุล และอีกส่วนหนึ่งจากงบประมาณของกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อทำการซ่อมแซมและอนุรักษ์เสร็จแล้ว ได้จัดทำเป็นไมโครฟิล์ม ๓ ชุด เก็บไว้ทางราชสกุลเทวกุล ๑ ชุด เก็บไว้ทางสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ๑ ชุด และเก็บไว้ทางกองบรรณสารกระทรวงการต่างประเทศ จำนวน ๑ ชุด สำหรับเอกสารต้นฉบับที่ได้รับการอนรักษ์แล้วนั้น ทางราชสกลเทวกลได้มอบให้สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติรักษาไว้เป็นเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาติต่อไป

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชสมภพครบ ๒๐๐ ปี คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติได้จัดพิมพ์เอกสารจดหมายเหตุ ชุด SIAMESE CORRESPONDENCE VOL. I - VI ก็ไม่มีการบันทึกถึงต้นฉบับหนังสือสนธิสัญญาเบาริงแต่ประการใด

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เนื่องในงานฉลองครบ ๒๐๐ ปี วันคล้ายวันประสูติพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงศาธิราชสนิท คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดการสัมมนาทางวิชาการด้านสนธิสัญญาและการต่างประเทศ ในงานฉลอง ๒๐๐ ปี ดังกล่าว ก็ได้มีการจัดพิมพ์เอกสารสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง **“สนธิสัญญาและการต่างประเทศ”** ก็ได้มีการอ้างถึงร่างหนังสือสนธิสัญญาเบาริงที่เขียนร่างไว้ในสมุดไทยดำเท่านั้น

ต่อมาในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ ได้มีการประชุมคณะทำงานเตรียมการเพื่อจัดตั้งพระราชวังสราญรมย์เป็นพิพิธภัณฑ์การทูตของไทย ครั้งที่ ๓/ ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ชั้น ๓ ทำเนียบองคมนตรี พระราชวังสราญรมย์ โดยมีท่านราชเลขาธิการ (นายกฤษณ์ กาญจนกุญชร) เป็นประธาน เพื่อพิจารณาเตรียมการดำเนินการจัดตั้งพระราชวังสราญรมย์

เป็นพิพิธภัณฑ์การทูตของไทยเพื่อเทิดพระเกียรติพระมหากษัตริย์ไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่ได้ทรงแสดงถึงพระอัจฉริยภาพทางการทูตและการต่างประเทศ โดยเฉพาะในรัชสมัยของพระบรมราชจักรีวงศ์ ที่ทรงธำรงรักษาเอกราชและอธิปไตยของชาติไทยไว้ ไม่ให้ตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศมหาอำนาจตะวันตก จึงควรจะได้มีการเชิดชูพระเกียรติยศไว้ให้ปรากฏไปชั่วกาลนานและเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และเนื่องในพระราชวโรกาสที่ทรงครองราชย์ครบ ๗๐ ปี โครงการนี้มีกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ในส่วนของผู้เขียน ซึ่งได้มอบหมายให้เขียนเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ของพิพิธภัณฑ์ **“พระอัจฉริยภาพทางการทูตและการต่างประเทศของพระมหากษัตริย์ไทย”** ในการประชุมครั้งนี้ ประธานที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้เขียนนำเรื่องสนธิสัญญาเบาริง และแผนที่การปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอังกฤษ ทางด้านพม่าและมาเลเซีย และกับฝรั่งเศส ทางด้านเขมรและลาว นำเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมของคณะทำงาน สำหรับการประชุมในวันศุกร์ที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ด้วย

ในการเตรียมเอกสารเพื่อนำเข้าสู่การประชุมในคราวต่อไปในวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ นั้น ผู้เขียนตั้งใจจะนำภาพสแกน ต้นร่างหนังสือสนธิสัญญาเบาริงที่เขียนลงในสมุดไทยดำ ซึ่งพบว่าเก็บรักษาไว้ที่แผนกเอกสารโบราณ สำนักหอสมุดแห่งชาติท่าวาสุกรี และแผนที่ประวัติศาสตร์การปักปันเขตแดนเข้าสู่ที่ประชุมเพื่อพิจารณา

ในคราวนี้ ผู้เขียนนึกได้ว่า มีต้นฉบับลายพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ฉบับหนึ่ง เลขที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๕๕ ที่ทรงมีไปต้อนรับ เซอร์ จอห์น เบาริง ที่เดินทางมาเจรจาทำหนังสือสนธิสัญญาเบาริง เมื่อได้เดินทางเข้ามาถึงอ่าวไทยด้วยเรือกลไฟ

ชื่อ “Rattler” และติดตามด้วยเรือรบอีกหนึ่งลำ (a brig of war) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้มีลายพระราชหัตถเลขาให้เสนาบดี (ministers) ของพระองค์ ๓ ท่าน นำลงไปเชื้อเชิญให้ เซอร์ จอห์น เบาริง เดินทางเข้ามายังปากน้ำและกรุงเทพฯ เสนาบดี ที่อัญเชิญพระราชหัตถเลขาฯ ลงไปในคราวนั้น คือ นายขำ (Mr. Nai Kham) ซึ่งน่าจะหมายถึงนายขำ บุนนาค หรือเจ้าพระยาพระคลัง ซึ่งต่อมาคือ เจ้าพระยาทิพากรวงศ์ มหาโกษาธิบดี (ขำ บุนนาค)

ลายพระราชหัตถเลขาฯ ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉบับนี้ เมื่อมอบให้ เซอร์ จอห์น เบาริง แล้ว ไม่ทราบด้วยเหตุผลประการใด พระราชหัตถเลขาฯ ฉบับนี้จึงตกไปอยู่ในมือของชาวปากีสถานตะวันออก (บังกลาเทศ) ชาวบังกลาเทศคนนี้อ้างว่าเป็นลายพระราชหัตถเลขาของกษัตริย์สยามที่ส่งไปให้พระสหายในปากีสถานตะวันออก และเห็นว่าเป็นเอกสารสำคัญที่ควรเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์ของไทย จึงส่งไปยังสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ เมืองการาจี ในปากีสถานตะวันตก สถานเอกอัครราชทูตฯ จึงได้ส่งกลับมายังกระทรวงการต่างประเทศ พระราชวังสราญรมย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๕

จนกระทั่งเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๗ ผู้เขียนได้พบลายพระราชหัตถเลขาฉบับนี้ที่มีสภาพชำรุดมาก เป็นเอกสารแผ่นเดียว เขียนทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เนื้อความตอนท้ายหายไป เหลือเพียงเศษเอกสารชิ้นเล็กชิ้นหนึ่งที่ขาดรุ่งริ่งเกือบหลุดหายไปเช่นกัน อ่านได้เพียงว่า “S.P.P.M.” (ฉบับพิมพ์สำเนา คือ S.P.P.M. Mongkut) เอกสารแผ่นเดียวนี้ แทรกอยู่ในแฟ้มเอกสารประวัติศาสตร์เก่าอื่น ๆ เมื่อได้ตรวจสอบเนื้อหาและลายพระราชหัตถเลขากับฉบับอื่นแล้ว เชื่อได้ว่า น่าจะเป็นลายพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระะจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กองเขตแดน กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย จึงส่งลายพระราชหัตถเลขาฯ ฉบับนี้ ไปให้สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติทำการตรวจสอบและอนุรักษ์ไว้เป็นเอกสารประวัติศาสตร์ของชาติต่อไป

ต่อมา เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ผู้เขียนได้ไปติดต่อกับสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ขอภาพสแกนลายพระะราชหัตถเลขาฯ ดังกล่าว เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะทำงานเตรียมการจัดตั้งพระราชวังสราญรมย์เป็นพิพิธภัณฑ์การทูตของไทย ในวันศุกร์ที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ด้วย เมื่อได้รับภาพสแกนแแล้ว นางสาวสาคร พิพวนนอก นักจดหมายเหตุชำนาญการ แจ้งต่อผู้เขียนว่า มีเอกสารเก่าอย่ชิ้นหนึ่งที่เพิ่งพบในกล่องเอกสารเก่าที่ยังไม่ได้คัดแยกและทำการซ่อมแซม จึงขอให้ผู้เขียนไปดูในห้องเก็บเอกสาร พบว่าเป็นหนังสือสนธิสัญญาเก่าฉบับหนึ่งที่อยู่ในกล่องกระดาษเก่า เก็บปนกับเอกสารเก่าอื่น ๆ มีกระดาษแผ่นหนึ่งเขียนข้อความว่า **“บัญชีสิ่งของในตู้เซฟ มี ๑๗ รายการ แผนกเก็บ กองกลาง”** จึงยังไม่ทราบว่าเป็นหน่วยงานใด ในการตรวจสอบ พบว่าเอกสารรายการที่ ๖ คือ “อนุสัญญาพันธไมตรีและพาณิชย์ระหว่างบิริเตนใหญ่กับสยามพร้อมกับตราประจำหนังสือสัญญา

“ปกหุ้มด้วยผ้ากำมะหยี่สีม่วง ตราอาร์มปักดิ้นทองเป็นรูปสิงห์โตและม้าเกาะตราอาร์ม บนตราอาร์มมีสิงห์โตเหยียบบนมงกุฎ มีสภาพชำรุดมาก มีกล่องโลหะเงินบรรจุครั่ง ประทับตราเป็นสตรีขี่ม้า ผูกห้อยติดกับหนังสือสนธิสัญญา หนังสือสนธิสัญญาคือ “Treaty of Friendship and Commerce between Great Britain and Siam, concluded and signed at Bangkok, 18 th April 1855 มี ๑๒ ข้อ (XII) ประทับพระลัญจกร กรมหลวงวงษาธิราชสนิท และลงนามประทับดวงตรา Sir John Bowring เจ้าพญาพระคลัง สมเด็จเจ้าพญาองค์ใหญ่ สมเด็จเจ้าพญาองค์น้อย และเจ้าพญากระลาโหม เมื่อดูเนื้อหาในข้อบทของหนังสือสนธิสัญญา จึงทราบว่าเป็น **“ต้นฉบับหนังสือสัญญาเบาริง”** ที่ได้มีการสืบค้นหากันมานานแล้ว ผู้เขียนจึงได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ นางสาวนัยนา แย้มสาขา ขอให้เจ้าหน้าที่สำนักหอจดหมายแห่งชาติถ่ายภาพต้นฉบับหนังสือสัญญา และสแกนเนื้อหาเพื่อขออนุญาตนำไปเสนอต่อที่ประชุมคณะทำงานเพื่อเตรียมการจะจัดตั้ง **“พระราชวังสราญรมย์ พิพิธภัณฑ์การทูตของไทย”** แทนร่างที่เขียนไว้ในสมุดไทยดำ พร้อมกับเอกสารอื่น ๆ ในวันศุกร์ที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และที่ประชุมก็ได้พิจารณารับทราบเอกสารทั้งหมดที่ได้นำเสนอนั้นแล้ว

สำหรับภาพต้นร่างหนังสือสนธิสัญญาเบาริงที่เขียนลงในสมุดไทยดำนั้นก็ได้ภาพสแกนจากแผนกเอกสารโบราณ สำนักหอสมุดแห่งชาติแล้ว นำเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมคณะทำงานเพื่อทราบด้วยแล้ว

ต้นฉบับหนังสือสนธิสัญญาเบาริงที่เพิ่งสืบค้นพบนั้น ขณะนี้ สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติได้ดำเนินการซ่อมแซมเพื่ออนุรักษ์ไว้เป็นเอกสารสำคัญของชาติต่อไปแล้ว

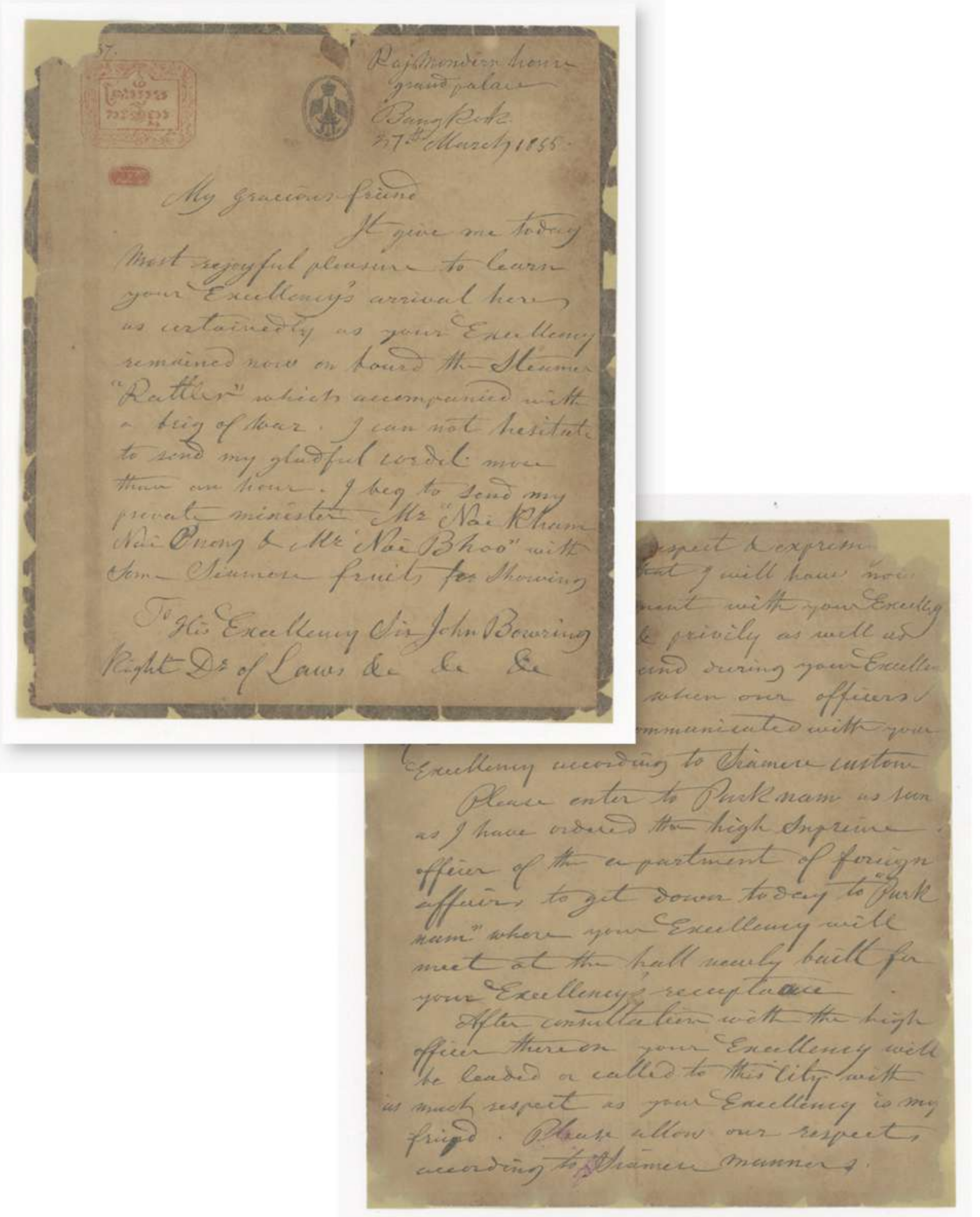

57.

Rajmondirn hour
grand palace
Bang Kok
27th March 1855.

My Gracious friend

It give me today
most rejoyful pleasure to learn
your Excellency's arrival here
as certainedly as your Excellency
remained now on board the Siamese
"Rattler" which accompanied with
a brig of war. I can not hesitate
to send my gladful word. more
than an hour. I beg to send my
private minister Mr "Nai Kham
Nai Prang & Mr "Nai Bhoo" with
some Siamese fruits for shewing

To His Excellency Sir John Bowring
Right Dr of Laws &c &c &c

...spect & expression
...at I will have more
...ment with your Excellency
... privily as well as
...end during your Excellency
... when our officers
...mmunicated with your
Excellency according to Siamese custom

Please enter to Pak nam as soon
as I have ordered the high Supreme
officer of the apartment of foreign
affairs to get down to day to "Pak
nam" where your Excellency will
meet at the hall newly built for
your Excellency's reception.

After consultation with the high
officer thereon your Excellency will
be landed or called to this city with
as much respect as your Excellency is my
friend. Please allow our respect
according to Siamese manners.

ต้นฉบับลายพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ เลขที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๕๕ ที่ทรงมีไปต้อนรับและเชื้อเชิญ เซอร์ จอห์น เบาริง ที่เดินทางมาเจรจาทำหนังสือสนธิสัญญาเบาริง

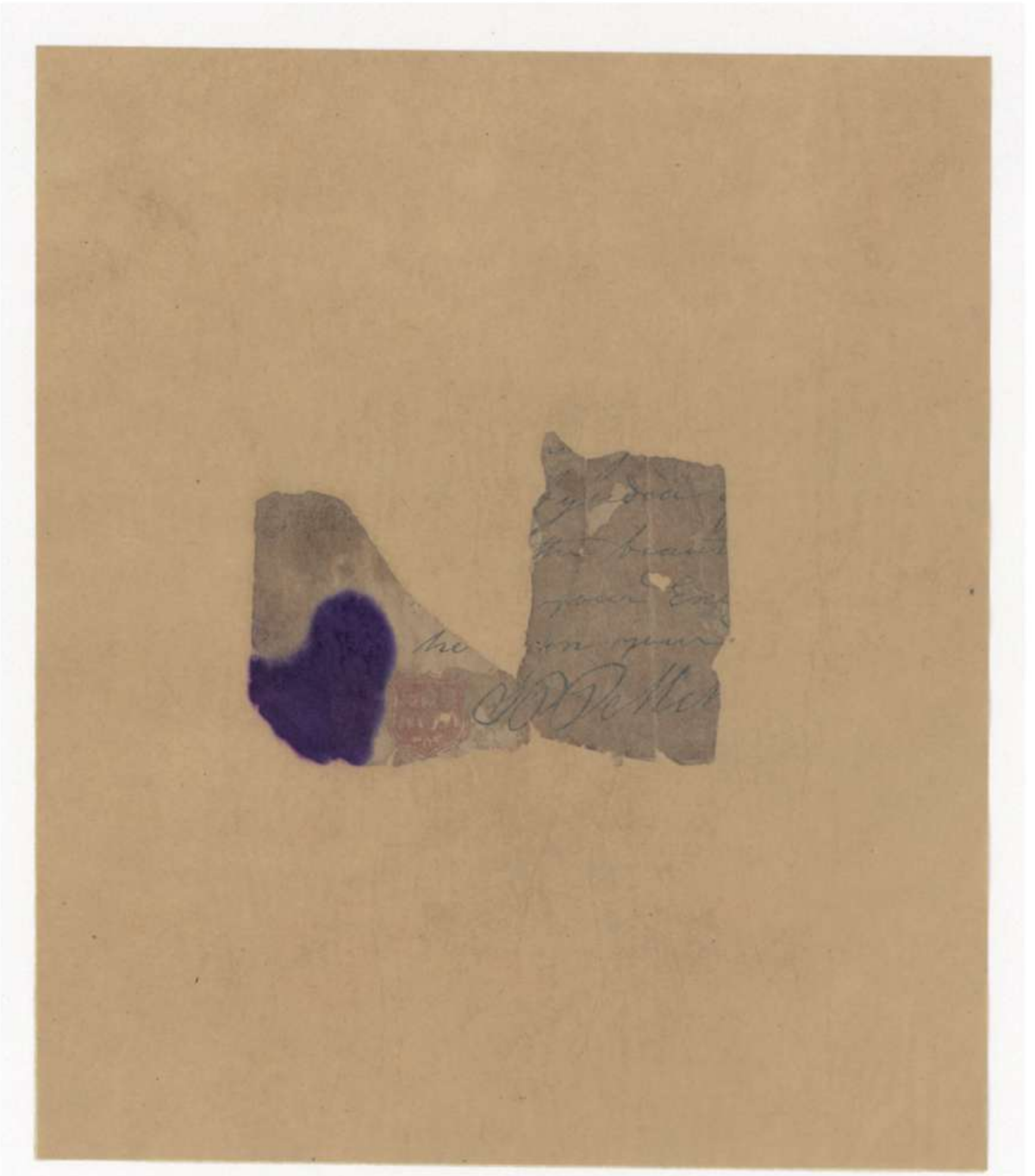

ลายพระราชหัตถเลขาฉบับนี้ ที่มีสภาพชำรุดมาก เป็นเอกสารแผ่นเดียว
เขียนทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เนื้อความตอนท้ายหายไป
เหลือเพียงเศษเอกสารชิ้นเล็กชิ้นหนึ่งที่ขาดรุ่งริ่งเกือบหลุดหายไปเช่นกัน
อ่านได้เพียงว่า “ S.P.P.M.” เมื่อได้ตรวจสอบเนื้อหาและ
ลายพระราชหัตถเลขากับฉบับอื่นแล้ว เชื่อได้ว่าน่าจะเป็นลายพระราชหัตถเลขา
ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

หนังสือสนธิสัญญาคือ “Treaty of Friendship and Commerce between Great Britain and Siam, concluded and signed at Bangkok, 18 th April 1855 มี ๑๒ ข้อ (XII)

ปกหุ้มด้วยผ้ากำมะหยี่สีม่วง ตราอาร์มปักดิ้นทองเป็นรูปสิงห์โตและม้า เกาะตราอาร์ม บนตราอาร์มมีสิงห์โตเหยียบบนมงกุฎ มีสภาพชำรุดมาก

Treaty
of
Friendship and Commerce
between
Great Britain and Siam

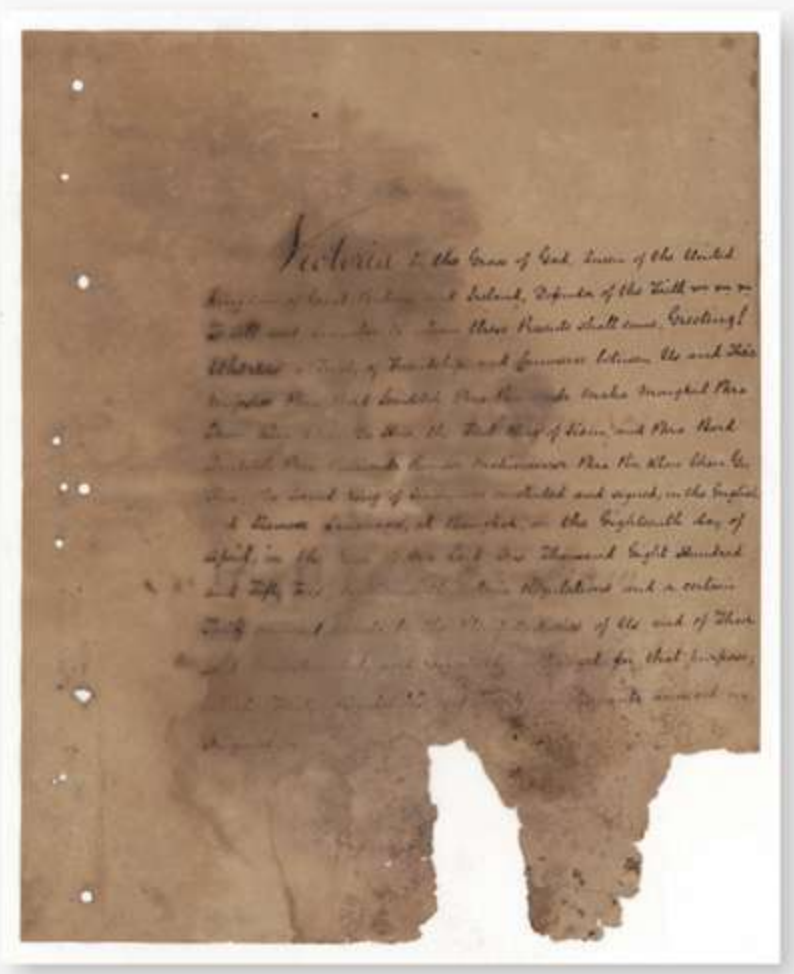
Victoria by the Grace of God Queen of the United

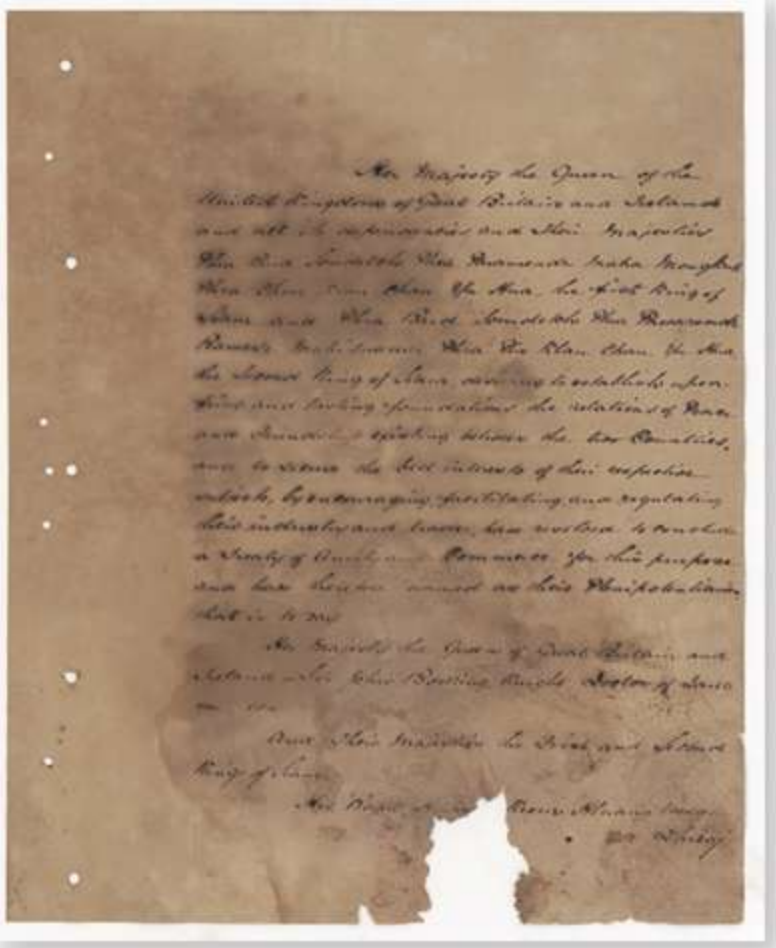
Her Majesty the Queen of the

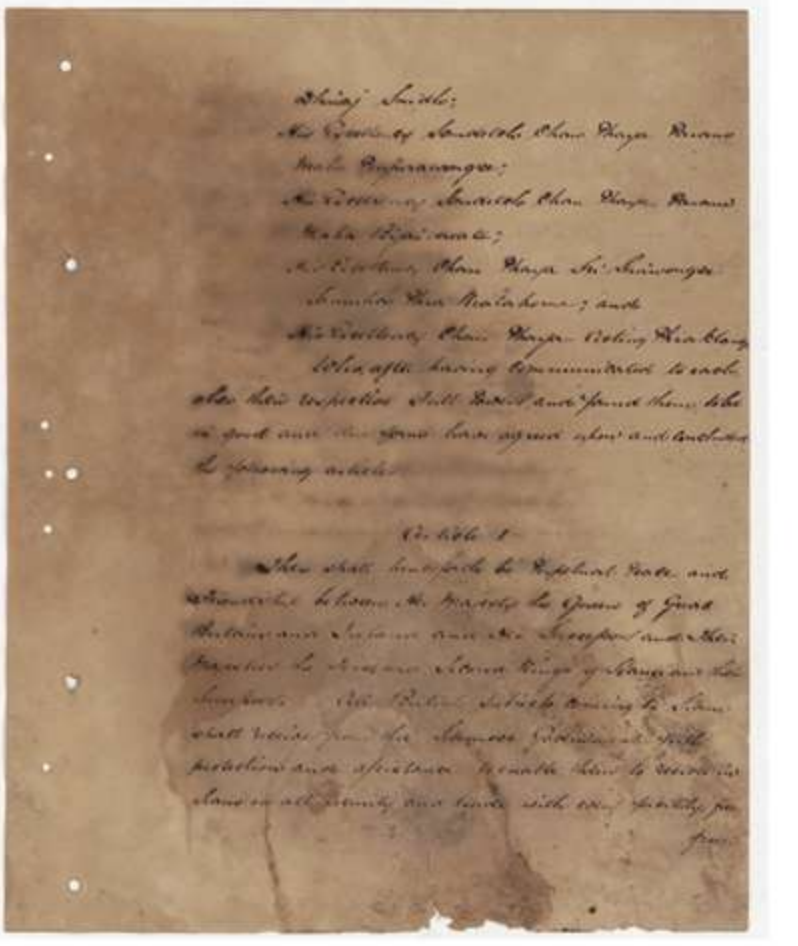
Phiya Sridhi;

Her Majesty the Queen of the

Phiya Sridhi;

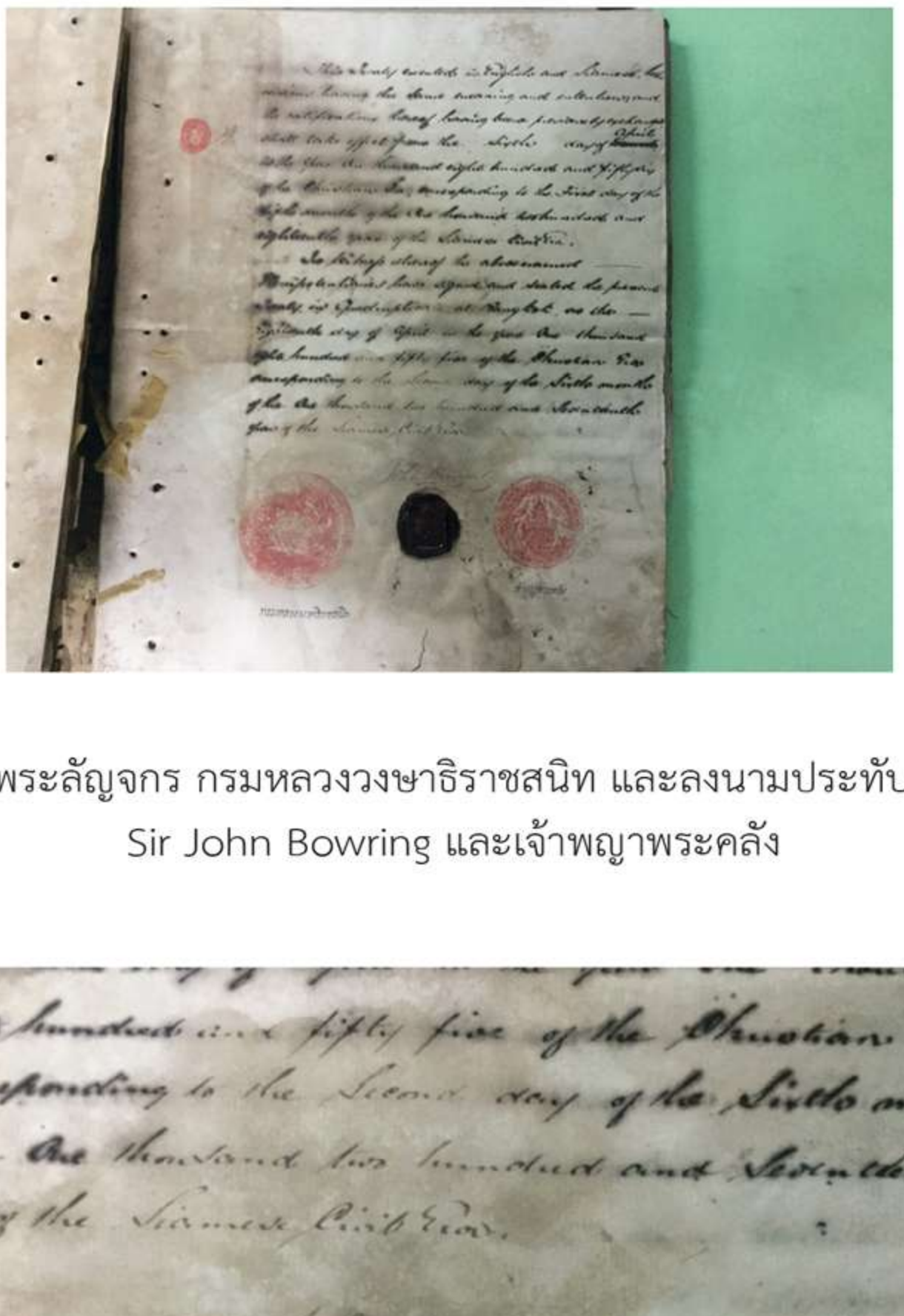

ประทับพระลัญจกร กรมหลวงวงษาธิราชสนิท และลงนามประทับดวงตรา Sir John Bowring และเจ้าพญาพระคลัง

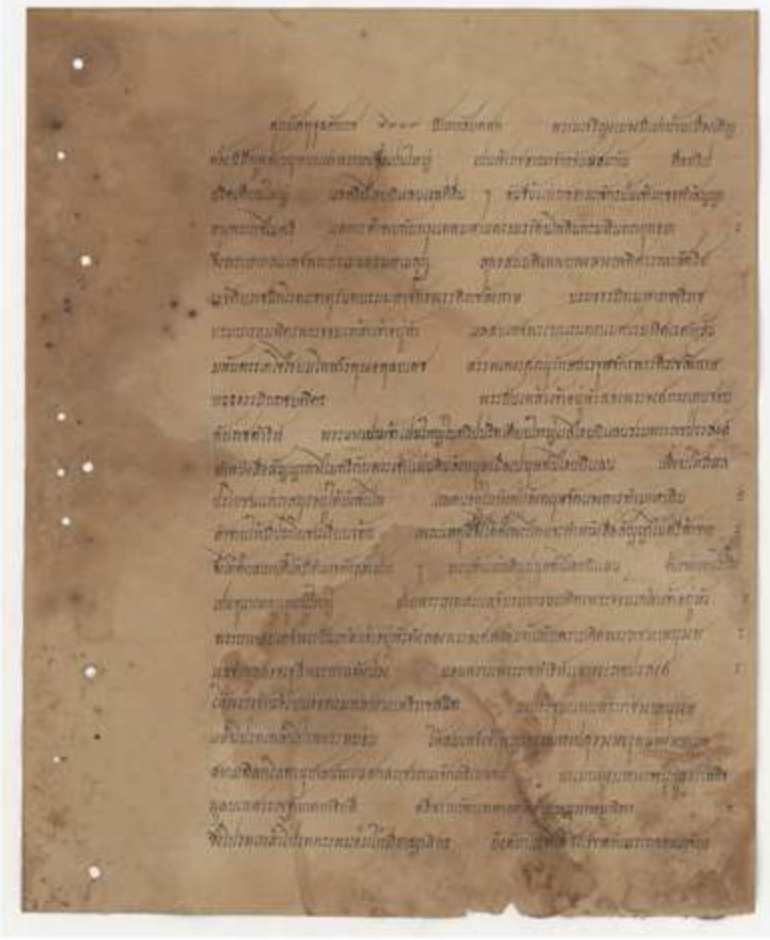

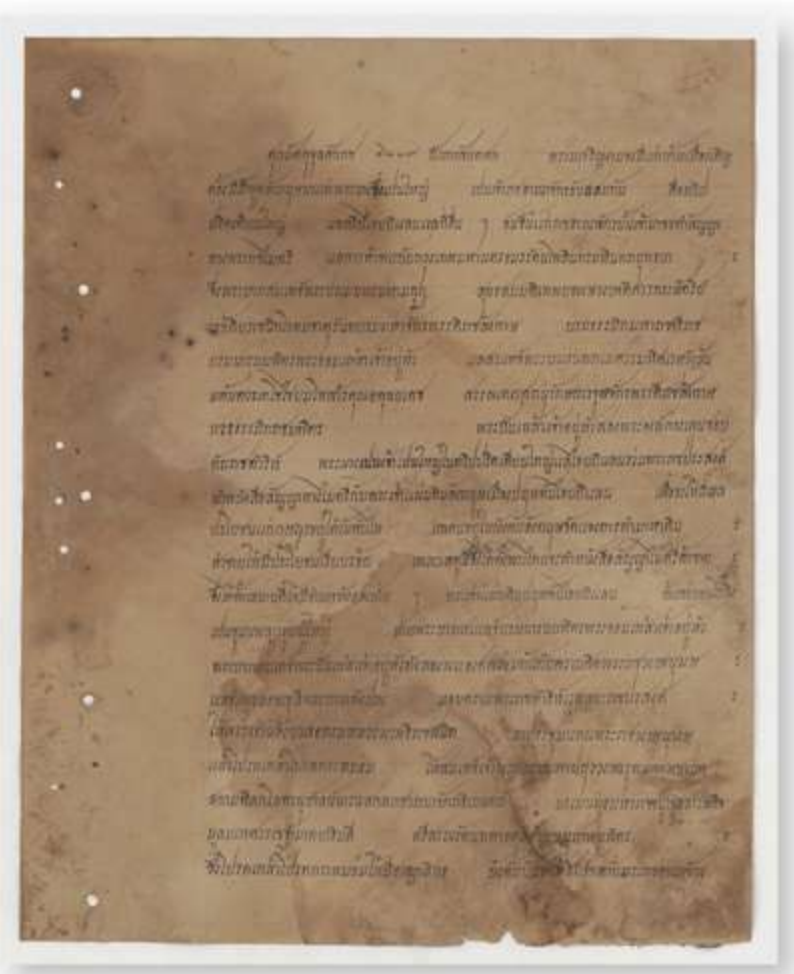

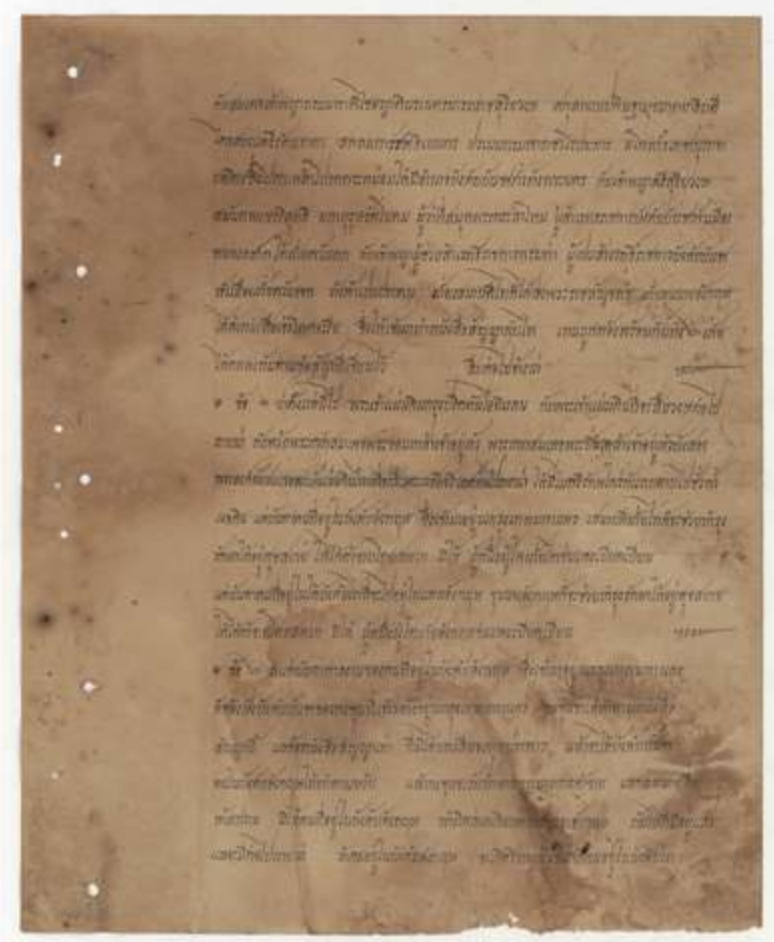

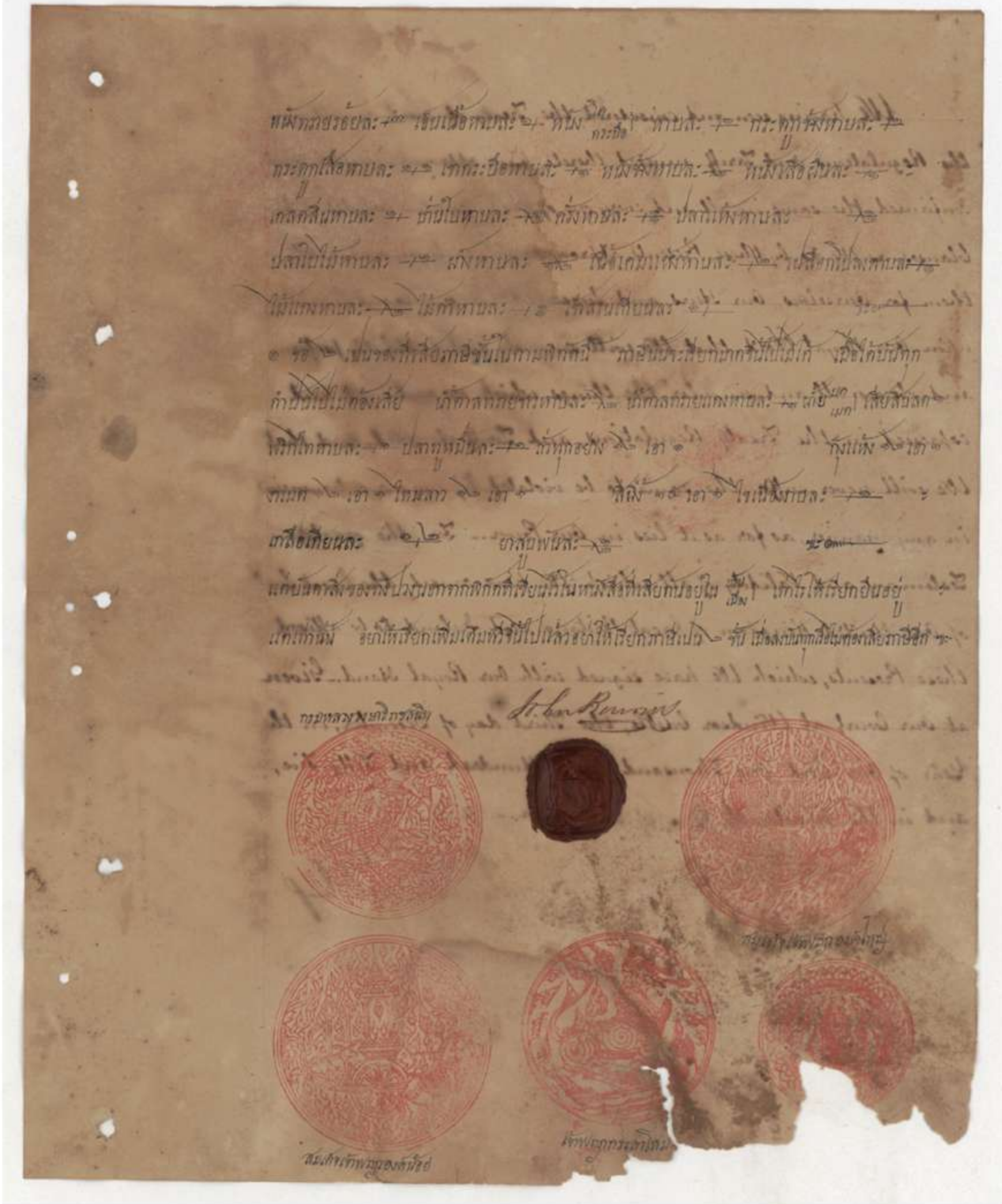

พระลัญจกร กรมหลวงวงษาธิราชสนิท และลงนามประทับดวงตรา
Sir John Bowring เจ้าพญาพระคลัง สมเด็จเจ้าพญาองค์ใหญ่
สมเด็จเจ้าพญาองค์น้อย และเจ้าพญากระลาโหม

พระลัญจกร พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท และดวงตรา
สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (สมเด็จเจ้าพญาองค์ใหญ่) (ดิศ บุนนาค)
สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาพิไชยญาติ (สมเด็จเจ้าพญาองค์น้อย) (ทัต บุนนาค)
เจ้าพระยาศรีสุริยวงษ์ (สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์) (ช่วง บุนนาค)
และเจ้าพญาพระคลัง (เจ้าพระยาทิพากรวงศ์) (ขำ บุนนาค)

เจ้าหน้าที่ของสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติที่พบต้นฉบับหนังสือสัญญาเบาริง
เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ คือ นางกฤตพร หย่องเจริญ นายพงศกร บุริภักดิ์
นางสาวพิมชนก บุ้งทอง นางสาวสาคร พิพวนนอก ผู้เขียน (นายนิรันดร์ บุญจิต)
นายวันชัย ภูมิซองแมว และนางชฎาพร ปาวรีย์

อุซเบกิสถาน

จากอู่อารยธรรมเส้นทางสายไหม ส่ตลาดการค้าสมัยใหม่

กนกพรรณ ชินสวนานนท์
โชติกร หลิมรัตน์

เมื่อพูดถึงอุซเบกิสถาน หลายท่านอาจคิดถึงจุดเชื่อมต่อของอารยธรรมเส้นทางสายไหมซึ่งเป็นเส้นทางการค้าเชื่อมระหว่างทวีปยุโรปกับทวีปเอเชีย ยังผลให้มีการเผยแผ่ศาสนา ถ่ายทอดศิลปะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การผสมผสาน

อารยธรรมต่าง ๆ ดังที่ได้มีการจารึกไว้ในบันทึกการเดินทางของมาร์โค โปโล ดินแดนแห่งนี้ ผ่านการยึดครองของนักรบที่สำคัญของโลก ไม่ว่าจะเป็นพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ มหาราช จักรวรรดิเปอร์เซีย ก่อนจะถูกยึดครองโดยจักรวรรดิมองโกล และเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียต จนได้รับเอกราชหลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียตเมื่อปี ๒๕๓๔ ทำให้อุซเบกิสถานเป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเฉพาะตัว

ไทยและอุซเบกิสถานสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตเมื่อปี ๒๕๓๕ ไทยมอบหมายให้สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมอสโก มีเขตอาณาครอบคลุมอุซเบกิสถาน ส่วนฝ่ายอุซเบกิสถานมีสถานกงสุลใหญ่ประจำประเทศไทย ชาวไทยที่ประสงค์จะเดินทางไปอุซเบกิสถานสามารถขอรับการตรวจลงตราได้ที่สถานกงสุลใหญ่ดังกล่าว

อุซเบกิสถานตั้งอยู่ **“ใจกลาง”** ของภูมิภาค **“เอเชียกลาง”** กล่าวคือ ภาคเหนือติดคาซัคสถาน ภาคตะวันตกติดเติร์กเมนิสถาน ภาคตะวันออกติดสาธารณรัฐคีร์กีซและทาจิกิสถาน ภาคใต้ติดอัฟกานิสถาน การมีที่ตั้งใจกลางทวีปทำให้อุซเบกิสถานมีสภาพเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทะเลและรายล้อมไปด้วยประเทศที่ไม่มีทางออกทะเลเช่นกัน (Double Landlocked) ยังผลให้การขนส่งภายในประเทศและส่งต่อไปยังประเทศที่สามเป็นเรื่องท้าทายและยังมีต้นทุนสูง อย่างไรก็ดี ปัจจุบัน มีเที่ยวบินตรงระหว่าง กรุงเทพฯ – กรุงทาชเคนต์ โดยสายการบินอุซเบกิสถานหลายเที่ยวบินต่อสัปดาห์ โดยจะเพิ่มเที่ยวบินในฤดูหนาวในช่วงเดือนธันวาคม – กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวของชาวอุซเบกิสถาน นอกจากการขนส่งทางอากาศแล้ว ผู้ประกอบการไทยอาจพิจารณาขนส่งสินค้าทางรถไฟผ่านจีนหรือทางเรือผ่านท่าเรือ Bandar Abbas ในอิหร่านแล้วขนส่งทางรถไฟไปยังอุซเบกิสถาน

ปัจจุบัน อุซเบกิสถานปรับเปลี่ยนจากเส้นทางสายไหมมาเป็นตลาดใหม่ที่น่าสนใจ ด้วยจำนวนประชากรประมาณ ๓๐ ล้านคน ทำให้อุซเบกิสถานเป็นตลาดใหญ่ที่สุดในเอเชียกลาง ทั้งนี้ นับตั้งแต่ได้รับเอกราช เศรษฐกิจของอุซเบกิสถานขยายตัวเพิ่มขึ้น ๕ เท่า จากร้อยละ ๑.๗ ในปี ๒๕๓๕ เป็นร้อยละ ๘.๑ ในปี ๒๕๕๗ โดยระหว่างปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๗ อุซเบกิสถานมีอัตราการเจริญเติบโตของ GDP เฉลี่ยมากกว่าร้อยละ ๘ ต่อปี ปัจจุบัน อุซเบกิสถานดำเนินการค้ากับประเทศต่าง ๆ มากกว่า ๑๖๐ ประเทศทั่วโลก โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของอุซเบกิสถานเป็นการค้ากับประเทศกลุ่มเครือรัฐเอกราช (Commonwealth of Independent States - CIS) ประมาณร้อยละ ๔๔ ประเทศกลุ่มเอเชียร้อยละ ๓๑ และสหภาพยุโรปร้อยละ ๒๒ ด้วยเหตุนี้ทำให้นักลงทุนต่างชาติสามารถพิจารณาใช้อุซเบกิสถานเป็นฐานในการผลิตและส่งไปยังประเทศเครือรัฐเอกราชอื่น ๆ โดยใช้ประโยชน์จากเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone) ของกลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช

ด้วยความตระหนักถึงศักยภาพของอุซเบกิสถาน กระทรวงการต่างประเทศ จึงได้ส่งคณะผู้แทนนำโดย นายศศิวัฒน์ ว่องสินสวัสดิ์ รองอธิบดีกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา ในขณะนั้น ดำเนินโครงการเยือนอุซเบกิสถาน เพื่อกระชับความสัมพันธ์และพัฒนาลู่ทางความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ระหว่าง วันที่ ๙ – ๑๑ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งคณะผู้แทนของกระทรวงฯ ได้พบหารือกับหน่วยงานสำคัญต่าง ๆ ของอุซเบกิสถาน ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการค้าและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การลงทุนและการค้าต่างประเทศ เขตอุตสาหกรรมพิเศษอันเกรน (Angren) โดยได้หารือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทวิภาคีและพหุภาคี รวมทั้งลู่ทางเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างไทยกับอุซเบกิสถาน

คณะผู้แทนฯ ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นศักยภาพด้านเศรษฐกิจของอุซเบกิสถาน อาทิ การมีแร่ทองคำมากเป็นอันดับ ๔ ของโลก

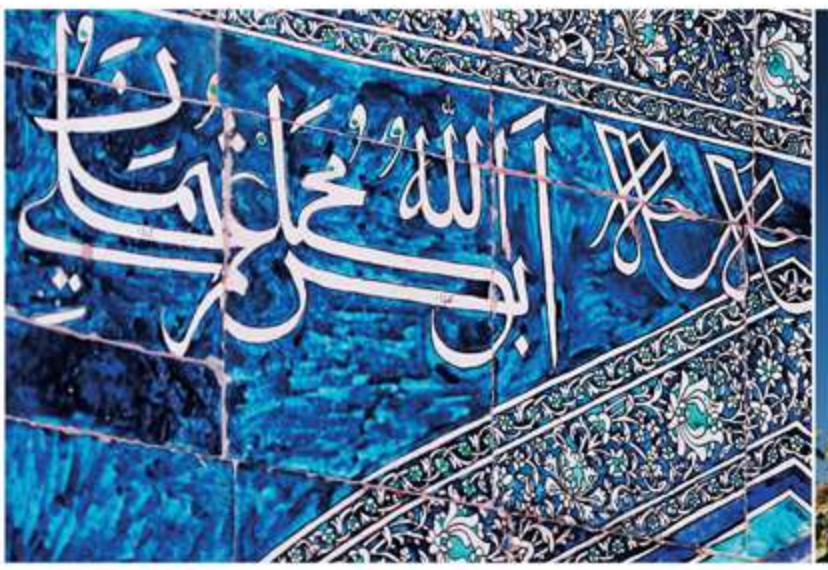

ผลิตฝ้ายเป็นอันดับ ๖ ของโลก และผลิตยูเรเนียมเป็นอันดับ ๗ ของโลก มีทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะแร่ธาตุมีค่าที่อุดมสมบูรณ์ แต่ก็ยังมิได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ แม้แต่เพื่อนบ้านอาเซียนของเรา เช่น บริษัท Petronas และ บริษัท KNM Group ของมาเลเซีย และบริษัท PetroVietnam ของเวียดนาม ก็ได้เข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมพลังงานในอุซเบกิสถานแล้ว

รัฐบาลอุซเบกิสถานมีนโยบายดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศและมีเขตอุตสาหกรรมพิเศษสำคัญ ๓ แห่ง ได้แก่ เขตอันเกรน ตั้งอยู่ในมณฑล Tashkent ใกล้กับเมืองหลวง เขตจีซซาคฮ์ (Jizzakh) ทางตอนกลางของประเทศ และเขตนาวอย (Navoi) ทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศ โดยนักลงทุนต่างชาติจะได้รับการอำนวยความสะดวกและสิทธิประโยชน์ทางภาษี อาทิ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีเงินได้นิติบุคคล และการอำนวยความสะดวกการตรวจลงตรา (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาได้ที่ **www.mfer.uz)** นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงาน Uzinfoinvest มีหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนระหว่างประเทศและให้ข้อมูลด้านสิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติโดยเน้นให้บริการแบบเบ็ดเสร็จผ่านระบบออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักลงทุนและบริษัทต่างชาติ โดยนักลงทุนต่างชาติสามารถดูรายการโครงการประมูลในอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมทั้งยื่นเอกสารและลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์ **www.uzinfoinvest.uz** และ **www.egovernment.uz** นอกจากนี้ ภาคเอกชนที่สนใจจะเข้าร่วมงานนิทรรศการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศในสาขาต่าง ๆ ในอุซเบกิสถาน อาทิ International Industrial Fair and Cooperation Exchange, International Uzbek Cotton and Textile Fair และ UzAgroExpo สามารถดูกำหนดการต่าง ๆ ได้ที่ **www.chamber.uz** และ **www.businessinfo.uz**

นอกจากอุตสาหกรรมแล้ว การมีภูมิประเทศแถบลุ่มแม่น้ำทำให้พื้นดินของอุซเบกิสถานมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรมากกว่าประเทศใน

เอเชียกลางอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลอุซเบกิสถานจึงมีนโยบายเพิ่มศักยภาพการผลิตด้านการเกษตรเพื่อการบริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ปัจจุบัน ผลผลิตทางการเกษตรหลักของอุซเบกิสถาน ได้แก่ ฝ้าย ธัญพืช และผลไม้ ตลาดสินค้าเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ รัสเซีย คาซัคสถาน สหรัฐฯ และสหภาพยุโรป สำหรับการปศุสัตว์ รัฐบาลได้ส่งเสริมการเลี้ยงไก่ โค และแกะ ทั้งนี้ อุซเบกิสถานสนใจรับการลงทุนด้านการเลี้ยงปศุสัตว์และฟาร์มปลาน้ำจืดจากไทย ซึ่งสาขาเกษตรกรรม การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร และการปศุสัตว์ดังกล่าวนั้น ล้วนเป็นสาขาที่ไทยมีศักยภาพ

นอกจากนี้ อุซเบกิสถานมีศักยภาพในภาคการบริการ โดยเฉพาะการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งอารยธรรมเส้นทางสายไหมในอดีต มีสถานที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกจากยูเนสโกถึง ๔ แห่ง ได้แก่ Shakhrisyabz Itchan Kala Samarkand และ Bukhara ซึ่งมีความเก่าแก่กว่า ๒,๐๐๐ ปี ซึ่งแม้ว่าอุซเบกิสถานจะเปิดประเทศได้ไม่นาน แต่นับว่าได้พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญ จากปริมาณนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพียง ๙ หมื่นคนในปี ๒๕๓๘ เพิ่มเป็นจำนวน ๑.๙ ล้านคนในปี ๒๕๕๘ โดยปัจจุบัน นอกจากจะมีเครือโรงแรมระดับห้าดาวแล้ว ยังมีประเทศต่าง ๆ ในเอเชียเข้าไปลงทุนธุรกิจการโรงแรม อาทิ โรงแรม Lotte ของเกาหลีใต้ โรงแรม Le Grande Plaza ของอินโดนีเซีย โรงแรม Ramada

ของอินเดีย เป็นต้น นอกจากนี้ สาขาการบริการอื่น ๆ ที่ไทยมีศักยภาพ ได้แก่ ร้านอาหารไทย รร. สอนศิลปะการป้องกันตัว มวยไทย ร้านนวดแผนไทยและสปา

อย่างไรก็ดี ยังมีข้อจำกัดด้านภาษา เนื่องจากหน่วยงานราชการและเอกชนส่วนใหญ่ของอุซเบกิสถานใช้ภาษารัสเซียและภาษาอุซเบกในการสื่อสาร ดังนั้น ภาคธุรกิจไทยที่สนใจจะเข้าไปติดต่อธุรกิจควรจะมีพันธมิตรหรือหุ้นส่วนท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือด้านภาษาและกฎระเบียบท้องถิ่น โดยเฉพาะกฎระเบียบด้านการตรวจลงตราและการตรวจคนเข้าเมืองที่เข้มงวด นอกจากนี้ อุซเบกิสถานยังมีระบบธนาคารที่ยังไม่เป็นสากลและมีปัญหาด้านการทำธุรกรรมทางธนาคารโดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนเงินตราและการโอนเงินข้ามประเทศ เนื่องจากยังมีกฎหมายที่เป็นมรดกตกทอดจากสหภาพโซเวียต ผู้ประกอบธุรกิจที่สนใจจะดำเนินธุรกิจที่อุซเบกิสถานจึงควรศึกษากฎระเบียบด้านการค้าและการลงทุนให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจ

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับ “น้ำมัน”

ชลธี จันทร์รัชชกูล

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ รายการ **“หน้าต่างโลกกว้าง”** ของสถานีวิทยุสราญรมย์ซึ่งออกอากาศทุกวันอังคารถึงวันศุกร์ ระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ – ๑๘.๓๐ น. มีแขกพิเศษมาเยือนพร้อมด้วยเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับ **“น้ำมัน”** มาเล่าสู่กันฟัง แขกผู้มีเกียรติท่านนี้เป็นถึงผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่คนไทยแทบทุกคนรู้จักกันเป็นอย่างดี นั่นก็คือ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) หรือที่เราเรียกกันติดปากว่า **“ปตท.”** นั่นเอง คนไทยคุ้นเคยกับ ปตท. ดี โดยเฉพาะบนท้องถนนทั้งในกรุงเทพ ปริมณฑล และจังหวัดอื่น ๆ ทั่วทุกภูมิภาค ไปทางไหนเราก็มักจะได้เห็นปั๊มน้ำมัน ปตท. หลายท่านเป็นลูกค้าประจำของ ปตท. หรืออย่างน้อยที่สุดก็ต้องเคยได้แวะเวียนเข้าไปที่ปั๊ม ปตท. เพื่อเติมน้ำมัน เข้าห้องน้ำ หรือซื้อเครื่องดื่ม/ ของกินแก้หิวระหว่างการเดินทางที่ยาวนาน

คุณบุรณิน รัตนสมบัติ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ ธุรกิจหล่อลื่นของ ปตท. คือแขกคนพิเศษที่ได้ให้เกียรติมาเยือนสถานีวิทยุสราญรมย์ของกระทรวงการต่างประเทศ ด้วยประสบการณ์ของท่านทั้งในฐานะที่เคยเป็นผู้จัดการฝ่ายการตลาดต่างประเทศที่ดูแลภูมิภาคอาเซียน (มีหน้าที่กำกับดูแลด้านการเปิดสถานีบริการในประเทศกลุ่มอาเซียน ซึ่งนับเป็นการจำลองธุรกิจ ปตท. ในประเทศสู่ต่างประเทศ) และผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่การตลาดขายปลีก หน่วยธุรกิจน้ำมัน คุณบุรณินจึงมีข้อมูลและเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับน้ำมันและธุรกิจน้ำมันของ ปตท. มาฝากผู้ฟังสถานีวิทยุสราญรมย์

และในวันนี้ ดิฉันจึงได้นำข้อมูลบางส่วนจากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มาเรียบเรียงเพื่อแบ่งปันให้ท่านผู้อ่านวารสารวิทยุสราญรมย์ได้รับทราบกันด้วย

ผู้ดำเนินรายการ - สวัสดีค่ะ คุณบุรณิน วันนี้รายการของเรารู้สึกยินดีอย่างมากเลยค่ะที่ผู้บริหารระดับสูงของ ปตท. มาเยือนเราถึงที่สถานี นับเป็นเกียรติมากเลยค่ะ

คุณบุรณิน - ด้วยความยินดีครับ

ผู้ดำเนินรายการ - วันนี้ดิฉันเชิญคุณบุรณินมาเพราะมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องน้ำมัน เนื่องจากน้ำมันเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวกับพวกเราแทบจะทุกคนเลยนะคะ ดิฉันเชื่อว่าหลายคนใช้น้ำมันทุกวันโดยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำมันมากบ้าง น้อยบ้าง คงมีคนจำนวนไม่น้อยที่ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ตนเองรู้ เข้าใจ หรือได้ยินได้ฟังมานั้น ถูกต้องหรือไม่ วันนี้จึงได้เชิญคุณบุรณินซึ่งมีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่การตลาดขายปลีกหน่วยธุรกิจน้ำมันของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มาให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับน้ำมันให้ท่านผู้ฟังสถานีวิทยุสราญรมย์กันนะคะ

โดยน้ำมันที่ดิฉันจะพูดถึงในรายการนี้ หมายถึง น้ำมันที่ใช้ในยานพาหนะเท่านั้นนะคะ

ขอเริ่มจากความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับน้ำมันเลยค่ะว่า เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้อย่างไร และที่เรากลัวกันมากและมีกระแสตื่นกลัวกันมาหลายปีแล้วว่า น้ำมันอาจจะหมดจากโลกในเร็ว ๆ นี้นั้น ข้อเท็จจริงคืออะไรคะ

คุณบุรณิน - น้ำมันเป็นสารฟอสซิลที่เกิดจากการสะสมของซากพืชซากสัตว์ซึ่งต้องรอเวลาสะสมเป็นล้าน ๆ ปี เป็นพลังงานที่ใช้แล้วหมดไป ฉะนั้น จึงเป็นทรัพยากรที่มีค่าและต้องช่วยกันรักษา เรามีแหล่งพลังงานสำรองเยอะพอสมควร แต่การสำรวจถึงจุดสูงสุดไปแล้ว และด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยเราก็สามารถขุดหาแหล่งน้ำมันได้มากขึ้น

ในชั้นนี้ จึงประเมินได้ว่าอีกประมาณ ๕๐ ปี น้ำมันจึงจะหมดโลก หากไม่มีการค้นพบใหม่ แต่ที่ผ่านมาเราก็มีการค้นพบเรื่อย ๆ และมีมากขึ้นนะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่สหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ดี สิ่งที่น่ากังวลคือความต้องการใช้น้ำมัน ซึ่งก็เพิ่มสูงขึ้นตามการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ผู้ดำเนินรายการ - ฟังแล้วก็ยังไม่หายกังวลนะคะ เพราะที่คุณบุรณินบอกว่าอีกประมาณ ๕๐ ปี น้ำมันจึงจะหมดโลกนั้น ความจริงแล้ว ๕๐ ปีก็ถือว่าไม่ใช่เวลาที่ยาวนานสักเท่าไหร่ และเท่ากับว่าลูกหลานเราอาจต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนน้ำมันในช่วงชีวิตของเขา จึงขอถามต่อถึงเรื่องของราคาน้ำมันที่แม้ตอนนี้จะถือว่าราคาลดต่ำลงมาค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับช่วงหลายปีก่อน ทำให้คนส่วนใหญ่อาจไม่เข้าใจว่า ในเมื่อความต้องการใช้น้ำมันน่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่ทำไมราคาน้ำมันถึงลดต่ำลงมาได้ถึงขนาดนี้น่ะค่ะ

คุณบุรณิน - สถานการณ์ราคาน้ำมันก็ขึ้นอยู่กับความต้องการในการใช้กับความสามารถในการผลิต หรือ demand – supply นั่นเองครับ เรามีปริมาณน้ำมันสำรองมาก แต่ก็กระจุกตัวอยู่ที่ภูมิภาคตะวันออกกลาง

คือ ประมาณร้อยละ ๕๐ ขณะที่บางพื้นที่ที่จะมีน้ำมันมากขึ้นคือ ทวีปอเมริกา ซึ่งปัจจุบัน มีการค้นพบน้ำมันในแถบอเมริกาใต้ด้วย จึงถือเป็นแหล่งเสริม

ในแง่ของความต้องการใช้น้ำมันก็สูงขึ้นแน่นอนครับ เมื่อก่อนน้ำมันเคยมีราคาสูงถึง ๑๕๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อบาเรล โดย ๑ บาเรลก็ประมาณ ๑๕๙ ลิตร พอมีการค้นพบแหล่งน้ำมันใหม่ก็มีการขุดเจาะในชั้นหินน้ำมันมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการค้นพบจากพืช (เอธานอล) ปาล์ม (น้ำมันดีเซล) ในระยะหลัง ปริมาณการผลิตจึงสูงกว่าความต้องการ

ปัจจุบันความต้องการใช้น้ำมันจะอยู่ที่ ๙๓ ล้านบาเรลต่อวัน ส่วนกำลังการผลิตเท่ากับ ๙๕ ล้านบาเรลต่อวัน ฉะนั้น ราคาน้ำมันจึงดิ่งลงมา โดยตอนนี้เหลือประมาณ ๔๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อบาเรล และเคยลดต่ำลงมาถึง ๒๖ ดอลลาร์สหรัฐต่อบาเรล ทำให้ผู้ผลิตน้ำมันในแหล่งใหม่ ๆ เริ่มอยู่ลำบาก ต้องปิดตัวไป

ผู้ดำเนินรายการ - ปัจจุบันเรามีน้ำมันหลายประเภทมาก หลายคนคงสงสัยว่าแต่ละชนิดต่างกันอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะในแง่ของคุณภาพและความเหมาะสมในการใช้กับรถยนต์แต่ละประเภท

คุณบุรณิน - ครับ สำหรับน้ำมันที่ใช้ในยานพาหนะนั้นก็ต้องขึ้นกับเครื่องยนต์ที่ใช้ เช่น รถทั่วไปก็ใช้น้ำมันเบนซิน รถขนาดใหญ่ก็ต้องใช้น้ำมันดีเซล

น้ำมันเบนซิน ก็แบ่งตามคุณภาพของน้ำมันอีก คือ ออกเทน ๙๕ และออกเทน ๙๑ พอราคาน้ำมันสูงขึ้นและประเทศไทยต้องนำเข้าน้ำมัน จึงเอาเอธานอลมาผสมน้ำมันเบนซิน แล้วเรียกว่า น้ำมันแก๊สโซฮอล ซึ่งตอนนี้มีอยู่ ๓ แบบ คือ E10 E20 และ E85 ตัวอย่างเช่น E85 ซึ่งบราซิลทำเยอะ ก็หมายความว่าใส่เอธานอลเข้าไป ๘๕ เปอร์เซ็นต์

ส่วนน้ำมันดีเซลจะมีเกรดเดียว พอเราพัฒนาพลังงานทดแทนขึ้นมา ก็มีไบโอดีเซล ซึ่งเกิดจากการเอาไขมันจากพืชมาผสมในน้ำมันดีเซล โดยปัจจุบันเราใช้ประมาณร้อยละ ๗ รัฐบาลกำหนดให้ใช้ร้อยละ ๓ - ๗ ตามราคาและผลผลิตของปาล์ม การใช้พลังงานจากพืช ก็เชื่อกันว่าการใช้ไบโอดีเซลหรือพลังงานทดแทนจะช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม เพราะการใช้พลังงานจากพืชจะปล่อยมลพิษน้อยกว่า และยังช่วยเศรษฐกิจของประเทศด้วย โดยเรามีผลผลิตพวกอ้อย น้ำตาล ปาล์มน้ำมันในปริมาณมาก จึงนำวัสดุที่เหลือจากสิ่งเหล่านี้มาแปรรูปเป็นน้ำมันปาล์ม

ผู้ดำเนินรายการ - โดยที่คุณบุรณินเคยเป็นผู้จัดการฝ่ายการตลาดต่างประเทศที่ดูแลภูมิภาคอาเซียน มีหน้าที่กำกับดูแลด้านการเปิดสถานีบริการในประเทศกลุ่มอาเซียน จึงขอให้เล่าถึงการดำเนินงานในส่วนนี้ของ ปตท. ด้วยค่ะ

คุณบุรณิน - โดยที่อาเซียนกำลังพัฒนาเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) เราจึงมีแนวคิดที่จะขยายธุรกิจบริการในต่างประเทศ โดยกลุ่มแรกที่เราไปคือ อินโดจีนและเมียนมา เพราะเป็น land link โดยในกลุ่มนี้ ๒ ประเทศแรกที่เราเข้าไปคือ กัมพูชาและลาว เพราะ

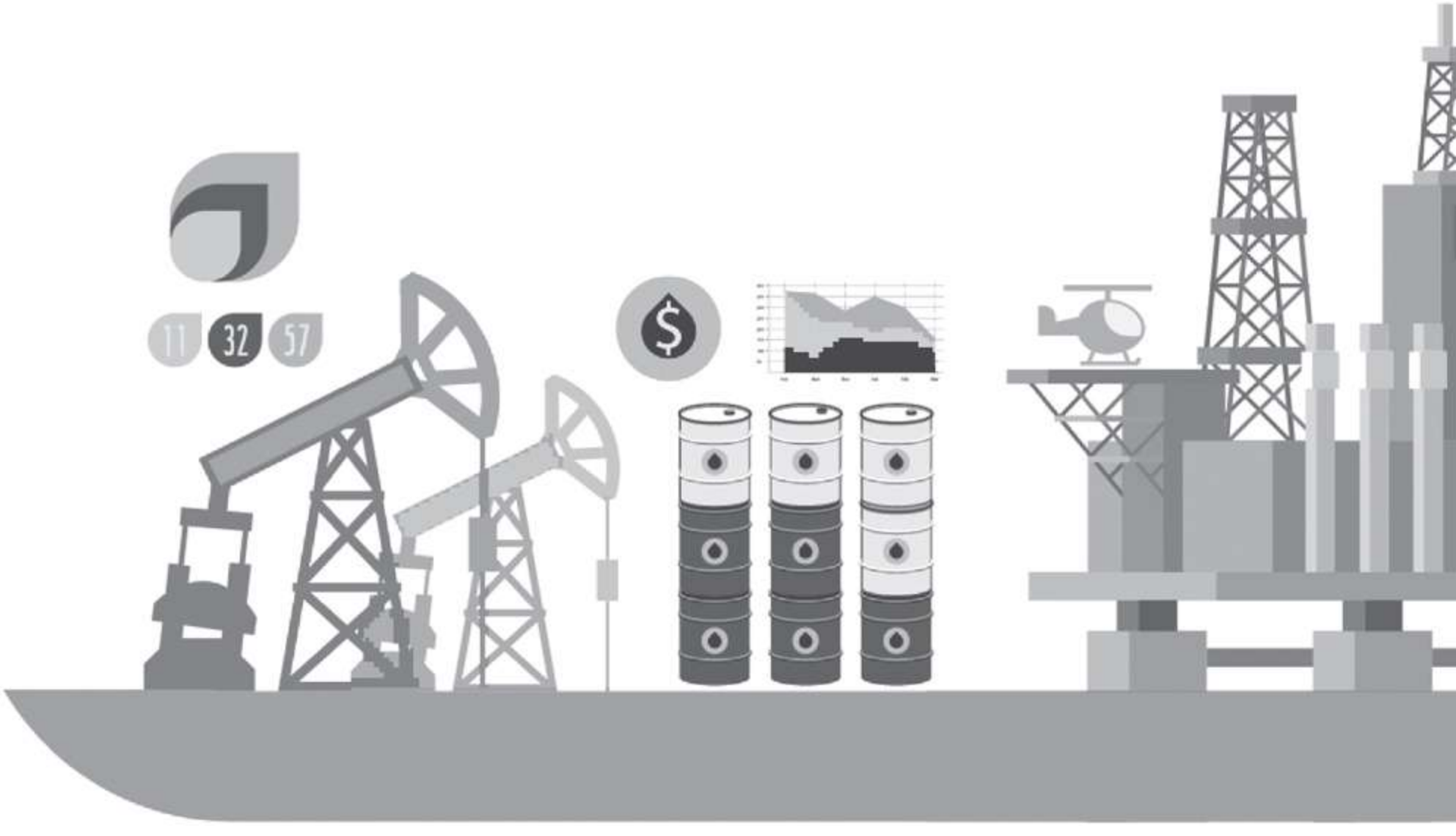

ทั้ง ๒ ประเทศนี้เปิดเสรี เราจึงเข้าไปลงทุน และเปิดสถานีบริการภายใต้ brand ปตท. โดยราคาที่จำหน่ายก็ขึ้น-ลงตามตลาดโลก

สำหรับที่เมียนมา เรายังไม่ได้ทำเอง แต่สนับสนุนตัวแทนจำหน่ายในเมียนมาซึ่งเจ้าของเป็นภาคเอกชนเมียนมา แต่ใช้ brand ปตท.

ที่ฟิลิปปินส์ เราก็เข้าไปนานแล้ว โดยมีสถานีบริการของ ปตท. ถึง ๗๕ แห่ง ซึ่งมากที่สุด

หากพูดถึงทั้งภูมิภาคอาเซียน ปตท. ก็มีสถานีบริการรวมประมาณ ๑๕๐ แห่งครับ

สำหรับที่มาเลเซียยังมีการควบคุมราคา รัฐบาลมีนโยบายอุดหนุนราคาน้ำมัน ฉะนั้น ราคาน้ำมันที่นั่นจึงต่ำกว่าไทย

สุดท้ายนี้ ผมก็ขอฝากถึงท่านผู้ฟังสถานีวิทยุสราญรมย์ว่า แม้ราคาน้ำมันจะถูกลง แต่อย่าลืมว่าเราต้องนำเข้าน้ำมัน ฉะนั้น เงินทุกบาทที่เราใช้พลังงานคือเงินที่ไหลออกไปต่างประเทศ จึงขอให้คนไทยใช้พลังงานอย่างประหยัดและรู้คุณค่า ซึ่งการใช้พลังงานอย่างประหยัดก็จะช่วยส่งผลดีทั้งต่อเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมครับ

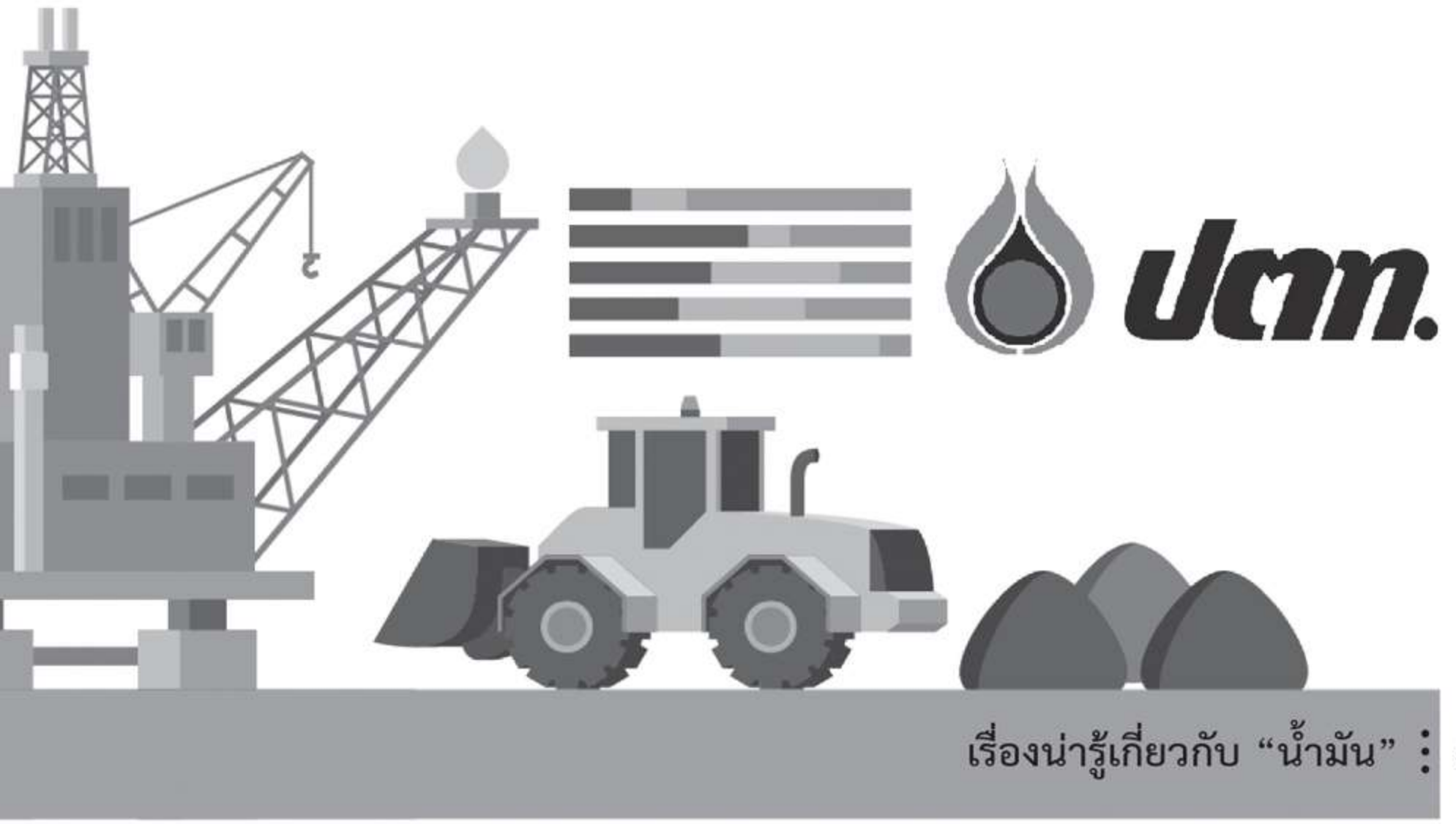

นักการทูตไทย ในเอธิโอเปีย

ตอนที่ ๖ หัดขับรถยนต์

พิมพิรีย์ พีระมาน

คุณชวน นักการทูตไทยที่โชคชะตาส่งให้ไปเปิดสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงอัดดิสอะบาบา เอธิโอเปีย สามารถเอาตัวรอดจากสถานการณ์เฉพาะหน้าด้วยไหวพริบปฏิภาณและความโชคดี และเมื่ออยู่ไปสักพัก คุณชวนก็ผูกมิตรกับคนท้องถิ่นที่ให้ความช่วยเหลือ

คุณชวนมีหน้าที่จัดหาเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นไปทำงานในตำแหน่งเสมียน พนักงานขับรถ แม่บ้าน ฯลฯ ในสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอัดดิสอะบาบา ที่กำลังจะเปิดใหม่ด้วย ในระหว่างนี้ คุณชวนได้พบกับคนขับแท็กซี่ที่ช่วยเหลือพาคุณชวนไปไหนมาไหนตั้งแต่แรก ซึ่งพูดภาษาอังกฤษพอใช้ได้ เป็นคนอัธยาศัยดี คุณชวนจึงคิดว่าจะชักชวนคนขับแท็กซี่คนนี้แหละมาทำงานด้วยกัน เนื่องจากดูนิสัยใจคอก็น่าจะสามารถเป็นพนักงานขับรถยนต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ดี

ปรากฏว่า อยู่ดี ๆ คนขับแท็กซี่คนนั้นก็หายตัวไปอย่างไร้ร่องรอย ไม่มาตามที่นัดหมายแม้จะจ่ายเงินจ้างล่วงหน้าไว้แล้ว คุณชวนรู้สึกเซ็งแต่ก็ไม่ว่าอะไร หันไปใช้แท็กซี่คันอื่นแทน แต่ถึงแม้จะสื่อสารกันได้บ้าง แต่คุณชวนก็ถูกขับรถพาวนจนคุณชวนต้องข่มอารมณ์โมโหที่พลาดนัดหมาย เมื่อแท็กซี่พึ่งพาไม่ได้ คุณชวนจึงไปลองศึกษาบริการของบริษัทรถเช่า แต่ก็ไม่สัมฤทธิ์ผลอีก คุณชวนจึงคิดแก้ไขปัญหาอย่างเด็ดขาดด้วยการคิดจะไปซื้อรถยนต์มาขับเอง เนื่องจากไหน ๆ ก็ต้องประจำการอยู่เอธิโอเปียตั้ง ๔ ปี หากมีรถยนต์ขับเองก็คงจะสะดวกสบายดี

คุณชวนก็เหมือนชายหนุ่มวัยเดียวกันในยุค ๑๙๖๐ ที่ใฝ่ฝันอยากมีรถยนต์เป็นของตนเอง จึงได้แอบดูแคตาล็อกรถยนต์ และตัดบทความหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับรถยนต์รุ่นต่าง ๆ สะสมไว้ดูยามว่าง รถยนต์ในดวงใจคือรถโฟล์คสวาเกน รุ่นเต่าทอง เนื่องจากซ่อมแซมง่าย (เช่น กระจกซ้ายขวาสามารถสลับกันใช้ได้) เป็นรถที่ตัวถังแข็งแกร่งทนทาน ราคาไม่แพง (ในยุคนั้นที่รถเต่ายังไม่โด่งดังเท่ายุคปัจจุบัน) และบังเอิญก็ช่างประจวบเหมาะด้วยว่าโฟล์คสวาเกน เป็นรถนำเข้าเพียงยี่ห้อเดียวที่มีทั้งโชว์รูมและอู่บริการในอัดดิสอะบาบา

ปัญหาเพียงอย่างเดียวของคุณชวน ก็คือ คุณชวนขับรถไม่เป็น และไม่เคยสอบใบขับขี่

คุณชวนคิดวนไปวนมาหลายครั้ง แล้วก็ตัดสินใจไปซื้อรถยนต์มาก่อนหัดขับรถยนต์ เพราะยิ่งรอนานยิ่งราคาสูงขึ้น คุณชวนเลือกรถโฟล์คสวาเกนรุ่นเต่าทอง สีขาว เพราะเป็นสีที่นิยมมาก โดยคุณชวนกะว่า เมื่อทำงานครบ ๔ ปีต้องกลับประเทศไทย จะได้ขายต่อได้ง่ายเมื่อครบวาระประจำการ

เมื่อได้รถยนต์มา คุณชวนก็จ้างช่างที่โชว์รูมสอนขับรถ แต่ช่างก็สอนคุณชวนไปสองสามครั้งแล้วก็หายไป คุณชวนจึงฮึดสู้หัดขับรถเองเพื่อสอบใบขับขี่เอธิโอเปีย ทุก ๆ วันคุณชวนขับรถกระตุกกระตักออกจากโรงแรมไปตามท้องถนนเป็นที่ขบขันของชาวเมืองท้องถิ่น เพราะเมื่อไม่ได้เรียนขับรถตามหลักสูตรโรงเรียนสอนขับรถแบบปกติ คุณชวนจึงขาดทักษะหลายอย่าง เช่น การถอยรถจอด จอดรถขนานกับทางเท้า จอดรถพักบนเนิน การเลี้ยวโค้ง

หักศอก หรือการขับรถขึ้นเนินลงเนิน คุณชวนตระหนักถึงข้อจำกัดของตนเอง จึงพยายามระมัดระวังไม่ขับรถไปในเส้นทางที่อันตราย แต่กระนั้น คุณชวนก็ได้เสียเงินค่าทำขวัญให้ชาวบ้านเอธิโอเปียที่เสียไก่ เป็ด แพะ หมา แมว ประตูรั้วและกระถางต้นไม้ ไปกับฝีมือขับรถของคุณชวนบ้าง เพราะภูมิประเทศของกรุงอัดดิสอะบาบาเป็นเนินเขาที่ลาดชันและมีถนนทางโค้งเยอะมากทำให้แม้ระวังอย่างไรก็ไม่วายมีอุบัติเหตุจนได้

ผ่านไปสัก ๒ - ๓ สัปดาห์ เมื่อรถเต่าทองคู่ใจมีร่องรอยขีดข่วนไปเกือบรอบคัน ก็ได้เวลาเข้าอู่บริการของโฟล์คสวาเกน ขาไปคุณชวนขับรถไปเหงื่อแตกไปตลอดทาง เพราะถนนเส้นที่ไปอู่เป็นเนินลาดชันเสมือนไต่ขึ้นยอดเขาจากก้นเหว แต่คุณชวนก็ขับรถไปส่งจนถึง โดยขอให้อู่ตรวจสอบทุกอย่างทั้งเครื่องยนต์ รวมทั้งขอให้เปลี่ยนน้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรค และผ้าเบรคให้ด้วย

สัปดาห์หนึ่งต่อมา คุณชวนไปรับรถเต่าทองคู่ใจคืนจากอู่ ช่างที่อู่ยิ้มแฉ่งบอกว่า จัดการให้ทุกอย่างหมดแล้ว โดยเฉพาะผ้าเบรคได้เปลี่ยนให้ใหม่ตามที่ขอ ไม่ต้องห่วง เมื่อคุณชวนขับรถออกมาจากอู่ คุณชวนก็ย่ามใจว่ารถวิ่งได้เร็วกว่าปกติ เนื่องจากช่างได้ฟิตเครื่องมาให้อย่างดี

คุณชวนจึงทำสิ่งท้าทายที่ไม่เคยทำมาก่อน คือ ขับลงเนินจากอู่เข้าสู่ถนนใหญ่ที่จะตรงไปโรงแรมอย่างรวดเร็ว ปกติแล้วคุณชวนจะหลีกเลี่ยงถนนเส้นนี้ เพราะเป็นถนนที่ลาดชันมากจนเหมือนขับรถดิ่งลงเหวแถมยังมีผู้คนสัญจรกันจอแจกขวักไขว่ แต่คุณชวนก็คิดว่าหากรถพร้อมแล้ว ใจก็ควรจะพร้อมด้วย ไม่ลองวันนี้แล้วจะลองวันไหน

เมื่อเข้าเกียร์ขับรถลงเนินมา คุณชวนก็รู้สึกว่ารถวิ่งเร็วเกินไป จึงแตะครัชท์กับเบรคเบา ๆ เพื่อลดความเร็ว

ปรากฏว่า...เบรคไม่ทำงาน !

คุณชวนตกใจแทบสิ้นสติ เพราะข้างหน้ามีแต่ชาวบ้านเอธิโอเปียเดินกันจอแจข้ามถนนไปมา

คุณชวนดึงเบรคมือ

รถชะลอลงบ้าง แต่ก็ยังดิ่งพุ่งไปข้างหน้าอย่างน่ากลัว

วินาทีนั้น คุณชวนคิดถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายแล้วก็บีบแตร ยื่นมือออกไปตะโกนโหวกเหวกตลอดทางเพื่อไล่ผู้คนออกจากข้างหน้ารถ

ชาวบ้านเอธิโอเปียต่างสะดุ้งหันมามอง ก่อนจะเผ่นแตกกระสานซ่านเซ็นไปคนละทิศคนละทาง

รถยังคงพุ่งด้วยความเร็วเย้ยมฤตยูลงเขาไปเรื่อย ๆ โดยที่คุณชวนทำอะไรไม่ได้ ยกเว้นสวดมนต์ภาวนา แล้วก็คอยหักพวงมาลัยหลบชาวบ้าน แพะ แกะ และรถคันอื่น

ในที่สุดที่ปลายเนิน รถก็ชะลอความเร็วลง จนคุณชวนสามารถดึงเบรคมือซ้ำ ๆ และดับเครื่องได้อย่างปลอดภัย

คุณชวนเหงื่อโชกเต็มหลัง ทรุดตัวลงพิงเบาะที่นั่ง ชาวบ้านเอธิโอเปียที่พอหายตื่นเต้นก็ตามมาแห่มงด เสียงดังเอะอะเจี๊ยวจ๊าว ฟังดมีทั้งคนที่โมโหโกรธาและคนที่ตื่นเต้นประหลาดใจว่า ทำไมคุณชวนไม่ (ยักกะ) ตาย ในกลุ่มคนมุงมีชาวเอธิโอเปียคนหนึ่งพูดภาษาอังกฤษได้ดีมาก เดินมาหาคุณชวนและบอกว่าตนเป็นช่างจึงอาสาดูรถให้ หลังจากชะโงกไปใต้กระโปรงรถสักพัก เขาก็บอกคุณชวนว่า รถคุณชวนไม่มีน้ำมันเบรคเลย คุณชวนถึงกับอ้าปากค้างและเถียงว่า เพิ่งเอารถออกมาจากอู่ ชายคนนั้นยิ้ม ๆ และบอกว่าอู่คงลืมเติมให้ มันก็เกิดขึ้นได้

คุณชวนได้ฟังก็อ้าปากค้างด้วยความตกใจ จากนั้นเป็นต้นมา นอกจากคุณชวนจะหัดขับรถเองจนเป็นแล้ว คุณชวนก็เพิ่มทักษะที่พยายามเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การหัดซ่อมบำรุงรถด้วยตนเอง เนื่องจากไม่ไว้ใจช่างท้องถิ่นอีกเลยตลอด ๔ ปี

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์เสี่ยงตายของคุณชวนดังกล่าวก็มีประโยชน์อยู่บ้าง เนื่องจากเมื่อคุณชวนบอกกรรมการสอบใบขับขี่ว่า เคยขับรถลงถนนแนวดิ่งดังกล่าวโดยไม่มีน้ำมันเบรคแต่ก็สามารถควบคุมรถได้ กรรมการสอบตาโตด้วยความประทับใจมากจนให้ใบขับขี่กับคุณชวนแต่โดยดี ไม่ต้องสอบภาคปฏิบัติเลย

องค์การข่ายงานศูนย์เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแห่งเอเชียและแปซิฟิก

กับบทบาทในการส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหารสัตว์น้ำในภูมิภาค

เชิดศักดิ์ วีระพัฒน์

องค์การข่ายงานศูนย์เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Network of Aquaculture Centres in Asia-Pacific : NACA) เป็นองค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค จัดตั้งขึ้นภายใต้ความตกลงกับรัฐบาลไทย โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่อาคารสุรัสวดี ในบริเวณกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกษตรกลาง จตุจักร กรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาชนบทโดยการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนและการบริหารจัดการทรัพยากรทางน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือประเทศสมาชิกให้มีอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำเพื่อการบริโภค เกิดรายได้ และการจ้างงานในชนบท ตลอดจนปรับปรุงคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและประชาชน

ผลผลิตสัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก มีปริมาณคิดเป็นร้อยละ ๘๘ ของผลผลิตรวม ๖๖.๖ ล้านตัน ที่ได้จากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทั้งหมดของโลก จากตัวเลขสถิติในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๑๓๗,๗๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในภูมิภาคเอเชีย ผลผลิตอาหารสัตว์น้ำที่ได้จากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีปริมาณคิดเป็นร้อยละ ๕๔.๖ ของผลผลิตรวมทั้งหมดที่ได้จากการจับสัตว์น้ำและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จึงเห็นได้ว่าการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในภูมิภาคนี้มีความสำคัญต่อการผลิตอาหารสัตว์น้ำของโลกเป็นอย่างยิ่ง

ปัจจุบัน NACA มีเครือข่ายสมาชิก ๑๙ ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย บังกลาเทศ กัมพูชา สาธารณรัฐประชาชนจีน ฮ่องกง อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย มัลดีฟส์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เนปาล ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา ประเทศไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

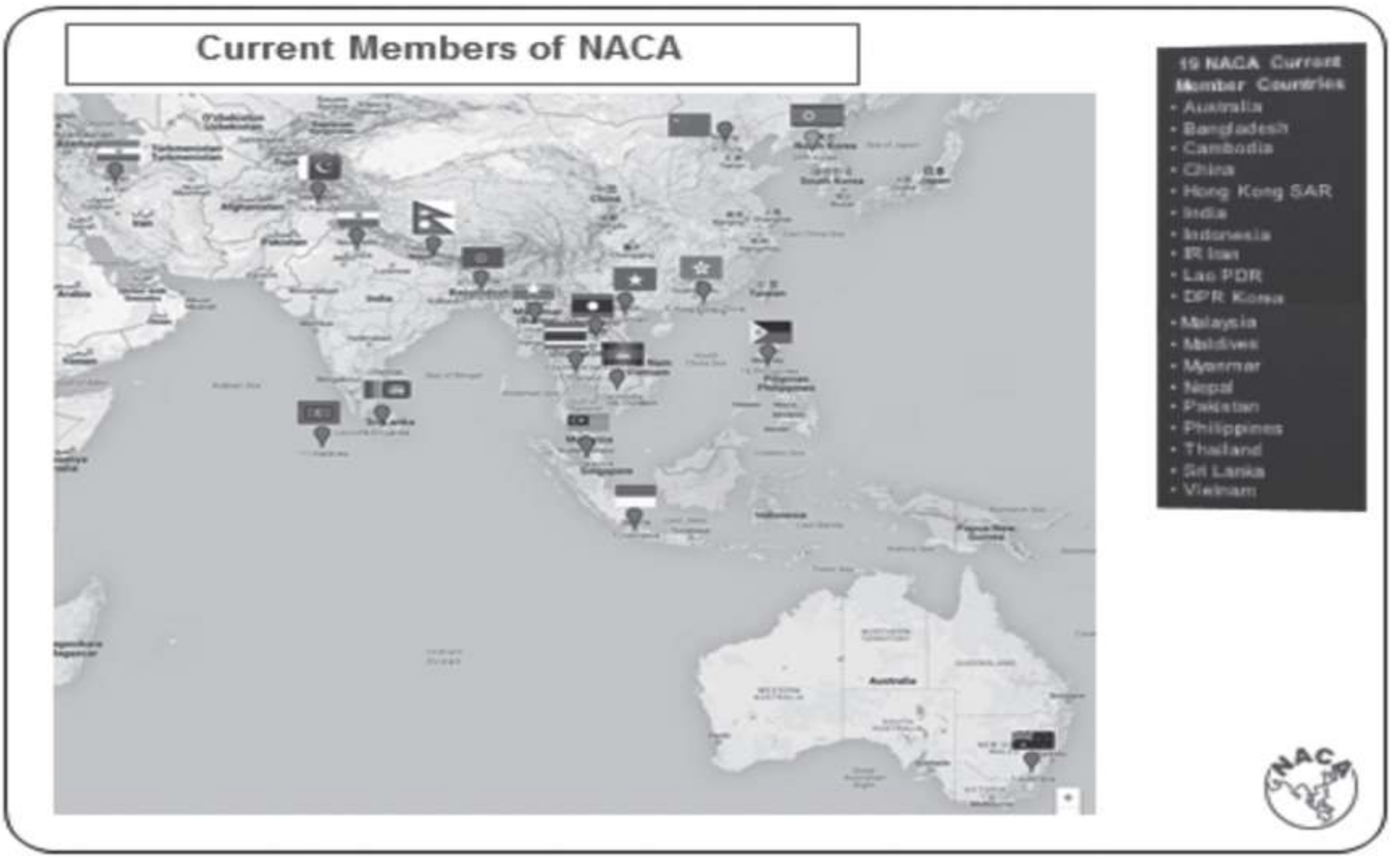

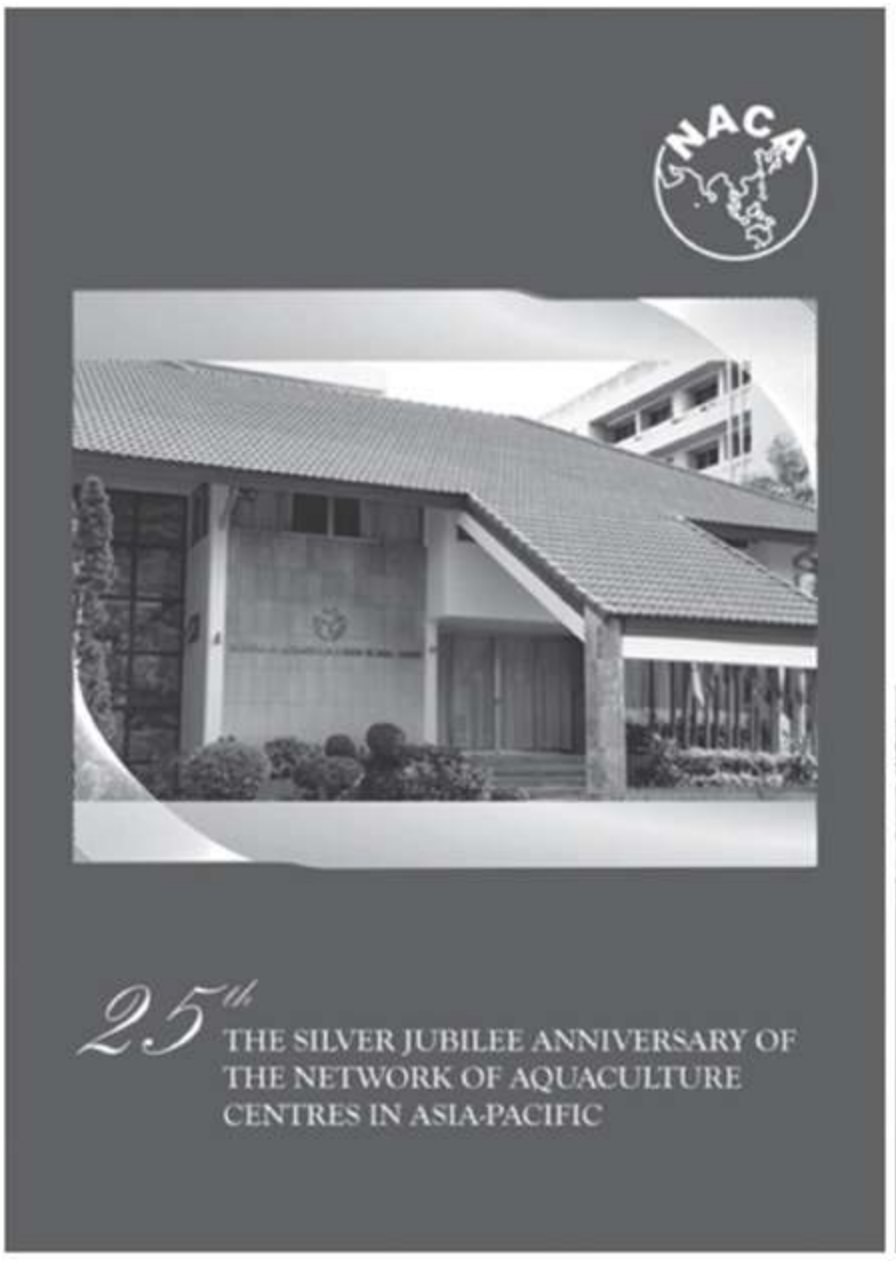

การกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของ NACA

คณะกรรมการสภาของ NACA ประกอบด้วยผู้แทนของประเทศในระดับกรมที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการบริหารแหล่งน้ำ เป็นผู้กำหนดนโยบายและลำดับความสำคัญด้านยุทธศาสตร์ มีกำหนดประชุมปีละ ๑ ครั้ง โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพการประชุมปีละครั้ง โดยประเทศผู้จัดประชุมมีตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการสภา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเทศอินโดนีเซียเป็นเจ้าภาพการประชุมคณะกรรมการสภาครั้งที่ ๒๖ และในวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะกรรมการสภาครั้งที่ ๒๗ นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะจากประเทศสมาชิก ทำหน้าที่พัฒนาแผนงานขององค์การที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ที่วางไว้

NACA ได้กำหนดให้มีแผนปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ซึ่งประกอบด้วย ๘ แผนงาน ได้แก่

(๑) แผนงานด้านระบบการทำฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน

โดยที่ประชากรของโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น ๙ พันล้านคนในอีก ๓๐ ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มปริมาณการผลิตอาหารสัตว์น้ำให้เพียงพอกับความต้องการของประชากรที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว อย่างไรก็ดี การเพิ่มปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำจำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่ดินและทรัพยากรน้ำให้เกิดความสมดุลด้วย ดังนั้น ระบบการทำฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ควบคู่ไปกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) แผนงานด้านสุขอนามัยของสัตว์น้ำ

แผนงานด้านสุขอนามัยของสัตว์น้ำจะช่วยประเทศสมาชิกในการลดความเสี่ยงจากโรคสัตว์น้ำที่จะส่งผลกระทบต่อผลผลิตสัตว์น้ำ ความเป็นอยู่ของเกษตรกร ฐานะทางเศรษฐกิจ การค้า สิ่งแวดล้อม ตลอดจนสุขภาพของประชาชน โดยจะดำเนินการสร้างความร่วมมือระหว่างกันในด้านสุขอนามัยของสัตว์น้ำในภูมิภาค การพัฒนาและการดำเนินกลยุทธ์ด้านสุขอนามัยสัตว์น้ำ

การปรับปรุงการเฝ้าระวัง การรายงานและการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินของการเกิดโรค การส่งเสริมวิธีการวินิจฉัยโรคสัตว์น้ำและการประเมินความเสี่ยงตลอดจนการส่งเสริมวิธีการด้านสุขอนามัยสัตว์น้ำในระดับฟาร์ม รวมทั้งให้มีการขึ้นบัญชีรายชื่อโรคสัตว์น้ำ และรายงานผลทุกสามเดือนบนเว็ปไซต์ของ NACA

(๓) แผนงานด้านพันธุกรรมสัตว์น้ำและความหลากหลายทางชีวภาพ

แผนงานนี้สนับสนุนการให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับพันธุกรรมสัตว์น้ำ และการวางแผนบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ทั้งในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรทางพันธุกรรมสัตว์น้ำ และการนำมาใช้ประโยชน์ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อลดผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและต่อพันธุกรรมสัตว์น้ำในธรรมชาติ และเพื่อช่วยเหลือประเทศสมาชิกในการปฏิบัติตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศ

กิจกรรมภายใต้แผนงานจะส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิก การเพิ่มพูนขีดความสามารถ งานวิจัยและการพัฒนาสายพันธุ์สัตว์น้ำและการพัฒนาทางเทคโนโลยีด้านการปรับปรุงพันธุ์ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายเพื่อปรับปรุงพ่อ-แม่พันธุ์สัตว์น้ำ และการประเมินปัญหาและระดับของการผสมเลือดชิดของสัตว์น้ำ

(๔) แผนงานด้านความปลอดภัยของอาหารสัตว์น้ำและการตรวจรับรอง

แผนงานนี้มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าสัตว์น้ำระหว่างประเทศ ปัจจุบันมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบเพื่อควบคุมทั้งในเรื่องความปลอดภัยของอาหารและการควบคุมด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศผู้นำเข้าสินค้าสัตว์น้ำ ที่ทำให้เกิดขั้นตอนการปฏิบัติที่มีความเข้มงวดและซับซ้อน และมีผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำรายย่อย แผนงานนี้จะช่วยให้ประเทศสมาชิกได้เกิดความมั่นใจในความปลอดภัยและคุณภาพของสินค้าสัตว์น้ำ โดยการนำวิธีปฏิบัติการที่ดีมาใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และกำหนดนโยบายด้านการตรวจรับรองในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการเข้าถึงตลาด แผนงานจะมุ่งเน้นในการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยให้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงด้านการค้าและทำการผลิตสัตว์น้ำในระบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การรวมกลุ่มบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการฟาร์มสัตว์น้ำที่มีประสิทธิภาพ

(๕) แผนงานด้านประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นของโลกรวมทั้งผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แผนงานนี้จะกำหนดนโยบาย แนวทาง และกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นของโลกรวมทั้งผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและทางเลือกในการผลิตอาหารสัตว์น้ำ โดยไม่ใช้องค์ประกอบโปรตีนจากสัตว์น้ำ แผนงานนี้จะส่งเสริม

ความมั่นคงด้านอาหารสัตว์น้ำและความเป็นอยู่ของชุมชนในชนบท รวมทั้งความร่วมมือแบบใต้-ใต้ โดยการประเมินความเสี่ยงของระบบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวของเกษตรกรรายย่อย ทั้งนี้ NACA ได้ร่วมกับองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการประชุมว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและการปรับตัวในด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙

(๖) แผนงานด้านการศึกษาและการพัฒนาบุคลากร

การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรของประเทศสมาชิก การแลกเปลี่ยนความรู้และทักษะระหว่างกันโดยการสร้างองค์ความรู้จะช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนงานด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทุกแผนงานได้ การจัดการฝึกอบรมสามารถดำเนินการได้เป็นประจำทุกปี ได้แก่ การจัดการพ่อ-แม่พันธุ์สัตว์น้ำ การบริหารจัดการธุรกิจการพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเพาะพันธุ์ปลาทะเล การอบรมธรรมาภิบาลการบริหารจัดการด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการบริหารจัดการด้านการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน

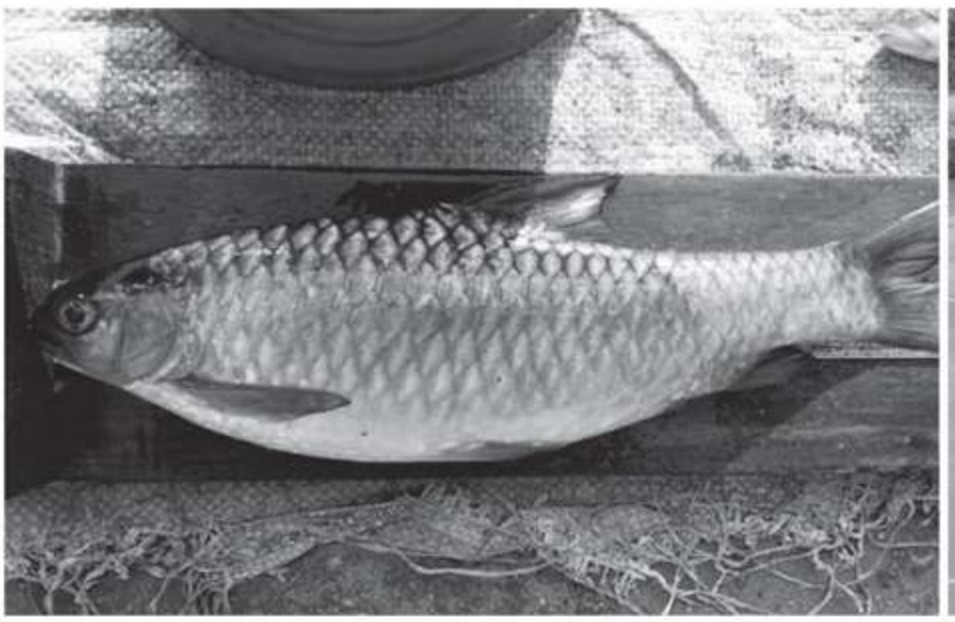

(๗) แผนงานด้านมิติหญิง - ชาย

แผนงานด้านมิติหญิง-ชาย จัดตั้งขึ้นเพื่อให้มีการส่งเสริมบทบาทสตรีในการมีส่วนร่วมและตัดสินใจในกิจกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดความเสมอภาค ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน และให้มีการจัดสร้างแผนงานที่เกี่ยวกับสตรี เยาวชน และการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศสมาชิกเพื่อนำมาดำเนินการในลักษณะโครงการตัวอย่างและเพื่อการขยายผล

(๘) แผนงานด้านข้อมูลและการติดต่อสื่อสาร

ให้มีศูนย์กลางในการนำเสนอข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในระดับภูมิภาค เพื่อติดต่อสื่อสารผลการดำเนินงานตามแผนงานต่าง ๆ ขององค์การฯ การสนับสนุนเครือข่ายความเชี่ยวชาญของบุคคล สถาบันและประเทศสมาชิก การสร้างความร่วมมือและการประสานงานระหว่างประเทศสมาชิก ภาคเอกชนและหุ้นส่วนอื่น ๆ การสร้างและบริหารจัดการสิ่งพิมพ์ทางเว็บไซต์ การผลิตสื่อทางเสียงและภาพเพื่อนำเสนอในการประชุมระดับภูมิภาค การจัดสร้างเว็บไซต์ สารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก รวมทั้งการผลิตสิ่งพิมพ์ขององค์การฯ ได้แก่ วารสารด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และนิตยสารด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

โครงการสร้างองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลอย่างยั่งยืนให้แก่เกษตรกรรายย่อยในประเทศไทย

สืบเนื่องจากสถานการณ์ของการเกิดโรคตายเฉียบพลันของกุ้งทะเลได้ก่อให้เกิดผลกระทบด้านอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลของประเทศไทยในปัจจุบันและขยายวงกว้างขึ้นในทุกพื้นที่ องค์การข่ายงานศูนย์เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแห่งเอเชียและแปซิฟิกร่วมกับกรมประมงและองค์การที่ปรึกษาและฝึกอบรมด้านระบบ จึงได้จัดทำโครงการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลอย่างยั่งยืนให้แก่เกษตรกรรายย่อยในประเทศไทย โดยการสนับสนุนงบประมาณจาก **“องค์กรหุ้นส่วนการพัฒนาประมงอย่างยั่งยืน”** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลอย่างยั่งยืนให้แก่เกษตรกรรายย่อยในประเทศไทย โดยการสร้างองค์ความรู้บนพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของเกษตรกร ผนวกเข้ากับความรู้รอบตัวที่จำเป็น โดยตระหนักถึงการผลิตกุ้งทะเลที่ให้ความสำคัญกับความสมดุลของสิ่งแวดล้อม และความต้องการของผู้บริโภค โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อสร้างความมั่นใจในการเลี้ยงกุ้งทะเลให้แก่เกษตรกรและเพื่อความยั่งยืนของการเลี้ยงกุ้งทะเลในประเทศไทย

โครงการฯ ได้พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรผู้นำ จำนวน ๕ ราย เข้าร่วมโครงการเพื่อดำเนินการในลักษณะเป็นฟาร์มสาธิตและใช้รูปแบบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีเพื่อเพิ่มผลผลิต ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลดความเสี่ยงในการเกิดโรค เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ ให้ความสำคัญต่อบทบาทสตรี ในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตลอดจนสาธิตรูปแบบการเลี้ยงกุ้งทะเลที่เหมาะสม การรวมกลุ่มเพื่อสร้างมาตรฐานและโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลการตลาด และการจำหน่ายผลผลิตสินค้าสัตว์น้ำ รวมทั้งการสนับสนุน

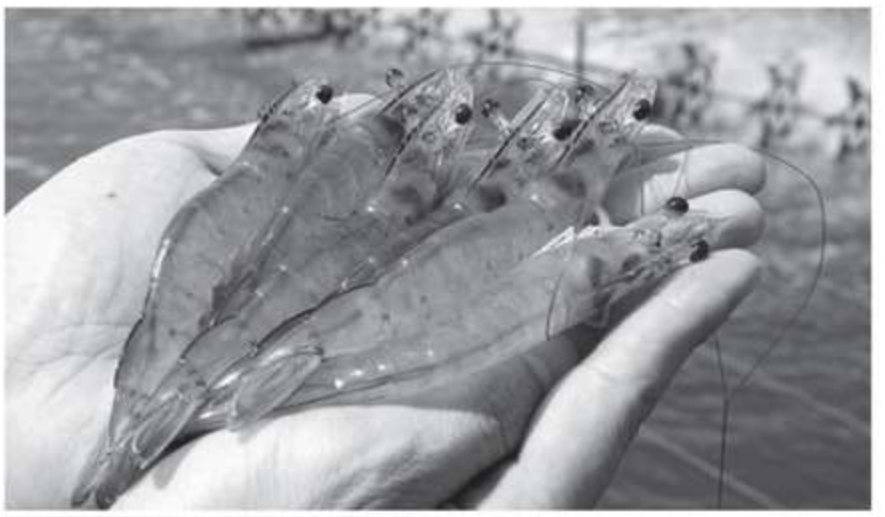

งานทางวิชาการโดยภาครัฐและการสนับสนุนแนวคิดและการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลอย่างยั่งยืน มีมาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด มีความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค และให้มีการดำเนินงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในลักษณะธรรมาภิบาลที่ดีในการบริหารจัดการด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ภายใต้กิจกรรมจะมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์กุ้งและอาหารกุ้ง การส่งเสริมวิธีการเลี้ยงที่มีมาตรฐาน การติดตามด้านคุณภาพดินและน้ำ การสุ่มวัดขนาดและตรวจสุขภาพกุ้ง การจับ บันทึกข้อมูล การประชุมวางแผนประเมินผลและจัดให้มีการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ การประชาสัมพันธ์โครงการ มีระยะเวลาโครงการ ๑ ปี ระหว่างเดือนมกราคมถึงธันวาคม ๒๕๕๙ ในพื้นที่ ๔ จังหวัดได้แก่ จังหวัดตราด ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และจังหวัดตรัง

รู้ไว้ก่อนท่องไปในอาเซียน

เรื่องบางเรื่องอาจยากที่จะเข้าใจหรือหาคำอธิบายโดยเฉพาะกับคนที่ไม่รู้ที่มาที่ไป เช่นเดียวกันกับวัฒนธรรมหรือการกระทำบางอย่างในแต่ละประเทศที่อาจสร้างความประหลาดใจให้กับชาวต่างชาติที่ไปเยือนว่า ทำไมคนชาตินั้น ๆ ถึงให้ทำและห้ามทำบางอย่าง นั่นก็เพราะบางอย่างเป็นสัญลักษณ์ บางอย่างเป็นที่เคารพ บางอย่างรู้สึกผูกพัน จึงไม่อยากให้ใครมาลบหลู่ หรือเพราะเป็นประเพณีที่ทำสืบต่อกันมา

หากมองคำขวัญอาเซียนที่ว่า **“หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม”** เป็นเสมือนคำเชื้อเชิญให้เราออกไปสัมผัสประเทศสมาชิกอาเซียน การได้ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมบางอย่างที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติของเพื่อนบ้านแต่ละประเทศก่อนออกเดินทาง จะช่วยให้เรารู้จักและเข้าใจในความหมายของการเป็นประชาคมเดียวกันมากยิ่งขึ้น

เริ่มกันที่เพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้เราอย่าง **“สปป. ลาว”** เวลาเดินผ่านผู้ใหญ่ต้องก้มศีรษะหรือค้อมตัวลงเพื่อให้เกียรติผู้ใหญ่ ห้ามให้สิ่งตอบแทนเป็นเงิน เมื่อไปพักบ้านเพื่อนชาวลาวในฐานะแขกเพราะถือว่าเป็นการดูถูกน้ำใจที่มีให้ การดื่มน้ำที่คนลาวเจ้าบ้านจัดหามาต้อนรับแขกผู้มาเยือนถือเป็นการให้เกียรติเจ้าของบ้าน

สำหรับชาว **“กัมพูชา”** ถือศีรษะเป็นอวัยวะที่สูงสุดของร่างกาย ห้ามแตะ ห้ามจับศีรษะของผู้อื่น เวลาสบตาใครให้สบตากันแต่พอดี หากสบตามากเกินไปถือว่าเป็นการลบหลู่ คนกัมพูชามองว่าผู้ชายไว้ผมยาว คือ นักเลง ส่วนผู้หญิงแต่งตัวนุ่งน้อยห่มน้อยถือว่าไม่เหมาะสม

ใน **“เมียนมา”** ต้องถอดรองเท้า ถุงเท้าและแต่งกายให้สุภาพ เวลาเข้าวัดหรือสถานที่สำคัญทางศาสนา ห้ามเหยียบเงาพระสงฆ์ขณะเดินผ่าน หากต้องผ่านพระผู้อาวุโส ควรลงจากจักรยานหรือจักรยานยนต์ เพราะชาวพุทธเมียนมาให้ความเคารพพระสงฆ์และพระพุทธศาสนาอย่างยิ่ง

แต่หากเราไป **“ฟิลิปปินส์”** จะพบว่า เป็นประเทศที่เฉลิมฉลองเทศกาลคริสต์มาสยาวนานที่สดในอาเซียนและยาวนานที่สดประเทศหนึ่งในโลก ผู้คนจะเปิดเพลงฉลองคริสต์มาสตั้งแต่เดือนกันยายนและใช้เวลาตกแต่งบ้านเพื่อฉลองคริสต์มาสต่อเนื่องไปอีกสองเดือน และการเลิกคิ้วของชาวฟิลิปปินส์ถือเป็นการทักทาย

ชาว **“เวียดนาม”** จะไม่ถ่ายรูปรวมกัน ๓ คน ในภาพเดียวกัน เพราะเชื่อว่าเป็นลางไม่ดีหรืออาจจะต้องเกลียดกันไปตลอดชีวิต และห้ามรับประทานอาหารก่อนผู้ใหญ่ นอกจากนี้ สังคมให้คุณค่ากับคนขยัน อดทนและมีความมุมานะในการทำมาหากิน

ส่วน **“สิงคโปร์”** ผู้คนรักความเป็นระเบียบและความสะอาด ห้ามทิ้งขยะไม่เป็นที่ ห้ามเก็บผลไม้ที่ขึ้นตามที่สาธารณะ หากจะขึ้นลงรถโดยสารประจำทางต้องต่อคิว ควรปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัดเพราะกฎหมายของที่นี่บังคับใช้จริงจังที่สุดประเทศหนึ่งในอาเซียนและในโลกด้วย

หากจะไป **“มาเลเซีย”** เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมแอลกอฮอล์เป็นสิ่งต้องห้าม การส่งของ รับของและการรับประทานอาหารต้องใช้มือขวาเพียงข้างเดียวเท่านั้น

ชาว **“อินโดนีเซีย”** จะถือว่าการใช้มือซ้ายส่งของรับของนั้นไม่สุภาพ ให้ใช้นิ้วหัวแม่มือชี้สิ่งของและบุคคล การใช้มือรับประทานอาหารเป็นเรื่อง

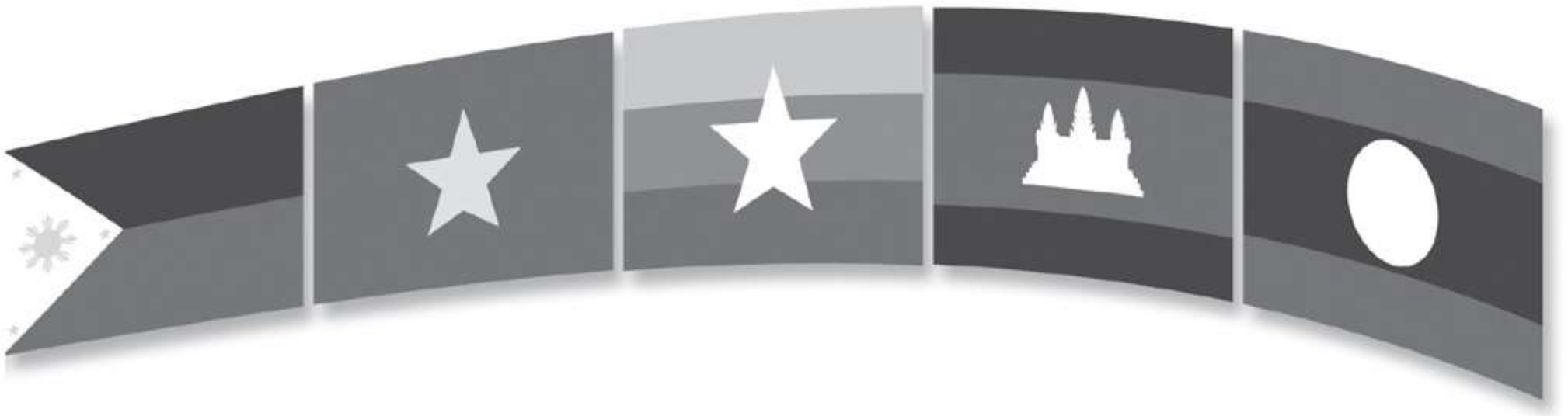

ปกติ ห้ามจับศีรษะของคนอินโดนีเซีย และไม่จำเป็นต้องแต่งชุดดำเมื่อไปงานศพ

ที่ **“บรูไน ดารุสซาลาม”** ผู้คนไม่แต่งกายสีเหลืองเพราะเป็นสีของกษัตริย์ การจับมือเบา ๆ ถือเป็นการทักทายกัน ผู้หญิงจะไม่ยื่นมือให้ผู้ชายจับ เวลานั่งต้องเรียบร้อย ไม่ชี้เท้าไปทางผู้ชาย และถ้าจะจัดงานรื่นเริงต่าง ๆ ให้จัดตอนเย็นหลังสองทุ่มไปแล้ว และวันหยุดราชการของประเทศนี้คือวันศุกร์และวันอาทิตย์

สำหรับ **“ไทย”** เราเอง ถูกมองว่าเป็นคนยิ้มง่ายจนประเทศไทยขึ้นชื่อว่าเป็น **“สยามเมืองยิ้ม”** คนหลายชาติชอบในความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีของคนไทย คนไทยเป็นมิตรและมีเอกลักษณ์จากการไหว้ที่งดงาม บ่อยครั้งที่เรารู้สึกยินดีและภูมิใจที่เพื่อนบ้านอาเซียนมาเยือนไทยและทักทายด้วยคำว่า **“สวัสดี”**

ประตูอาเซียนได้เปิดขึ้นแล้ว การเดินทางไปมาหาสู่กันทำให้แต่ละประเทศมีการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น การรู้เขา รู้เรา และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศเหล่านั้นจะช่วยให้การติดต่อสื่อสารมีความสะดวกรวดเร็ว และสร้างความประทับใจให้กับเจ้าบ้าน การแสดงออกถึงความเข้าใจเอาใจเขามาใส่ใจเรา เรียนรู้ และเปิดรับซึ่งกันและกันถือได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนอย่างแน่นแฟ้น ดังคำขวัญของอาเซียนที่ว่า **“เอกภาพในความหลากหลาย”** (Unity in Diversity)

อาเซียนกับความมั่นคง
มั่งคั่ง ยั่งยืน ของไทย

ที่มา: ผลสำรวจโดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (กรุงเทพโพลล์)
ร่วมกับคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
เรื่อง ดัชนีความเชื่อมั่นนักเศรษฐศาสตร์ต่อเศรษฐกิจไทยใน ๓ - ๖ เดือนข้างหน้า
(ดำเนินการสำเร็จในช่วงไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๙)

เศรษฐกิจโลกในปัจจุบันอยู่ในช่วงที่ทุกฝ่ายจับตาว่าจะไปต่อในทิศทางใด การฟื้นตัวของสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปก็ยังดูไม่แข็งแรง เศรษฐกิจจีนก็กำลังชะลอตัว นับเป็นความท้าทายสำคัญที่ทุกฝ่ายกำลังเผชิญโดยเฉพาะเศรษฐกิจไทยซึ่งยังคงพึ่งพาเศรษฐกิจโลกค่อนข้างมาก โดยมีอัตราการส่งออกสินค้าประมาณร้อยละ ๖๐ - ๗๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

เศรษฐกิจไทยจึงมีการเติบโตและถดถอยตามการส่งออกสินค้า ซึ่งขึ้นกับเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าขนาดใหญ่ของเรา เช่น จีน สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรปเป็นสำคัญ ดังนั้น เมื่อเศรษฐกิจโลกหรือเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้ามีปัญหา การส่งออกสินค้าและเศรษฐกิจไทยจึงมีปัญหาตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม นับว่าไทยโชคดีที่ยังมีช่องทางที่สามารถใช้บริหารจัดการกับความท้าทายเหล่านี้ได้ และหนึ่งในช่องทางที่สำคัญนี้ก็คือ **“ประชาคมอาเซียน”** นั่นเอง

คำถามคือ **“อาเซียน”** จะก่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน กับไทยได้อย่างไร หากพิจารณาจากผลการสำรวจความคิดเห็นของนักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำของไทยต่อคำถาม **“ประเทศไทยควรใช้ประโยชน์อย่างไรจากการเปิดประชาคมอาเซียนให้มากที่สุด”** พบว่า นักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำของไทยเห็นว่าอันดับ ๑ ไทยควรเน้นขยายการลงทุน โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม (CLMV) อันดับ ๒ ไทยควรเน้นขยายตลาดไปยังประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน รวมถึงใช้อาเซียนเป็นแหล่งกระจายสินค้าเกษตรของไทย และอันดับ ๓ ไทยควรเน้นใช้ประโยชน์จากที่ตั้งของประเทศที่เป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าของอาเซียน (Hub of ASEAN logistics) โดยข้อได้เปรียบด้านที่ตั้งของไทยสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนได้ในมิติต่าง ๆ ดังนี้

๑. มิติด้านการลงทุน นักลงทุนไทยสามารถขยายการลงทุนไปยังกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม โดยใช้เทคโนโลยีและความรู้ที่เรามีเพื่อแลกเปลี่ยนกับค่าจ้างแรงงานที่ยังอยู่ในระดับต่ำกว่า และความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในกลุ่มประเทศ CLMV ซึ่งการลงทุนนอกจากเป็นการผลิตเพื่อป้อนสินค้าให้ประเทศเหล่านี้แล้ว ยังสามารถส่งออกไปขายทั่วอาเซียนและทั่วโลกได้

ที่มา: ผลสำรวจโดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพร่วมกับคณะเศรษฐศาสตร์ (กรุงเทพโพลล์)
เรื่อง **“ดัชนีความเชื่อมั่นนักเศรษฐศาสตร์ต่อเศรษฐกิจไทยใน ๓ - ๖ เดือนข้างหน้า”**

๒. มิติด้านการขยายตลาด ไทยสามารถใช้จุดเด่นจากที่ตั้งของประเทศ ด้วยการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วอาเซียน โดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป ซึ่งไทยมีจุดแข็งและมีประสบการณ์ในด้านนี้เป็นอย่างดี นอกจากอุตสาหกรรมอาหารแล้ว สินค้าอีกหลายประเภทก็มีศักยภาพในการขยายตลาดที่ดี เช่น อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง และอุตสาหกรรมใหม่ อาทิ พลาสติกชีวภาพ (bioplastics) ซึ่งไทยมีความพร้อมด้านวัตถุดิบที่สำคัญ ได้แก่ อ้อยและมันสำปะหลัง

๓. มิติด้านการท่องเที่ยว ไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม หลากหลาย และมีเอกลักษณ์ ทั้งภูเขา ทะเล และสถานที่ทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นจุดหมายปลายทางยอดนิยมของนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวอาเซียนที่คาดว่าจะมีเพิ่มขึ้นมากในอนาคต นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวต่างชาติอาจไม่ได้ เดินทางมาเที่ยวไทยเพียงประเทศเดียว ปัจจุบันนักท่องเที่ยว

จำนวนไม่น้อยนิยมเดินทางเป็นแพ็คเกจต่อไปยังประเทศใกล้เคียงในภูมิภาคด้วย ถือเป็นโอกาสที่ดีมากสำหรับผู้ประกอบการไทยในการเป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน

ขณะเดียวกันกระทรวงการต่างประเทศได้พยายามผลักดันให้มีการพัฒนาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือของ **“การทูตประชารัฐ”** ที่มุ่งยกระดับภาคการผลิตของไทยสู่มาตรฐานสากล เช่น การดำเนินโครงการ Smart Farmer ต่อยอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร เพื่อยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรไทย เพราะนอกจากภาครัฐเองแล้ว การเสริมสร้างภาคส่วนอื่น ๆ ในประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งก็จะช่วยยกระดับการผลิต เพิ่มโอกาสในการไปลงทุนในต่างประเทศ และเป็นกลจักรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยต่อไป

หากเราสามารถใช้ประโยชน์จากอาเซียนใน ๓ มิติดังกล่าวได้อย่างเต็มที่ ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนก็จะเกิดขึ้นกับประเทศไทย การใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมอาเซียนจะเป็นการกระจายความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและสร้างความสมดุลให้กับแหล่งที่มาของรายได้ พัฒนาไปจากเดิมที่ไทยพึ่งพาการส่งออกค่อนข้างสูงรวมทั้งพึ่งพาการลงทุนจากต่างชาติ ซึ่งทำให้การเติบโตที่ผ่านมาเปรียบเสมือน **“การยืมจมูกคนอื่นหายใจ”** ดังนั้น ฐานรากใหม่ของเศรษฐกิจไทยจึงต้องยืนอยู่บนฐานการผลิตของคนไทย ฐานการท่องเที่ยวไทยทั้งโดยชาวไทยและชาวต่างชาติ และฐานการลงทุนในต่างประเทศของนักลงทุนไทย โดยมีตลาดทั่วอาเซียนและทั่วโลกรองรับการผลิตสินค้าที่ผลิตโดยไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศนั่นเอง

ค่ายเยาวชนไทย เพื่อประชาคมอาเซียน

ชูบทบาทเยาวชนไทยในประชาคมอาเซียน

.....

กองยุทธศาสตร์และความร่วมมืออาเซียน
กรมอาเซียน

การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริงนั้น เยาวชนมีบทบาทสำคัญอย่างปฏิเสธไม่ได้ เพราะเยาวชนเป็นหนึ่งในกำลังสำคัญที่จะสานต่อเจตนารมณ์ของคนรุ่นก่อน เพื่อสร้างประชาคมที่คนรุ่นใหม่ได้ใช้ประโยชน์และมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ ด้วยเหตุนี้ เยาวชนในฐานะประชาชนอาเซียนพึงได้รับการเสริมสร้างศักยภาพอย่างเต็มที่ เพื่อร่วมกันสร้างประชาคมแห่งนี้ให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

กระทรวงการต่างประเทศได้จัดโครงการ **“การเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้กับผู้นำเยาวชนไทย”** ภายใต้กิจกรรม **“ค่ายเยาวชนไทยเพื่อประชาคมอาเซียน”** (Thai Youth Camp for the ASEAN Community) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่

ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและพัฒนาศักยภาพของเยาวชนไทย ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ สถานการณ์ ประสบการณ์ และการปฏิบัติจริง รวมทั้งผลิตผู้นำและขยายเครือข่ายเยาวชนไทยที่มีศักยภาพและความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไปเผยแพร่และประยุกต์ใช้ในชุมชนและสังคมในวงกว้าง

“ค่ายเยาวชนไทยเพื่อประชาคมอาเซียน”ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ระยะเวลา ๔ วัน ๓ คืน เยาวชนทั้ง ๖๐ คน จาก ๓๐ ทีมโรงเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างสรรค์และหลากหลาย ซึ่งออกแบบเพื่อตอบโจทย์ในการสร้างเยาวชนที่ (๑) มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน (๒) มีทักษะและความสามารถที่

เป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน และ (๓) มีทัศนคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกันในประชาคมอาเซียน

ในวันแรกของกิจกรรมเยาวชนได้รับฟังการบรรยายและการเสวนาพิเศษจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ณ กระทรวงการต่างประเทศ ในหัวข้อที่น่าสนใจ อาทิ “จริยธรรมและคุณธรรมกับเยาวชนอาเซียน” **“รู้จักอาเซียน รู้จักเรา ก้าวสู่การเป็นผู้นำเยาวชนและบทบาทในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน” “เยาวชนไทยรุ่นใหม่กับก้าวต่อไปของประชาคมอาเซียน”**

ในวันถัดมาเยาวชนกลุ่มนี้ได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมชมศูนย์วัฒนธรรมอาเซียนซึ่งนำเสนออัตลักษณ์ร่วมทางวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาที่หลากหลาย หลังจากนั้น

มิตรภาพ

คือสิ่งที่พวกเราได้จากกันและกัน

ความรัก

ของพี่เลี้ยงและพี่ๆ เพื่อนๆ ในค่าย

ทำให้เรามี **ความสุข** ยากที่จะลืมได้

นึกไม่ออกเลยว่าถ้าไม่ได้มาจะเป็นยังไง
คงจะต้องเสียใจและเสียดายมากแน่ๆ

ปาณิสรา โพธิ์ศรีนาค (แพร)
ทีม volunteer โรงเรียนราชินี
กรุงเทพมหานคร

ได้เข้าชมพิพิธภัณฑ์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ซึ่งสะท้อนเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา รวมทั้งวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทยยุคร่วมสมัย นอกจากนี้ เยาวชนได้ร่วมกิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจ **“สื่อสารภาษาอังกฤษพิชิตใจเพื่อนบ้านอาเซียน”** เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนไทยตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน

กิจกรรมในวันที่สาม เยาวชนเดินทางไปยังศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเรียนรู้งานที่เกี่ยวข้องกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้และเป็นแรงบันดาลในการดำเนินชีวิตต่อไป ยิ่งไปกว่านั้น มีกิจกรรมสร้างการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ นอกเหนือจากกิจกรรมหลักเหล่านี้ เยาวชน

ยังได้ร่วมการอภิปรายกลุ่มในแต่ละวันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ที่ได้รับจากกิจกรรมระหว่างวันอีกด้วย

ในวันสุดท้ายของกิจกรรม เยาวชนได้นำเสนอความรู้และประสบการณ์ผ่านการคิดริเริ่มและนำเสนอโครงการ **“เยาวชนไทยเพื่อประชาคมอาเซียน”** ด้วยการนำองค์ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมมาพัฒนาต่อยอดและบูรณาการเข้ากับแนวคิดของเยาวชนสู่การนำโครงการไปปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงมีการมอบเกียรติบัตรและรางวัลผลงานเยาวชนดีเด่นจากโครงการที่ได้นำเสนอ

กระทรวงการต่างประเทศเชื่อมั่นว่า กิจกรรม **“ค่ายเยาวชนไทยเพื่อประชาคมอาเซียน”** ในครั้งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างเครือข่ายเยาวชนไทยเพื่อขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนไปข้างหน้าตามวิสัยทัศน์อาเซียน เพื่อสร้างประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนซึ่งรวมถึงเยาวชนด้วย

ประโยชน์ของชา
เรียนรู้จากคนจีนที่นิยมดื่มชา

ชัยรัตน์ พรทิพย์วรเวทย์

คงเป็นที่ทราบกันดีว่าจีนเป็นชาติที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า ๕,๐๐๐ ปี นอกจากคนจีนจะมีความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์อันยาวนานของตนแล้ว คนจีนยังภาคภูมิใจต่อสิ่งประดิษฐ์คิดค้นของตนเองที่จารึกไว้ในประวัติศาสตร์แห่งมวลมนุษยชาติด้วย โดยเฉพาะสิ่งประดิษฐ์ที่ยิ่งใหญ่ ๔ ประการ ซึ่งจีนเป็นชาติแรกในโลกที่ประดิษฐ์คิดค้นได้ ได้แก่ (๑) ดินปืน (๒) เข็มทิศ (๓) กระดาษ และ (๔) แท่นพิมพ์ตัวหนังสือ แม้ว่าในเวลาต่อมาประเทศตะวันตกที่รับเอาสิ่งประดิษฐ์เหล่านี้มาจากจีนจะนำไปพัฒนาต่อยอดจนก้าวล้ำหน้ามากกว่าก็ตาม แต่การขึ้นชื่อว่าเป็นชาติแรกที่ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งเหล่านี้ก็สร้าง

ความภาคภูมิใจให้ชาวจีนมาตราบจนทุกวันนี้ ที่สำคัญสังคมจีนในยุคปัจจุบันได้พยายามพัฒนาเศรษฐกิจของตนอย่างรวดเร็วเพื่อจะไล่ให้ทันและแซงหน้าประเทศตะวันตกภายใต้นโยบายเปิดประเทศและปฏิรูปซึ่งได้ดำเนินมานานกว่า ๓๐ ปีนับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๗๘ เป็นต้นมา จนปัจจุบันจีนได้กลายเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่สองของโลกจะเป็นรองก็แต่สหรัฐอเมริกาเท่านั้น การสร้างประเทศให้เป็นประเทศที่ก้าวหน้าด้วยนวัตกรรมใหม่ ๆ ก็ได้กลายเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของผู้นำจีนยุคปัจจุบันซึ่งมุ่งจะพัฒนาประเทศไปสู่สังคมที่กินดีอยู่ดีอย่างทั่วหน้า (ปัจจุบันยังมีคนจีนที่จัดอยู่ใต้ระดับเส้นแห่งความยากจนกว่า ๗๐ ล้านคน) กระทั่งไปสู่ความเป็นประเทศที่เจริญแล้วเทียบเคียงกับประเทศตะวันตก ตามคำขวัญ **“ความฝันของจีน (China’s Dream)”** ของผู้นำจีน

อย่างไรก็ดี ข้อมูลที่เกริ่นมาข้างต้นเป็นเพียงอารัมภบทถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อให้ผู้อ่านได้ทราบต่อไป ซึ่งเป็นสิ่งที่คนจีนโบราณได้ค้นพบและนำมาใช้ประโยชน์เป็นชาติแรกอีกสิ่งหนึ่งอยู่ในชีวิตประจำวันที่ใกล้ตัวเราแทบจะทุกคน และมีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพของคนเราด้วยนั่นคือ **“ชา”** ซึ่งถือได้ว่าประเทศจีนคือบ้านเกิดของชา โดยมีการบันทึกไว้ตั้งแต่สมัยราชวงศ์เซี่ย ราชวงศ์ซังและราชวงศ์โจวของจีนซึ่งมีอายุเก่าแก่กว่า ๓,๐๐๐ ปี เกี่ยวกับการที่คนจีนรู้จักดื่มชาแล้วตั้งแต่สมัยนั้น จนต่อมาได้แพร่หลายไปนอกประเทศจีนโดยผ่านเส้นทางการค้าซึ่งก็คือเส้นทางสายไหมในยุคโบราณจนกลายเป็นที่รู้จักและแพร่หลายไปทั่วโลก และเกิดเป็นวัฒนธรรมการดื่มชาที่แตกต่างกันไปของแต่ละชาติด้วย รวมทั้งการเสริฟน้ำแข็งเปล่าที่ใส่น้ำชาตามร้านข้าวแกงริมถนนบ้านเรา

อย่างไรก็ดี แม้ชาจะเป็นเครื่องดื่มที่คนจีนรู้จักเป็นชาติแรกเมื่อหลายพันปีก่อน และจีนเป็นแหล่งกำเนิดของชาอย่างที่ไม่มีใครอาจโต้แย้งได้ แต่ความเป็นจริงในปัจจุบันก็คือ ชามิได้เป็นลิขสิทธิ์ของจีนแต่เพียงชาติเดียว หากแต่มีประเทศทั่วโลกกว่า ๕๐ ประเทศที่มีการเพาะปลูกและพัฒนาพันธุ์ชาที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และหากมองในแง่ปริมาณการผลิตแล้ว แม้จีนจะเป็น

ประเทศที่ผลิตชามากที่สุดในโลก แต่ประเทศที่มีชายี่ห้อดังและมีการจดลิขสิทธิ์มากที่สุดกลับมิใช่จีน แต่เป็นประเทศอังกฤษซึ่งมิได้เป็นประเทศที่ปลูกชาเองด้วยซ้ำ (ส่วนใหญ่ปลูกที่อินเดีย) โดยมียอดจำหน่ายชามากถึงปีละ ๒๓,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเท่ากับร้อยละ ๗๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ชาของทั้งประเทศจีนต่อปีทีเดียว (จากโรงงานชากว่า ๗ หมื่นแห่งทั่วประเทศจีนรวมกัน) ขณะที่ในบรรดาประเทศที่ดื่มชาทั่วโลกกว่า ๑๖๐ ประเทศ ซึ่งมีประชากรที่ดื่มชาเป็นจำนวนกว่า ๓ พันล้านคนนั้น ประเทศที่มีประชากรนิยมดื่มชามากที่สดเทียบกับสัดส่วนประชากร ๕ อันดับแรก ได้แก่ ตรกี ไอซ์แลนด์ อังกฤษ รัสเซีย และโมร็อกโก (ข้อมูลจากสื่อออนไลน์ของจีน) คนทั่วไปมักจะคาดเดาว่าน่าจะต้องเป็นจีน แต่ในความเป็นจริงจีนกลับไม่ติดอยู่ใน ๑๐ อันดับแรกด้วยซ้ำ

สำหรับประเภทของชาจีนนั้นก็มีอยู่มากมายหลายชนิดขึ้นอยู่กับพันธุ์ชาที่ปลูก กรรมวิธีที่ผลิตซึ่งมีความยากง่ายแตกต่างกันไป และสถานที่ปลูก หากจะให้สาธยายก็คงต้องใช้เวลานาน เอาเป็นว่าหากจะแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ สามารถแบ่งได้ถึง ๖ ชนิด ได้แก่ (๑) ชาเขียว (ที่จีนเรียกว่า **“ลวี่ฉา”**) (๒) ชาเขียวผ่านกรรมวิธี (ที่จีนเรียกว่า **“ชิงฉา”**) (๓) ชาแดง (๔) ชาขาว (๕) ชาเหลือง และ (๖) ชาดำ ซึ่งชาจีนที่เราพบเห็นมีขายตามท้องตลาดทั้งในจีนกระทั่งในบ้านเราเองส่วนใหญ่จะเป็นประเภทที่ ๑ และ ๒ ซึ่งมีชื่อที่คุ้นเคยและเป็นที่รู้จักในชาประเภทที่ ๑ เช่น ชาหลงจิ่ง และชาปี้หลัวชุน ซึ่งหากคนไทยที่เคยเดินทางไปเที่ยวเมืองหังโจว มณฑลเจ้อเจียง หรือเคยเดินทางติดตามคณะทางการไทยไปเยือนกรุงปักกิ่งก็มักจะได้รับการต้อนรับจากเจ้าภาพฝ่ายจีนด้วยชาชนิดที่ว่านี้ทั้งที่เรือนรับรองทางการเตี้ยวหยูไถ หรือที่มหาศาลาประชาชนจีน ส่วนชาประเภทที่ ๒ มักเป็นที่รู้จักกันในนาม **“ชาอูหลง”** ซึ่งรวมทั้ง **“ชาเถี่ยกวนยิน”** หรือทิกวนอิม **“ชาสุ่ยเซียน”** เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีชาดำของจีนซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีอีกชนิดหนึ่งนั่นคือ **“ชาผู่เอ่อร์”** จากมณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นชาที่มี

กรรมวิธีผลิตโดยการหมักบ่มที่ซับซ้อนแต่สามารถเก็บไว้ได้นานหลายปี ยิ่งเก็บนานยิ่งมีราคาแพง แต่ไม่ว่าจะเป็นชาชนิดใดก็ตาม สิ่งที่ผู้เขียนได้รับจากประสบการณ์การพูดคุยกับคนจีนก็คือ ชาเป็นเครื่องดื่มที่ดีต่อสุขภาพและชาที่ดีไม่จำเป็นต้องมีราคาแพงเสมอไป บางทีชาธรรมดาราคาถูกก็อาจมีประโยชน์ต่อสุขภาพมากกว่าชาราคาแพงที่นิยมซื้อเป็นของฝากก็เป็นได้

ทีนี้ก็จะขอเข้าเรื่องสักที นั่นคือคำถามที่ว่า ชามีประโยชน์ต่อสุขภาพอย่างไร และชาเป็นยาอายุวัฒนะจริงหรือไม่ ในประเทศจีนมีการเล่าขานกันว่า คนสูงวัยที่มีอายุยืนกว่า ๑๐๐ ปี มักจะเป็นผู้ที่นิยมดื่มชา เพราะในชามีสารที่มีฤทธิ์ต่อต้านความชรา ทั้งยังมีสรรพคุณต่อต้านโรคมะเร็ง ดื่มชายังทำให้อารมณ์เบิกบาน และคนวัยสูงอายุที่ดื่มชายังทำให้มีโอกาสเป็นโรคพาร์กินสันได้น้อยลงด้วย ต่อไปนี้จะขอยกตัวเลขจากข้อมูลศึกษาทั้งของจีนและประเทศอื่นเกี่ยวกับประโยชน์ของการดื่มชามาบอกเล่ากันสัก ๑๐ ข้อ ดังนี้

๑. จากการทำวิจัยในคนจีนที่อายุถึง ๑๐๐ ปี พบว่า กว่าร้อยละ ๔๐ ของคนสูงวัยดังกล่าวเป็นผู้ที่รักการดื่มชาเป็นชีวิตจิตใจ และร้อยละ ๘๐ เป็นผู้ที่ดื่มชาเป็นประจำ

๒. จากการทดลองเกี่ยวกับการรักษาโรคมะเร็งพบว่าชา ๑ แก้ว ในปริมาตร ๓๐๐ มิลลิลิตร มีสรรพคุณในการต้านออกซิแดนท์ เทียบเท่ากับการดื่มไวน์แดง ๑ ขวดครึ่ง หรือดื่มไวน์ขาว ๑๒ ขวด หรือรับประทานผลแอปเปิล ๔ ลูก หรือหัวหอม ๕ ลูก หรือน้ำส้มคั้นถึง ๗ แก้ว

๓. ในด้านการวิจัยของประเทศญี่ปุ่นหลังจากโศกนาฏกรรมระเบิดปรมาณูที่เกาะฮิโรชิมาเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๕ เป็นต้นมา มีสถิติที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของญี่ปุ่นได้ทำไว้ระบุว่า กลุ่มที่มีอัตราการเกิดโรคมะเร็งน้อยที่สุดก็คือ กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกชาและผู้ที่นิยมดื่มชาบนเกาะ

๔. ยังมีสถาบันวิจัยแห่งหนึ่งในญี่ปุ่นที่ทำการทดลองเกี่ยวกับชาและพบว่า ในชามีสาร EGEC มีสรรพคุณต่อต้านความชราและมีประสิทธิภาพมากกว่าวิตามิน E ถึง ๑๘ เท่า

๕. ยังมีสำนักวิจัยของหลายประเทศที่ทำการวิจัยศึกษาและพบว่าใบชายังมีสรรพคุณต่อต้านโรคมะเร็งด้วย โดยสาร EGEC ในชาสามารถต้านโรคมะเร็งได้หลายชนิด เช่น มะเร็งผิวหนัง มะเร็งปากมดลูก มะเร็งปอด และมะเร็งลำไส้ เป็นต้น โดยเฉพาะมะเร็งต่อมลูกหมาก มีการพิสูจน์พบว่า ผู้ชายที่ชอบดื่มชามีอัตราการเกิดโรคมะเร็งต่อมลูกหมากน้อยกว่าผู้ไม่ดื่มถึงกว่าร้อยละ ๖๐ และมีการวิจัยด้วยว่า การดื่มชาควบคู่ไปกับการรับประทานยารักษาโรคมะเร็งยังช่วยในการบำบัดรักษาโรคมะเร็งได้ดีขึ้นด้วย

๖. มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในสิงคโปร์ได้ทำการวิจัยกับคนสิงคโปร์อายุระหว่าง ๔๕ – ๗๕ ปี จำนวน ๖๓,๒๕๗ คน โดยติดตามดูผลต่อเนื่องเป็นระยะเวลาถึง ๑๒ ปี และพบว่า คนวัยกลางคนถึงวัยชราเหล่านี้คนที่ดื่มชาเป็นประจำมีอัตราการเป็นโรคพาร์กินสันน้อยกว่าคนที่ไม่ดื่มถึงร้อยละ ๗๑

๗. มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในญี่ปุ่นยังได้ทำการทดลองให้ผู้ป่วยด้วยโรคเบาหวานจำนวน ๑,๓๐๐ คน ดื่มชาที่ชงจากน้ำเย็นเป็นระยะเวลาครึ่งปี ผลปรากฏว่าอาการเบาหวานของผู้ป่วยจำนวนร้อยละ ๘๒ ทุเลาลง และมีผู้ป่วยร้อยละ ๙ เกือบจะหายเป็นปกติ

๘. ชายังมีส่วนช่วยในการลดน้ำหนัก โดยไม่ต้องไปอดอาหารและหักโหมออกกำลังกาย เพียงดื่มน้ำชาที่ชงจากใบชาวันละ ๘ – ๑๐ กรัม ภายในระยะเวลา ๑๒ วันสามารถลดน้ำหนักได้ ๑.๕ กิโลกรัม

๙. มีการค้นพบว่าการที่มนุษย์เราป่วยเป็นโรคนั้นมีสาเหตุพื้นฐานมาจากสภาพร่างกายที่เป็นกรด และเชื้อโรคส่วนใหญ่มักจะมีชีวิตอยู่ได้ยากหากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นด่างแม้ว่าจะมีฤทธิ์ด่างเพียงอ่อน ๆ ก็ตาม ดังนั้น

การปรับเปลี่ยนสภาพร่างกายเป็นด่างก็เป็นการเสริมสร้างภูมิกันโรคให้แก่ร่างกายวิธีหนึ่ง และเครื่องดื่มในชีวิตประจำวันที่มีฤทธิ์ความเป็นด่างสูงและหาได้ง่ายก็คือ ชา

๑๐. นอกจากนี้ การดื่มชายังทำให้รู้สึกเบิกบานอารมณ์ดี เนื่องจากกรดอะมิโนในใบชาจะช่วยกระตุ้นการหลั่งสาร Dopamine ในสมองซึ่งเป็นสารที่ทำให้เกิดอารมณ์เบิกบาน

ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนี้ แม้จะเป็นเพียงเสี้ยวเล็ก ๆ เสี้ยวหนึ่งที่ทำให้นึกถึงประเทศใหญ่ที่ใกล้ชิดและมีความสนิทสนมกลมเกลียวเสมือนกับพี่น้องร่วมครอบครัวเดียวกันกับไทยเช่นจีนก็ตาม แต่ก็เป็นข้อมูลใกล้ตัวที่ผู้เขียนเห็นควรบอกต่อหรือเล่าสู่กันฟัง อย่างน้อยก็อาจเกิดประโยชน์บ้างต่อสุขภาพของใครคนใดคนหนึ่งหรือหลายต่อหลายคน โดยเฉพาะเป็นภูมิปัญญาของคนจีนที่มีมาแต่สมัยโบราณและต่อมาได้เผยแพร่ออกไปทั่วโลก จนแม้แต่การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ปัจจุบันก็ได้พิสูจน์แล้วว่าชามีประโยชน์ต่อร่างกายมนุษย์จริง

รู้จักอาเซียน
ผ่านมุมมองมิติทางวัฒนธรรม

เรียบเรียงจากข้อมูลงานวิจัยของ
ศาสตราจารย์เชียร์ท ฮอฟเทด (Prof. Geert Hoftede)
https://geert-hofstede.com

หากเราจะกล่าวถึงความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้คนในสังคมต่าง ๆ แล้ว ย่อมมีทั้งสิ่งที่เป็นทั้งจุดร่วมและจุดที่แตกต่างกัน ยิ่งถ้าจะพูดถึงผู้คนใน ๑๐ ประเทศ ที่มีประชากรกว่า ๖๐๐ ล้านคน ในนามประชาคมอาเซียน เราจะพบว่าอาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีเอกลักษณ์ที่เด่นชัดในหลากหลายมิติ แม้จะต่างเชื้อชาติ ภาษา ความเป็นอยู่ ต่างประเพณี หรือถิ่นอาศัย แต่ผู้คนในภูมิภาคนี้ก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันอยู่ไม่น้อย ซึ่งหากมองในมุมของมิติทางวัฒนธรรมแล้ว การได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความแตกต่างกันจึงมีความท้าทายเพื่อให้เราได้รู้จักและเข้าใจเพื่อนร่วมประชาคมอาเซียนของเราให้ดียิ่งขึ้น

จุดร่วมทางลักษณะนิสัยของผู้คนในภูมิภาคนี้ที่เราเองพอจะนึกออกและเชื่อแน่เหลือเกินว่าเป็นที่จดจำจนเป็นลักษณะนิสัยร่วมกันของชาวอาเซียนคือการเป็นคนโอบอ้อมอารี ยิ้มง่าย มีความเป็นกันเอง และมีน้ำใจ นอกจากนี้ในแง่ของวัฒนธรรม ชาวอาเซียนทุกชาติทุกเผ่าพันธุ์มีความรักเคารพผู้หลักผู้ใหญ่ รักครอบครัว รักพวกพ้อง ทั้งหลายทั้งปวงนี้ล้วนเป็นสิ่งที่เราจะพบเห็นได้ในแทบทุกพื้นที่ของภูมิภาคอาเซียน ความน่าสนใจนี้ถูกนำไปศึกษาและอธิบายในแง่มิติที่เหมือนและต่างกันของวัฒนธรรมของผู้คนในอาเซียน โดยศาสตราจารย์เชียร์ท ฮอฟเทด (Prof. Geert Hoftede) ที่ศึกษาวิจัยวัฒนธรรมร่วมของ ๖ ประเทศสมาชิกอาเซียน (ยกเว้นบรูไน ลาว กัมพูชา และเมียนมา) และแสดงให้เห็นถึงมิติทางวัฒนธรรมที่เหมือนและแตกต่างกันได้อย่างน่าสนใจใน ๖ มิติ ดังต่อไปนี้

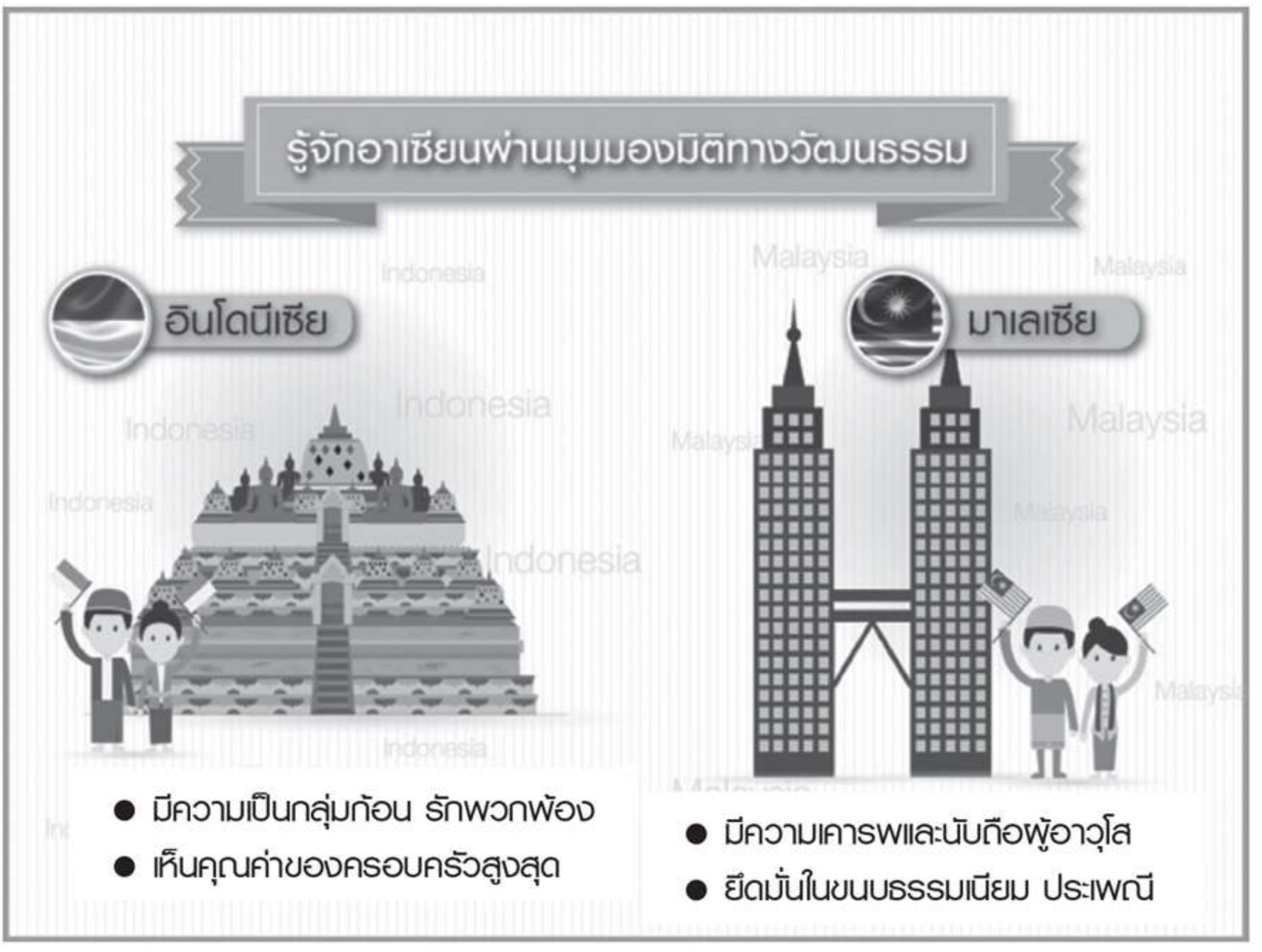

มิติที่ ๑ คนอาเซียนมีความเคารพและนับถือผู้อาวุโส เชื่อฟัง โดยไม่มองว่าความแตกต่างนี้คือความไม่เป็นธรรมแต่เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีส่วนหล่อหลอมสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีจนเกิดเป็นลำดับชั้น ตลอดจนสร้างความผาสุกให้สังคม งานวิจัยระบุว่า ผู้คนชาติอาเซียนที่มีความเคารพในลำดับความอาวุโสสูงสุด ได้แก่ มาเลเซีย รองลงมาคือ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม และไทย ตามลำดับ สอดคล้องกับมุมมองใน**มิติที่ ๒** ที่พบว่า คนอาเซียนมีความเป็นกลุ่มและเห็นคุณค่าของครอบครัวสูง โดยจากการศึกษาพบว่า อินโดนีเซียเป็นชาติที่ผู้คนมีความเป็นกลุ่มก้อนและเห็นคุณค่าของครอบครัวสูงสุด รองลงมาคือ ไทย เวียดนาม สิงคโปร์ มาเลเซีย และ ฟิลิปปินส์ ซึ่งจากมุมมองในสองมิติแรกยิ่งทำให้เรามองเห็นภาพความเป็นครอบครัวใหญ่ อบอุ่น เชื่อฟังผู้หลักผู้ใหญ่และรักพวกพ้องของชาวอาเซียนได้เป็นอย่างดี

ใน**มิติที่ ๓** งานชิ้นนี้มองสังคมวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบในอาเซียน โดยมองไปที่การมีความมุ่งมั่นทุ่มเท มุ่งเน้นความสำเร็จ หากเป็นเรื่องความมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว คนฟิลิปปินส์จะมีความมุ่งมั่นสูงสุด รองลงมาคือ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ขณะที่เวียดนามและไทยเป็นสองชาติที่มีลักษณะของการอะลุ้มอล่วย ถ้อยทีถ้อยอาศัย การมีความยืดหยุ่นและผ่อนคลายสูงนี้ยังถูกมองให้เป็น**มิติที่ ๔** ของวัฒนธรรมร่วมของคนอาเซียนในการศึกษานี้ และพบว่า สิงคโปร์เป็นชาติที่ผู้คนมีลักษณะของความเข้าใจและรับมือต่อกฎระเบียบต่าง ๆ ได้ดี ตามมาด้วย เวียดนาม มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และไทย สองมิตินี้ทำให้เราเห็นภาพของคนในอาเซียนที่มีความจริงจังแต่ก็แฝงไปด้วยความผ่อนคลายและเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะคนไทยที่ดูจะชอบชีวิตอิสระเสรีมากที่สุด เนื่องจากคนไทยอาจจะรู้สึกอึดอัดเมื่อต้องทำตามกรอบและกฎระเบียบมาก ๆ ในขณะที่คนสิงคโปร์จะรู้สึกผ่อนคลายกว่าแม้ต้องมีกรอบของกฎระเบียบมากก็ตาม เพราะคุ้นชินกับการใช้ชีวิตประจำวันของตนในชาติที่นับได้ว่ามีระเบียบมากที่สุดชาติหนึ่งในโลกนั่นเอง

มิติที่ ๕ ของความน่าสนใจในผู้คนอาเซียนคือ ประชาชนอาเซียนเป็นคนอดทน อดออม เพียรพยายาม ซึ่งคนสิงคโปร์มีความมานะ ขยันทำมาหากิน และมองประโยชน์ของการอดทนอดออมเพื่อผลในวันข้างหน้ามากที่สุด รองลงมาคืออินโดนีเซีย เวียดนาม มาเลเซีย ไทย และฟิลิปปินส์ ตามลำดับ สิ่งนี้เป็นคำตอบยามที่เราหลับตานึกภาพถึงความเอาจริงเอาจังในการทำงานจนนำมาสู่ความมั่งคั่งของคนสิงคโปร์ เห็นไปถึงความความขยันของคนอินโดนีเซียและเวียดนาม หรือเห็นแม้แต่รอยยิ้มของแรงงานชาวไทยและฟิลิปปินส์ที่อดทนทำงานหนักจนเป็นที่เลื่องลือถึงความเพียรที่เหนือกว่าชาติใด ๆ

มิติที่ ๖ ที่ศาสตราจารย์เชียร์ท ฮอฟเทด มองผ่านมุมมองทางวัฒนธรรมร่วมของคนอาเซียนก็คือ คนอาเซียนมีความอดกลั้นและระงับอารมณ์

ความอยากและความต้องการได้สูง โดยคนเวียดนามมีลักษณะดังกล่าวเด่นชัดที่สุด รองลงมาคือ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ สำหรับคนไทยและคนสิงคโปร์นั้น ถือว่ามีความอดกลั้นในระดับปานกลาง ในขณะที่คนมาเลเซียอาจมีความอดทนอดกลั้นต่อบางสิ่งไม่มากเท่าชาติอื่น ๆ ดังนั้นการจะล้อเล่นหรือกระทำการใด ๆ อาจต้องคำนึงและเข้าใจถึงบรรทัดฐานและความคิดที่ต่างกันเหล่านี้ด้วยเสมอ

ประโยชน์จากการมองอาเซียนผ่านมุมมองมิติทางวัฒนธรรมทั้ง ๖ นี้ ถูกนำไปใช้และขยายผลเพื่ออธิบายให้คนที่ต้องการจะรู้และศึกษาผู้คนอาเซียนให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังถูกนำไปพัฒนาต่อยอดในเชิงการสื่อสารและการตลาดสำหรับภาคธุรกิจเพื่อให้เกิดการยอมรับ เข้าถึงและเข้าใจความเหมือนที่แตกต่างในสังคมวัฒนธรรมและผู้คนของประชาคมอาเซียนนั่นเอง

รู้จักสายการบินแห่งชาติในประชาคมอาเซียน

กองบรรณาธิการ

หลายคนคาดหวังว่าการเปิดประชาคมอาเซียนหมายถึงการเปิดโอกาสในหลาย ๆ ด้าน ทั้งการค้า การเดินทาง การท่องเที่ยว การเดินทางโดยการคมนาคมทางอากาศย่อมมีโอกาสได้ใช้บริการสายการบินที่แตกต่างกัน มีจุดเด่นและเอกลักษณ์ของการบริการที่หลากหลาย ยิ่งสายการบินใดได้ชื่อว่าเป็นสายการบินประจำชาติของประเทศแล้ว ยิ่งจะมีกลิ่นอายของบริการที่แฝงเอกลักษณ์ของชาตินั้น ๆ ให้ผู้ใช้บริการได้สัมผัสและกลายเป็นช่องทางหนึ่งให้ผู้คนได้รู้จัก จดจำ และประทับใจ

ใน ๑๐ ประเทศ ของประชาคมอาเซียนของเรามีสายการบินประจำชาติของตนเองและหลังการเปิดประชาคมอาเซียน ประชาชนอาเซียนต่างก็คาดหวังว่าการเดินทางไปมาหาสู่ระหว่างกันของพี่น้องในภูมิภาคนี้จะยิ่งสะดวกสบายไร้พรมแดน คงจะดีไม่น้อยถ้าเราจะได้ทำความรู้จักแต่ละสายการบินประจำชาติของสมาชิกประชาคมอาเซียนที่จะนำผู้โดยสารไปยังจุดหมายปลายทางภายในประชาคมหรือที่อื่น ๆ

เนการา บรูไน ดารุสซาลาม (Negara Brunei Darussalam) มีสายการบิน Royal Brunei Airline (RBA) เป็นสายการบินประจำชาติ ก่อตั้งเมื่อ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๗ มีสัญลักษณ์ คือ ตราประจำชาติบรูไน มีสำนักงานใหญ่และจุดศูนย์กลางการบินอยู่ที่สนามบินนานาชาติบรูไน กรุงบันดาร์ เสรี เบกาวัน

ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia) มีสายการบินประจำชาติ คือ Cambodia Angkor Air ซึ่งก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓ มีสำนักงานใหญ่และจุดศูนย์กลางการบินอยู่ที่สนามบินนานาชาติพนมเปญ และสนามบินนานาชาติเสียมราฐ

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia) มีสายการบินประจำชาติ คือ Garuda Indonesia Airways เป็นสายการบินที่เริ่มให้บริการเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ มีสำนักงานใหญ่และจุดศูนย์กลางการบินอยู่ที่สนามบินนานาชาติจาร์กาตา ซูกาโนฮัตตา

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (The Laos People's Democratic Republic) มีสายการบินประจำชาติ คือ Lao Airlines ซึ่งดำเนินกิจการโดยรัฐบาลลาว จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยมีเส้นทางการบินภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งมีจุดหมายสำคัญ คือ จีน ไทย เวียดนาม และกัมพูชา มีสำนักงานใหญ่และจุดศูนย์กลางการบินอยู่ที่สนามบินนานาชาติวัตไต นครหลวงเวียงจันทน์

ประเทศมาเลเซีย มี Malaysia Airlines (MAL) เป็นสายการบิน**ประจำชาติ** มีเส้นทางการบินทั้งในภูมิภาคเอเชีย ยุโรป และอเมริกาเหนือ มีสำนักงานใหญ่และจุดศูนย์กลางการบินอยู่ที่สนามบินนานาชาติกัวลาลัมเปอร์

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (Republic of the Union of Myanmar) มีสายการบิน Myanmar Airways International (MAI) เป็นสายการบินประจำชาติ ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นสายการบินที่มีแต่เส้นทางระหว่างประเทศ โดยมีปลายทางที่สำคัญ เช่น กรุงเทพมหานคร เมืองกว่างโจว กรุงกัวลาลัมเปอร์ มีสำนักงานใหญ่และจุดศูนย์กลางการบินอยู่ที่สนามบินนานาชาติย่างกุ้ง

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines) มีสายการบินประจำชาติ คือ Philippines Airlines (PAL) ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ถือได้ว่าเป็นสายการบินแรกของเอเชีย โดยมีจุดศูนย์กลางการบินอยู่ที่สนามบินนานาชาตินินอยอากีโน กรุงมะนิลา และสนามบินนานาชาติแม็กตัน-เซบู

สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore) มีสายการบินประจำชาติ คือ Singapore Airlines (SAI) เป็นสายการบินที่มีเส้นทางการบินมากกว่า ๙๐ เส้นทางไปยังกว่า ๔๐ ประเทศทั่วโลก พร้อมทั้งได้รับการบันทึกว่าเป็นสายการบินที่มีการบริการดีที่สุดสายการบินหนึ่งของโลก โดยมีจุดศูนย์กลางการบินอยู่ที่สนามบินนานาชาติชางงี

ราชอาณาจักรไทย มีสายการบินประจำชาติ คือ Thai Airways International เปิดให้บริการเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยเป็นสายการบินที่ใหญ่ที่สุดของประเทศและให้บริการไปยังจุดหมายปลายทางกว่า ๗๐ แห่งทั่วโลก โดยมีจุดศูนย์กลางการบินอยู่ที่สนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam) มีสายการบินประจำชาติ คือ Vietnam Airlines เริ่มให้บริการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยมีเส้นทางการบินภายในประเทศและระหว่างประเทศในภูมิภาคอินโดจีน เอเชีย ออสเตรเลีย ยุโรป และอเมริกาเหนือ โดยมีจุดศูนย์กลางการบินอยู่ที่สนามบินนานาชาตินอยไบ กรุงฮานอย และสนามบินนานาชาติเตินเซินญัต นครโฮจิมินห์

จากข้อมูลข้างจะเห็นได้ว่า แต่ละประเทศสมาชิกของประชาคมอาเซียนต่างก็มีสายการบินแห่งชาติ ฉะนั้น หากเราจะไปเยือนประเทศสมาชิกอาเซียนก็อาจพิจารณาลองใช้บริการสายการบินแห่งชาติของแต่ละประเทศ เพื่อจะได้สัมผัสบรรยากาศทางวัฒนธรรมผ่านรูปแบบการให้บริการโดยตัวแทนของแต่ละประเทศ การแต่งกายชุดประจำชาติของลูกเรือ รวมทั้งอาหารและเครื่องดื่มที่บริการบนเครื่องบิน ซึ่งล้วนแสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประเทศนั้น ๆ

เชื่อมโยงอาเซียน ด้วยโทรคมนาคม

หากจะกล่าวถึงพื้นฐานของการพัฒนาและเชื่อมโยงทั้งในแง่สังคม การค้าและวัฒนธรรมของผู้คนกว่า ๖๒๕ ล้านคน ในประเทศต่าง ๆ ของอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ ให้ใกล้ชิดกันอย่างแน่นแฟ้น รวมถึงการยกระดับคุณภาพชีวิตและพัฒนาความเจริญให้เข้าถึงและทั่วถึงไปยังทุกพื้นที่ เพื่อความเท่าเทียมกันของประชาชนในแต่ละประเทศ เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและโทรคมนาคมเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญที่ทุกประเทศให้ความสำคัญและ

จำนวนเลขหมาย ผู้ใช้บริการโทรศัพท์มือถือในอาเซียน

นำมาใช้ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้เพราะการสื่อสารโทรคมนาคมช่วยเชื่อมโยงผู้คนมากมายและหลากหลายมิติทั้งการศึกษา ธุรกิจ การค้าขาย ความมั่นคง หรือแม้แต่การสื่อสารระหว่างกันในชีวิตประจำวันของประชาชนในอาเซียนที่ปัจจุบันทำได้ง่ายดาย และดูเหมือนจะไม่ได้ถูกขีดกั้นด้วยอาณาเขตของแต่ละประเทศอีกต่อไป ดังจะเห็นได้ว่าเราสามารถติดต่อหรือใช้โทรศัพท์มือถือโทรข้ามประเทศไปหาผู้คนในอีกประเทศหนึ่ง เสมือนการโทรไปยังโทรศัพท์เมืองใกล้ ๆ หรือการเข้าถึงของบริการพื้นฐานด้านโทรคมนาคมมต่าง ๆ บริการอินเทอร์เน็ตและระบบโทรศัพท์ที่ขยายครอบคลุมมากขึ้นเรื่อย ๆ ในภูมิภาคนี้ ทั้งที่หลายพื้นที่เคยเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยมีบริการโทรคมนาคมใด ๆ เข้าถึงมาก่อน ทำให้เกิดบริการรูปแบบใหม่ ๆ อาทิ การสื่อสารแบบเห็นภาพ การศึกษาทางไกล การบริการด้านสุขภาพอนามัย หรือแม้แต่การช่วยเหลือในยามเกิดภัยพิบัติ ช่วยเปิดโลกเปิดโอกาสไปสู่ประชาชนในทุกพื้นที่ของอาเซียน

หากเราจะดูจากจำนวนเลขหมายโทรศัพท์มือถือที่ถือเป็นบริการโทรคมนาคมอย่างหนึ่งที่กำลังขยายตัวอย่างมากทั่วโลก และถือว่าเป็นอุปกรณ์สื่อสารที่เข้าถึง มีราคาที่ถูกลงเรื่อย ๆ ในขณะที่มีความสามารถที่จะใช้งานได้หลากหลายตามการพัฒนาของเทคโนโลยี เราจะพบว่าจากจำนวนโทรศัพท์-มือถือกว่า ๓,๗๐๐ ล้านเลขหมายทั่วโลกที่เปิดใช้บริการอยู่ ณ ขณะนี้ มีผู้ใช้บริการอยู่ในประชาคมอาเซียน ๑๐ ประเทศถึงกว่า ๖๒๖.๕๓ ล้านเลขหมาย หรือราวร้อยละ ๑๖.๙๔ ของทั้งโลก (ที่มา: wearesocial.sg) และหากดูจำนวนเลขหมายโทรศัพท์มือถือในแต่ละประเทศ เปรียบเทียบกับจำนวนประชากรของประเทศนั้น ๆ ก็จะพบว่า มีหลายประเทศในประชาคมอาเซียนที่มีจำนวนเลขหมายมือถือแซงหน้าจำนวนประชากรไปแล้ว ได้แก่ กัมพูชา เวียดนาม ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไนฯ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ มีเพียง ๒ ประเทศ คือ ลาวและเมียนมาเท่านั้นที่ยังมีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์มือถือน้อยกว่าจำนวนประชากร

ร้อยละจำนวนเลขหมาย

โทรศัพท์มือถือ กับ จำนวนประชากร

56% เมียนมา

149% ไทย

69% ลาว

155% กัมพูชา

150% เวียดนาม

ค่าเฉลี่ยทั่วโลก
103%

112% ฟิลิปปินส์

126% บรูไนฯ

136% มาเลเซีย

146% สิงคโปร์

125% อินโดนีเซีย

ที่มา : GSMA Intelligence,Ericsson(NOV2015)

ตัวเลขของจำนวนเลขหมายมือถือหรือตัวเลขที่เทียบเคียงกับจำนวนประชากรของประเทศนั้น ๆ บอกให้เรารู้ว่าภูมิภาคนี้และประชาชนในอาเซียนมีความพร้อมและศักยภาพด้านการเชื่อมโยงถึงกันมากขนาดไหน การที่จำนวนเลขหมายที่เปิดบริการสูงกว่าจำนวนประชากรของประเทศเป็นไปตามกระแสการขยายตัวอย่างกว้างขวางของเทคโนโลยี ซึ่งค่าเฉลี่ยนี้สำหรับทุกประเทศทั่วโลก มีค่าเท่ากับร้อยละ ๑๐๓ (ที่มา: wearesocial.sg) แม้จะมีบางประเทศที่กำลังเร่งขยายเครือข่ายและการสร้างโครงข่ายโทรคมนาคมให้เข้าถึงทุกพื้นที่อยู่ก็ตาม แต่ในอนาคตไม่ไกลผู้คนในภูมิภาคนี้จะติดต่อถึงกันได้โดยสะดวก สิ่งที่แต่ละประเทศกำลังเร่งพัฒนาคือ การขยายการเข้าถึงไปยังประชาชนในพื้นที่ห่างไกลให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นหมู่เกาะต่าง ๆ ของอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ บนยอดเขาสูงและพื้นที่ทางตอนเหนือของเมียนมา หรือแม้แต่เมืองห่างไกลในป่าเขาของลาว ก็จะสามารถเชื่อมโยงถึงกันในอนาคตอันใกล้

นอกเหนือจากเรื่องการเข้าถึงและขยายการให้บริการให้ทั่วถึงทั้งภูมิภาค อุปสรรคอีกประการหนึ่งคือเรื่องค่าบริการ การส่งเสริมและทำให้เกิดการขยายตัวของการติดต่อสื่อสารและแพร่หลายที่จะนำมาซึ่งการส่งเสริมและพัฒนาทั้งด้านสังคม การค้า อุตสาหกรรม และด้านอื่น ๆ นั้น ค่าบริการด้านโทรคมนาคมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นค่าโทรศัพท์ถึงกันทั้งในและข้ามประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน หรือค่าใช้บริการด้านการสื่อสารข้อมูลและเชื่อมโยงเครือข่าย จะต้องมีราคาที่ไม่สูงจนเกินไปหรือต้องทำให้ค่าบริการถูกลงไปกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในปัจจุบันจะพบว่า ค่าบริการโทรคมนาคมของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนยังมีความแตกต่างกันอยู่มาก

ค่าบริการโทรคมฯ ในอาเซียน

อัตราค่าโทร บาท/นาที

อินเทอร์เน็ตบนมือถือ บาท/Mbps

อินโดนีเซีย

ถูกที่สุด

0.32

2.43

สิงคโปร์

2.90

0.11

ถูกที่สุด

ไทย

0.84

0.28

มาเลเซีย

1.05

0.21

ลาว

1.28

0.17

เวียดนาม

1.92

2.43

กัมพูชา

2.17

0.60

บรูไนฯ

4.63

1.25

ฟิลิปปินส์

5.10

0.78

เมียนมา

1.28

N/A

ที่มา : กสทช.

ความท้าทายอีกประการหนึ่งคือ การสร้างบริการและการทำให้ข้อจำกัดของบริการระหว่างประเทศต่าง ๆ ลดน้อยลงหรือหมดไป เช่น การทำให้บริการข้ามแดนของโทรศัพท์มือถือระหว่างประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนให้มีค่าบริการที่ถูกลง ไม่แพงมากเหมือนบริการข้ามประเทศที่คิดนาทีละเกือบร้อยบาทในปัจจุบัน แต่ควรคิดราคาเสมือนการโทรทางไกลตามระยะทางในประเทศที่มีราคาไม่สูงมากนัก ซึ่งเทคโนโลยีในปัจจุบันก็พัฒนาไปมากพอจนต้นทุนของบริการเหล่านี้ถูกลงมาก หรือการพัฒนาเนื้อหาสำหรับสื่อออนไลน์ที่เป็นแหล่งข้อมูลกลางร่วมกัน ให้เพื่อนบ้านอาเซียนเข้าถึงด้วยภาษาและรูปแบบที่เป็นกลางเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรมระหว่างกัน การกำหนดกรอบกติกาบางอย่างที่อาจต้องให้ภาครัฐของทั้ง ๑๐ ประเทศร่วมมือกันอย่างจริงจัง และผลักดันให้การเชื่อมโยงกันในประชาคมอาเซียนเดินหน้าไปได้บนพื้นฐานของโครงสร้างบริการโทรคมนาคมที่ไม่ได้กำหนดจุดหมายเพียงแค่เชื่อมต่อเครือข่ายเข้าถึงกันเท่านั้น แต่ต้องเป็นการเชื่อมต่อผู้คนทั้งภูมิภาคให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วย

วารสารวิทยุสราญรมย์

ISSN ๑๕๑๓-๑๐๕ X

ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๗๑ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๙

ที่ปรึกษา เสข วรรณเมธี
ลินนา ตังธสิริ
มาฆวดี สุมิตรเหมาะ

นายสถานีวิทยุสราญรมย์ สุภาค โปร่งธุระ

บรรณาธิการ ชลธี จันทร์รัชชกูล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ พีระยา หอมโกศล พิมพ์ชนก จิระพัฒนากุล
วัลยา รื่นบุตร

คณะผู้จัดทำ หทัยกานต์ ฤกษ์จำนง วีนัส อัศวภูมิ บัญชา ธิโกศรี
บุญยรัตน์ แสงทอง ธิดารัตน์ พงศ์ไชยยง
อาภร ชาลือชัย เบญจวรรณ เรือนทอง

ภาพประกอบ หิรัญ สุวรรณเทศ

ออกแบบปกและรูปเล่ม ชัชชัย สาเกทอง

พิมพ์ที่ บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

วารสาร “วิทยุสราญรมย์” รายไตรมาส

จัดทำโดย สถานีวิทยุสราญรมย์ กองประชาสัมพันธ์การทูตสาธารณะ
กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
๔๔๓ ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๓-๕๐๙๔ โทรสาร ๐-๒๖๔๓-๕๐๙๓
E-mail : radio_saranrom@mfa.go.th

รับข้อมูลข่าวสารกระทรวงการต่างประเทศได้ทาง

Website : www.mfa.go.th
Facebook : http://www.facebook.com/thaimfa
YouTube : http://www.youtube.com/user/mfathailand
วิทยุ : AM 1575 kHz
วารสารวิทยุสราญรมย์ออนไลน์ : http://www.mfa.go.th/saranrom/th/e-book/321
ฟังวิทยุออนไลน์ : saranrom.mfa.go.th

ผังรายการของสถานีวิทยุสราญรมย์ AM 1575 kHz.

เวลา / วัน	๐๕.๓๐ – ๐๖.๐๐ น.	๐๖.๐๐ – ๐๖.๓๐ น.	๐๖.๓๐ – ๐๗.๐๐ น.	๑๗.๓๐ – ๑๘.๐๐ น.	๑๘.๐๐ – ๑๘.๓๐ น.	๑๙.๐๐ – ๑๙.๓๐ น.	๒๒.๐๐ – ๒๒.๓๐ น.
จันทร์	วาไรตี้การทูต	รอบบ้านเรา	คุยกันวันจันทร์	รักษ์สิ่งแวดล้อม	News & Views From Bangkok	ดาวดวงน้อย	วัฒนธรรมสัมพันธ์
อังคาร	รอบรู้เศรษฐกิจ	รอบบ้านเรา	เราคืออาเซียน	บัวแก้ววันนี้	หน้าต่างโลกกว้าง	ดาวดวงน้อย	สาระน่ารู้งานกงสุล
พุธ	SPICE OF ASIA	รอบบ้านเรา	คุยกันวันพุธ	ปกิณกะสำนักราชฯ	หน้าต่างโลกกว้าง	ดาวดวงน้อย	รู้รอบโลก
พฤหัสบดี	สุขภาพรับอรุณ	รอบบ้านเรา	เราคืออาเซียน	Sparkling English	หน้าต่างโลกกว้าง	ดาวดวงน้อย	เรียนรู้ภาษาเพื่อนบ้าน
ศุกร์	หลายคนอยากรู้	รอบบ้านเรา	คุยกันวันศุกร์	ยุวทูต On Air	หน้าต่างโลกกว้าง	ดาวดวงน้อย	รู้กฎหมายสบายใจ

ท่านสามารถติดตามข่าวสารของกระทรวงการต่างประเทศได้ทาง www.mfa.go.th mfa thailand กระทรวงการต่างประเทศ
@MFAThai (ภาษาไทย), @MFAupdate (ภาษาอังกฤษ), @MFAThai_PR_EN (ข่าวสารนิเทศภาษาอังกฤษ)
และสามารถรับฟังรายการจากสถานีวิทยุสราญรมย์ได้ทางคลื่น AM 1575 kHz